

MÓDOSÍTOTT EURÓPAI SZOCIÁLIS KARTA*

Strasbourg, 1996. május 3.

REVISED EUROPEAN SOCIAL CHARTER

Strasbourg, 3 May 1996

CHARTRE SOCIALE EUROPEENNE REVISÉE

Strasbourg, le 3 mai 1996

* A szöveget gondozta: Könczei György • tervezőszerkesztő: Durmits Ildikó

MÓDOSÍTOTT EURÓPAI SZOCIÁLIS KARTA

Strasbourg, 1996. május 3.

Preambulum

A jelen dokumentumot aláíró kormányok, amelyek az Európa Tanács tagjai,

megfontolva, hogy az Európa Tanács célja a nagyobb egység elérése tagjai között a közös örökséget alkotó eszmék és alapelvek garantálása és megvalósítása érdekében, amelyek előmozdítják gazdasági és társadalmi haladásukat, különösen pedig az emberi jogok és alapvető szabadságjogok fenntartását és további megvalósítását;

megfontolva, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről 1950. november 4-én Rómában aláírt európai konvenciójában és a hozzá tartozó jegyzőkönyvekben az Európa Tanács tagállamai elfogadták, hogy biztosítják lakosságuk számára az itt említett megállapodásokban rögzített állampolgári és politikai jogokat és szabadságjogokat;

megfontolva, hogy az Európai Szociális Kartában, amely 1961. október 18-án Torinóban került aláírásra, valamint annak jegyzőkönyveiben az Európa Tanács tagállamai hozzájárultak ahhoz, hogy biztosítsák lakosságuk számára az ezen dokumentumokban rögzített szociális jogokat annak érdekében, hogy javítsák életszínvonalukat és szociális jólétüket;

emlékeztetve arra, hogy az 1990. november 5-én Rómában az emberi jogokról megtartott miniszteri konferencia egyfelől hangsúlyozta valamennyi emberi jog oszthatatlan természetének megőrzését, legyenek azok állampolgári, politikai, gazdasági, szociális, vagy kulturális jogok, másfelől pedig azt, hogy új lendületet kell adni az Európai Szociális Karta ügyének;

elhatározták, miképpen erről az 1991. október 21-én és 22-én Torinóban tartott miniszteri konferencia döntött, hogy korszerűsítik a Kartát és tartalmának lényegét úgy módosítják, hogy az figyelembe vegye különösen azokat az alapvető szociális változásokat, amelyek a szöveg elfogadása óta következtek be;

felismerve annak előnyét, hogy a Módosított Karta, amelynek a tervek szerint fokozatosan el kell foglalnia az Európai Szociális Karta helyét, testesítse meg mindazokat a jogokat, amelyek a módosított Kartában szerepelnek, amelyeket az 1988-as kiegészítő jegyzőkönyv garantált és további jogokkal bővítsék, az alábbiakban állapodtak meg:

REVISED EUROPEAN SOCIAL CHARTER

Strasbourg, 3 May 1996

Preamble

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe,

Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and of facilitating their economic and social progress, in particular by the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Considering that in the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms signed at Rome on 4 November 1950, and the Protocols thereto, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the civil and political rights and freedoms therein specified;

Considering that in the European Social Charter opened for signature in Turin on 18 October 1961 and the Protocols thereto, the member States of the Council of Europe agreed to secure to their populations the social rights specified therein in order to improve their standard of living and their social well-being;

Recalling that the Ministerial Conference on Human Rights held in Rome on 5 November 1990 stressed the need, on the one hand, to preserve the indivisible nature of all human rights, be they civil, political, economic, social or cultural and, on the other hand, to give the European Social Charter fresh impetus;

Resolved, as was decided during the Ministerial Conference held in Turin on 21 and 22 October 1991, to update and adapt the substantive contents of the Charter in order to take account in particular of the fundamental social changes which have occurred since the text was adopted;

Recognising the advantage of embodying in a Revised Charter, designed progressively to take the place of the European Social Charter, the rights guaranteed by the Charter as amended, the rights guaranteed by the Additional Protocol of 1988 and to add new rights,

Have agreed as follows:

CHARTE SOCIALE EUROPEENNE REVISÉE

Strasbourg, le 3 mai 1996

Préambule

Les gouvernements signataires, membres du Conseil de l'Europe,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres afin de sauvegarder et de promouvoir les idéaux et les principes qui sont leur patrimoine commun et de favoriser leur progrès économique et social, notamment par la défense et le développement des droits de l'homme et des libertés fondamentales;

Considérant qu'aux termes de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950, et de ses Protocoles, les Etats membres du Conseil de l'Europe sont convenus d'assurer à leurs populations les droits civils et politiques et les libertés spécifiés dans ces instruments;

Considérant que, par la Charte sociale européenne ouverte à la signature à Turin le 18 octobre 1961 et ses Protocoles, les Etats membres du Conseil de l'Europe sont convenus d'assurer à leurs populations les droits sociaux spécifiés dans ces instruments afin d'améliorer leur niveau de vie et de promouvoir leur bien-être;

Rappelant que la Conférence ministérielle sur les droits de l'homme, tenue à Rome le 5 novembre 1990, a souligné la nécessité, d'une part, de préserver le caractère indivisible de tous les droits de l'homme, qu'ils soient civils, politiques, économiques, sociaux ou culturels et, d'autre part, de donner à la Charte sociale européenne une nouvelle impulsion;

Résolus, comme décidé lors de la Conférence ministérielle réunie à Turin les 21 et 22 octobre 1991, de mettre à jour et d'adapter le contenu matériel de la Charte, afin de tenir compte en particulier des changements sociaux fondamentaux intervenus depuis son adoption;

Reconnaissant l'utilité d'inscrire dans une Charte révisée, destinée à se substituer progressivement à la Charte sociale européenne, les droits garantis par la Charte tels qu'amendés, les droits garantis par le Protocole additionnel de 1988 et d'ajouter de nouveaux droits,

Sont convenus de ce qui suit:

I. rész

A Felek politikai céljukként olyan feltételek elérését fogadják el és ennek érdekében alkalmaznak minden olyan nemzeti és nemzetközi jellegű eszközt, amelynek segítségével a következő jogok és elvek hatékonyan megvalósíthatók:

1. Mindenkinek legyen lehetősége arra, hogy általa szabadon választott foglalkozással keresse meg a megélhetését.
2. Minden dolgozónak joga van az igazságos munkafeltételekhez.
3. Minden dolgozónak joga van a biztonságos és egészséges munkakörülményekhez.
4. Minden dolgozónak joga van a tisztas javadalmazáshoz, amely elégséges önmaga és családja tisztas megélhetéséhez.
5. Minden dolgozónak és munkáltatónak joga van a szabad társuláshoz nemzeti és nemzetközi szervezetek keretében gazdasági és szociális érdekei védelmében.
6. Minden dolgozónak és munkáltatónak joga van a kollektív alkuhoz.
7. Gyermeknek és fiataloknak joguk van a különleges védelemre azon fizikai és erkölcsi veszélyekkel szemben, amelyeknek ki vannak téve.
8. Anyaság esetén a női foglalkoztatottaknak joguk van különleges védelemre.
9. Mindenkinek joga van a pályaválasztási tanácsadás megfelelő eszközeihez annak érdekében, hogy segítségével személyes képességeinek és érdeklődésének megfelelő foglalkozást válasszon.
10. Mindenkinek joga van a szakképzés megfelelő körülményeire.
11. Mindenkinek joga van részesülni minden olyan intézkedésből, ami képessé teszi arra, hogy az elérhető legmagasabb színvonalú egészségnek örvendhessen.
12. Minden dolgozónak és eltartottjának joga van a társadalom-biztosításhoz.
13. Mindazoknak, akik nem rendelkeznek megfelelő erőforrásokkal, joguk van a szociális és orvosi segítséghez.
14. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy részesedjen a jóléti szolgáltatásokból.
15. A fogyatékossgal élő személyeknek joguk van a függetlenséghez, a társadalmi integrálódáshoz és a közösség életében való részvételhez.
16. A családnak, mint a társadalom alapegységének joga van a megfelelő szociális, jogi

Part I

The Parties accept as the aim of their policy, to be pursued by all appropriate means both national and international in character, the attainment of conditions in which the following rights and principles may be effectively realised:

1. Everyone shall have the opportunity to earn his living in an occupation freely entered upon.
2. All workers have the right to just conditions of work.
3. All workers have the right to safe and healthy working conditions.
4. All workers have the right to a fair remuneration sufficient for a decent standard of living for themselves and their families.
5. All workers and employers have the right to freedom of association in national or international organisations for the protection of their economic and social interests.
6. All workers and employers have the right to bargain collectively.
7. Children and young persons have the right to a special protection against the physical and moral hazards to which they are exposed.
8. Employed women, in case of maternity, have the right to a special protection.
9. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational guidance with a view to helping him choose an occupation suited to his personal aptitude and interests.
10. Everyone has the right to appropriate facilities for vocational training.
11. Everyone has the right to benefit from any measures enabling him to enjoy the highest possible standard of health attainable.
12. All workers and their dependents have the right to social security.
13. Anyone without adequate resources has the right to social and medical assistance.
14. Everyone has the right to benefit from social welfare services.
15. Disabled persons have the right to independence, social integration and participation in the life of the community.
16. The family as a fundamental unit of society has the right to appropriate social, legal

Partie I

Les Parties reconnaissent comme objectif d'une politique qu'elles poursuivront par tous les moyens utiles, sur les plans national et international, la réalisation de conditions propres à assurer l'exercice effectif des droits et principes suivants:

1. Toute personne doit avoir la possibilité de gagner sa vie par un travail librement entrepris.
2. Tous les travailleurs ont droit à des conditions de travail équitables.
3. Tous les travailleurs ont droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail.
4. Tous les travailleurs ont droit à une rémunération équitable leur assurant, ainsi qu'à leurs familles, un niveau de vie satisfaisant.
5. Tous les travailleurs et employeurs ont le droit de s'associer librement au sein d'organisations nationales ou internationales pour la protection de leurs intérêts économiques et sociaux.
6. Tous les travailleurs et employeurs ont le droit de négocier collectivement.
7. Les enfants et les adolescents ont droit à une protection spéciale contre les dangers physiques et moraux auxquels ils sont exposés.
8. Les travailleuses, en cas de maternité, ont droit à une protection spéciale.
9. Toute personne a droit à des moyens appropriés d'orientation professionnelle, en vue de l'aider à choisir une profession conformément à ses aptitudes personnelles et à ses intérêts.
10. Toute personne a droit à des moyens appropriés de formation professionnelle.
11. Toute personne a le droit de bénéficier de toutes les mesures lui permettant de jouir du meilleur état de santé qu'elle puisse atteindre.
12. Tous les travailleurs et leurs ayants droit ont droit à la sécurité sociale.
13. Toute personne démunie de ressources suffisantes a droit à l'assistance sociale et médicale.
14. Toute personne a le droit de bénéficier de services sociaux qualifiés.
15. Toute personne handicapée a droit à l'autonomie, à l'intégration sociale et à la participation à la vie de la communauté.
16. La famille, en tant que cellule fondamentale de la société, a droit à une protection

és gazdasági védelemre ahhoz, hogy teljes körű fejlődését biztosítani tudja.	and economic protection to ensure its full development.	sociale, juridique et économique appropriée pour assurer son plein développement.
17. A gyermekeknek és fiataloknak joguk van a megfelelő szociális, jogi és gazdasági védelemhez.	17. Children and young persons have the right to appropriate social, legal and economic protection.	17. Les enfants et les adolescents ont droit à une protection sociale, juridique et économique appropriée.
18. A Felek bármelyikének állampolgárai egymás területén az ottani állampolgárokkal egyenlő feltételek mellett folytathatnak bármilyen jövedelemszerző tevékenységet és ezt csak indokolt gazdasági, vagy szociális okokból lehet korlátozni.	18. The nationals of any one of the Parties have the right to engage in any gainful occupation in the territory of any one of the others on a footing of equality with the nationals of the latter, subject to restrictions based on cogent economic or social reasons.	18. Les ressortissants de l'une des Parties ont le droit d'exercer sur le territoire d'une autre Partie toute activité lucrative, sur un pied d'égalité avec les nationaux de cette dernière, sous réserve des restrictions fondées sur des raisons sérieuses de caractère économique ou social.
19. Azoknak a migráns munkásoknak és családjuknak, akik valamely Fél állampolgárai, joguk van a védelemhez és segítséghöz bármelyik másik Fél területén.	19. Migrant workers who are nationals of a Party and their families have the right to protection and assistance in the territory of any other Party.	19. Les travailleurs migrants ressortissants de l'une des Parties et leurs familles ont droit à la protection et à l'assistance sur le territoire de toute autre Partie.
20. A foglalkoztatás és alkalmazás tekintetében minden dolgozónak joga van az egyenlő lehetőségekre és egyenlő bánásmódra anélkül, hogy a nemek alapján hátrányos megkülönböztetés érne őket.	20. All workers have the right to equal opportunities and equal treatment in matters of employment and occupation without discrimination on the grounds of sex.	20. Tous les travailleurs ont droit à l'égalité de chances et de traitement en matière d'emploi et de profession, sans discrimination fondée sur le sexe.
21. A dolgozóknak joguk van ahhoz, hogy a vállalkozáson belül tájékoztassák, illetve hallgassák meg őket.	21. Workers have the right to be informed and to be consulted within the undertaking.	21. Les travailleurs ont droit à l'information et à la consultation au sein de l'entreprise.
22. A dolgozóknak joguk van ahhoz, hogy részt vegyenek a munkakörülmények és a vállalkozáson belül a munka környezetének megszabásában és javításában.	22. Workers have the right to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment in the undertaking.	22. Les travailleurs ont le droit de prendre part à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail et du milieu du travail dans l'entreprise.
23. Minden idős embernek joga van a szociális védelemre.	23. Every elderly person has the right to social protection.	23. Toute personne âgée a droit à une protection sociale.
24. Minden dolgozónak joga van a védelemre azokban az esetekben, amikor foglalkoztatása megszűnik.	24. All workers have the right to protection in cases of termination of employment.	24. Tous les travailleurs ont droit à une protection en cas de licenciement.
25. Minden dolgozónak joga van követeléseinek védelmére abban az esetben, amikor munkáltatója fizetesképtelenné válik.	25. All workers have the right to protection of their claims in the event of the insolvency of their employer.	25. Tous les travailleurs ont droit à la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur.
26. Minden dolgozónak joga van a méltósághoz munkavégzés közben.	26. All workers have the right to dignity at work.	26. Tous les travailleurs ont droit à la dignité dans le travail.
27. Minden családi kötelezettségekkel rendelkező személynek, aki alkalmazásban áll, vagy szeretne munkaviszonyt létesíteni, joga van erre anélkül, hogy hátrányos megkülönböztetés tárgya lenne, mégpedig úgy, hogy a lehetőségekhez mérten ne ütközzön foglalkoztatása a családi kötelezettségeivel.	27. All persons with family responsibilities and who are engaged or wish to engage in employment have a right to do so without being subject to discrimination and as far as possible without conflict between their employment and family responsibilities.	27. Toutes les personnes ayant des responsabilités familiales et occupant ou souhaitant occuper un emploi sont en droit de le faire sans être soumises à des discriminations et autant que possible sans qu'il y ait conflit entre leur emploi et leurs responsabilités familiales.
28. A vállalatoknál a dolgozók képviselőinek joguk van a védelemre az ellenük irányuló, előítéletes lépésekkel szemben és megfelelő körülményeket kell biztosítani számukra funkcióik teljesítéséhez.	28. Workers' representatives in undertakings have the right to protection against acts prejudicial to them and should be afforded appropriate facilities to carry out their functions.	28. Les représentants des travailleurs dans l'entreprise ont droit à la protection contre les actes susceptibles de leur porter préjudice et doivent avoir les facilités appropriées pour remplir leurs fonctions.
29. Minden dolgozónak joga van ahhoz, hogy a munkaerő-főlétszám kollektív leépítési eljárásánál tájékoztassák és konzultáljanak vele.	29. All workers have the right to be informed and consulted in collective redundancy procedures.	29. Tous les travailleurs ont le droit d'être informés et consultés dans les procédures de licenciements collectifs.
30. Mindenkinek joga van a védelemre a szegénységgel és a társadalmi kirekesztéssel szemben.	30. Everyone has the right to protection against poverty and social exclusion.	30. Toute personne a droit à la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale.
31. Mindenkinek joga van a lakhatáshoz.	31. Everyone has the right to housing.	31. Toute personne a droit au logement.

II. rész

A Felek a III. részben foglaltaknak megfelelően vállalják, hogy a következő cikkelyekben és bekezdésekben rögzített kötelezettségeket önmagukra nézve érvényesnek ismerik el.

1. cikk - A munkához való jog

Annak érdekében, hogy a munkához való jogot ténylegesen gyakorolni lehessen, a Felek vállalják az alábbiakat:

1. egyik elsődleges céljukként és feladatuként fogadják el a foglalkoztatás lehető legmagasabb és legstabilabb szintjének elérését és biztosítását, szem előtt tartva a teljes foglalkoztatottság célkitűzését;
2. hatékonyan védik meg a dolgozó azon jogát, hogy szabadon választott foglalkozással keresse meg megélhetését;
3. minden dolgozó számára ingyenes munkaközvetítő szolgáltatást szerveznek és tartanak fenn;
4. biztosítják, vagy fejlesztik a megfelelő szakmai tanácsadást, képzést és rehabilitációt.

2. cikk - Az igazságos munkafeltételekhez való jog

Annak érdekében, hogy a Felek biztosítsák az igazságos munkafeltételekhez való jog tényleges gyakorlását, az alábbiakat vállalják:

1. ésszerű napi és heti munkaidőt állapítanak meg és a munkahetet fokozatosan olyan mértékben rövidítik, amennyire azt a termelékenység növekedése és más, azzal összefüggő tényezők megengedik;
2. fizetett munkaszüneteket biztosítanak;
3. évente legalább négy heti fizetett szabadságot biztosítanak;
4. kiküszöbölik a természetéből fakadóan veszélyes, vagy egészségtelen foglalkozások kockázatait, ahol pedig egyelőre még nem lehetséges a kockázatok kiküszöbölése, vagy elégséges csökkentése, ott vagy a munkaidőt csökkentik, vagy kiegészítő fizetett szabadságot biztosítanak az ilyen foglalkozást űző dolgozók számára;
5. heti pihenőidőt biztosítanak, amely - amennyire csak lehetséges - egybeesik a hagyományosan, vagy a szokásoknak megfelelően heti pihenőnek tekintett nappal az érintett országban, vagy régióban;
6. biztosítják, hogy a dolgozókat a lehető leghamarabb, de alkalmazásuk kezdetétől számított legfeljebb két hónap múlva írásban tájékoztassák a szerződés, vagy a foglalkoztatási viszony lényeges vonatkozásairól;
7. biztosítják, hogy az éjszakai munkát végző dolgozók élvezzék mindazon előnyöket, amelyekről a munka sajátos természetét számba vevő intézkedések rendelkeznek.

Part II

The Parties undertake, as provided in Part III, to consider themselves bound by the obligations laid down in the following articles and paragraphs.

Article 1 - The right to work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to work, the Parties undertake:

1. to accept as one of their primary aims and responsibilities the achievement and maintenance of as high and stable a level of employment as possible, with a view to the attainment of full employment;
2. to protect effectively the right of the worker to earn his living in an occupation freely entered upon;
3. to establish or maintain free employment services for all workers;
4. to provide or promote appropriate vocational guidance, training and rehabilitation.

Article 2 - The right to just conditions of work

With a view to ensuring the effective exercise of the right to just conditions of work, the Parties undertake:

1. to provide for reasonable daily and weekly working hours, the working week to be progressively reduced to the extent that the increase of productivity and other relevant factors permit;
2. to provide for public holidays with pay;
3. to provide for a minimum of four weeks' annual holiday with pay;
4. to eliminate risks in inherently dangerous or unhealthy occupations, and where it has not yet been possible to eliminate or reduce sufficiently these risks, to provide for either a reduction of working hours or additional paid holidays for workers engaged in such occupations;
5. to ensure a weekly rest period which shall, as far as possible, coincide with the day recognised by tradition or custom in the country or region concerned as a day of rest;
6. to ensure that workers are informed in written form, as soon as possible, and in any event not later than two months after the date of commencing their employment, of the essential aspects of the contract or employment relationship;
7. to ensure that workers performing night work benefit from measures which take account of the special nature of the work.

Partie II

Les Parties s'engagent à se considérer comme liées, ainsi que prévu à la partie III, par les obligations résultant des articles et des paragraphes ci-après.

Article 1 - Droit au travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit au travail, les Parties s'engagent:

1. à reconnaître comme l'un de leurs principaux objectifs et responsabilités la réalisation et le maintien du niveau le plus élevé et le plus stable possible de l'emploi en vue de la réalisation du plein emploi;
2. à protéger de façon efficace le droit pour le travailleur de gagner sa vie par un travail librement entrepris;
3. à établir ou à maintenir des services gratuits de l'emploi pour tous les travailleurs;
4. à assurer ou à favoriser une orientation, une formation et une réadaptation professionnelles appropriées.

Article 2 - Droit à des conditions de travail équitables

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à des conditions de travail équitables, les Parties s'engagent:

1. à fixer une durée raisonnable au travail journalier et hebdomadaire, la semaine de travail devant être progressivement réduite pour autant que l'augmentation de la productivité et les autres facteurs entrant en jeu le permettent;
2. à prévoir des jours fériés payés;
3. à assurer l'octroi d'un congé payé annuel de quatre semaines au minimum;
4. à éliminer les risques inhérents aux occupations dangereuses ou insalubres et, lorsque ces risques n'ont pas encore pu être éliminés ou suffisamment réduits, à assurer aux travailleurs employés à de telles occupations soit une réduction de la durée du travail, soit des congés payés supplémentaires;
5. à assurer un repos hebdomadaire qui coïncide autant que possible avec le jour de la semaine reconnu comme jour de repos par la tradition ou les usages du pays ou de la région;
6. à veiller à ce que les travailleurs soient informés par écrit aussitôt que possible et en tout état de cause au plus tard deux mois après le début de leur emploi des aspects essentiels du contrat ou de la relation de travail;
7. à faire en sorte que les travailleurs effectuant un travail de nuit bénéficient de mesures qui tiennent compte de la nature spéciale de ce travail.

3. cikk - A biztonságos és egészséges munkakörülményekhez való jog

Annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a biztonságos és egészséges munkakörülményekhez való jog tényleges gyakorlását, a Felek vállalják, hogy a munkáltatói és munkavállalói szervezetekkel konzultálva

1. a foglalkoztatás-biztonságról, a foglalkoztatási egészségügyről és a munka környezetéről összefüggő országos politikát alakítanak ki, hajtanak végre és időszakosan felülvizsgálják azt. E politika elsődleges célja az, hogy javítsa a foglalkoztatás biztonságát és az egészséget, megelőzze a baleseteket és a halált okozó sérüléseket, amelyek összefüggenek a munkafolyamattal, vagy abban fordulnak elő, különösen úgy, hogy a minimálisra csökkentik a munka környezetében gyökerező kockázati tényezőket;
2. biztonsági és egészségügyi előírásokat bocsátanak ki;
3. ellenőrzéssel érvényesítik ezen előírások betartását;
4. előmozdítják a minden dolgozót érintő munkaegészségügyi szolgálat folyamatos fejlődését első sorban a megelőzés és a tanácsadás segítségével.

4. cikk - A tisztességes díjazáshoz való jog

A tisztességes díjazáshoz való jog tényleges gyakorlásának biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy

1. elismerik a dolgozók jogát olyan díjazáshoz, amely nekik és családjuknak tisztességes életszínvonalat biztosít;
2. elismerik a dolgozók jogát a megnövelt rátájú díjazáshoz túlmunka esetén, ez alól csak meghatározott esetek lehetnek kivételek;
3. elismerik valamennyi férfi és nő jogát az egyenlő bérezéshez egyforma értékű munka végzése esetén;
4. elismerik valamennyi dolgozó jogát ahhoz, hogy a foglalkoztatásuk beszüntetése esetén erről ésszerű időn belül kapjanak előzetes értesítést;
5. a bérekből csak abban az esetben engednek levonni, és csak az nemzeti törvények, vagy előírások által meghatározott mértékben, ha azokat rögzített kollektív megállapodások, vagy döntőbírói ítéletek írják elő.

Ezen jogok gyakorlását szabadon aláírt kollektív szerződések, törvényes bérmegállapító mechanizmus, vagy az országos viszonyoknak megfelelő egyéb eszközök révén kell elérni.

Article 3 - The right to safe and healthy working conditions

With a view to ensuring the effective exercise of the right to safe and healthy working conditions, the Parties undertake, in consultation with employers' and workers' organisations:

1. to formulate, implement and periodically review a coherent national policy on occupational safety, occupational health and the working environment. The primary aim of this policy shall be to improve occupational safety and health and to prevent accidents and injury to health arising out of, linked with or occurring in the course of work, particularly by minimising the causes of hazards inherent in the working environment;
2. to issue safety and health regulations;
3. to provide for the enforcement of such regulations by measures of supervision;
4. to promote the progressive development of occupational health services for all workers with essentially preventive and advisory functions.

Article 4 - The right to a fair remuneration

With a view to ensuring the effective exercise of the right to a fair remuneration, the Parties undertake:

1. to recognise the right of workers to a remuneration such as will give them and their families a decent standard of living;
2. to recognise the right of workers to an increased rate of remuneration for overtime work, subject to exceptions in particular cases;
3. to recognise the right of men and women workers to equal pay for work of equal value;
4. to recognise the right of all workers to a reasonable period of notice for termination of employment;
5. to permit deductions from wages only under conditions and to the extent prescribed by national laws or regulations or fixed by collective agreements or arbitration awards.

The exercise of these rights shall be achieved by freely concluded collective agreements, by statutory wage-fixing machinery, or by other means appropriate to national conditions.

Article 3 - Droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail, les Parties s'engagent, en consultation avec les organisations d'employeurs et de travailleurs:

1. a définir, mettre en œuvre et réexaminer périodiquement une politique nationale cohérente en matière de sécurité, de santé des travailleurs et de milieu de travail. Cette politique aura pour objet primordial d'améliorer la sécurité et l'hygiène professionnelles et de prévenir les accidents et les atteintes à la santé qui résultent du travail, sont liés au travail ou surviennent au cours du travail, notamment en réduisant au minimum les causes des risques inhérents au milieu de travail;
2. a édicter des règlements de sécurité et d'hygiène;
3. a édicter des mesures de contrôle de l'application de ces règlements;
4. a promouvoir l'institution progressive des services de santé au travail pour tous les travailleurs, avec des fonctions essentiellement préventives et de conseil.

Article 4 - Droit à une rémunération équitable

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à une rémunération équitable, les Parties s'engagent:

1. a reconnaître le droit des travailleurs à une rémunération suffisante pour leur assurer, ainsi qu'à leurs familles, un niveau de vie décent;
2. a reconnaître le droit des travailleurs à un taux de rémunération majoré pour les heures de travail supplémentaires, exception faite de certains cas particuliers;
3. a reconnaître le droit des travailleurs masculins et féminins à une rémunération égale pour un travail de valeur égale;
4. a reconnaître le droit de tous les travailleurs à un délai de préavis raisonnable dans le cas de cessation de l'emploi;
5. a n'autoriser des retenues sur les salaires que dans les conditions et limites prescrites par la législation ou la réglementation nationale, ou fixées par des conventions collectives ou des sentences arbitrales.

L'exercice de ces droits doit être assuré soit par voie de conventions collectives librement conclues, soit par des méthodes légales de fixation des salaires, soit de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

5. cikk - A szervezkedéshez való jog

Annak érdekében, hogy biztosítsák, vagy elősegítsék a dolgozók és munkáltatók számára helyi, országos, vagy nemzetközi szervezetek létrehozását gazdasági és szociális érdekeik védelmére, valamint hogy csatlakozhassanak ilyen szervezetekhez, a Felek vállalják, hogy nem lesz olyan nemzeti törvény, ami korlátozza, vagy végrehajtása esetén korlátozhatja ezt a szabadságot. Annak mértékét, hogy a jelen cikk biztosítékai mennyiben vonatkoznak a rendőrségre is, nemzeti törvények, vagy rendeletek határozzák meg. Hasonlóképpen az nemzeti törvények és előírások határozzák meg azt, hogy ezek a garanciák milyen mértékben érvényesek a fegyveres erők tagjaira.

6. cikk - A kollektív alkuhoz való jog

A kollektív alkuhoz való jog hatékony gyakorlásának biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy

1. elősegítik a dolgozók és munkáltatók közös konzultációit;
 2. ahol szükséges és célszerű, ott támogatják a munkáltatók, vagy munkáltatói szervezetek és dolgozói szervezetek önkéntes tárgyalásainak gépezetét annak érdekében, hogy kollektív egyezményekkel szabályozzák a foglalkoztatás előírásait és feltételeit;
 3. előmozdítják a munkaügyi viták rendezéséhez szükséges megfelelő békéltető és önkéntes döntéshozatali gépezet megteremtését;
- és elismerik
4. a dolgozók és munkáltatók jogát a kollektív cselekvéshez érdekütközések esetén, beleértve a sztrájkjogot, amely a korábban elfogadott kollektív egyezményekből fakadó kötelezettségek függvénye.

7. cikk - A gyermekek és fiatalok joga a védelemre

Annak érdekében, hogy biztosítsák a gyermekek és fiatalok védelemhez való jogának hatékony érvényesítését, a Felek vállalják, hogy

1. a munkavállalás legalacsonyabb életkori határát 15 évben állapítják meg, kivéve azokat a gyerekeket, akiket előírt könnyű munkánál foglalkoztatnak anélkül, hogy az károsítaná az egészségüket, erkölcsüket és iskoláztatásukat;
2. a munkavállalás legalacsonyabb életkori határát 18 évben állapítják meg olyan foglalkozások esetében, amelyeket veszélyesnek, vagy egészségtelennek nyilvánítottak;
3. biztosítják, hogy a tankötelezettségnek még eleget tevő személyeket nem lehet

Article 5 - The right to organise

With a view to ensuring or promoting the freedom of workers and employers to form local, national or international organisations for the protection of their economic and social interests and to join those organisations, the Parties undertake that national law shall not be such as to impair, nor shall it be so applied as to impair, this freedom. The extent to which the guarantees provided for in this article shall apply to the police shall be determined by national laws or regulations. The principle governing the application to the members of the armed forces of these guarantees and the extent to which they shall apply to persons in this category shall equally be determined by national laws or regulations.

Article 6 - The right to bargain collectively

With a view to ensuring the effective exercise of the right to bargain collectively, the Parties undertake:

1. to promote joint consultation between workers and employers;
 2. to promote, where necessary and appropriate, machinery for voluntary negotiations between employers or employers' organisations and workers' organisations, with a view to the regulation of terms and conditions of employment by means of collective agreements;
 3. to promote the establishment and use of appropriate machinery for conciliation and voluntary arbitration for the settlement of labour disputes;
- and recognise:
4. the right of workers and employers to collective action in cases of conflicts of interest, including the right to strike, subject to obligations that might arise out of collective agreements previously entered into.

Article 7 - The right of children and young persons to protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to protection, the Parties undertake:

1. to provide that the minimum age of admission to employment shall be 15 years, subject to exceptions for children employed in prescribed light work without harm to their health, morals or education;
2. to provide that the minimum age of admission to employment shall be 18 years with respect to prescribed occupations regarded as dangerous or unhealthy;
3. to provide that persons who are still subject to compulsory education shall not be

Article 5 - Droit syndical

En vue de garantir ou de promouvoir la liberté pour les travailleurs et les employeurs de constituer des organisations locales, nationales ou internationales, pour la protection de leurs intérêts économiques et sociaux et d'adhérer à ces organisations, les Parties s'engagent à ce que la législation nationale ne porte pas atteinte, ni ne soit appliquée de manière à porter atteinte à cette liberté. La mesure dans laquelle les garanties prévues au présent article s'appliqueront à la police sera déterminée par la législation ou la réglementation nationale. Le principe de l'application de ces garanties aux membres des forces armées et la mesure dans laquelle elles s'appliqueraient à cette catégorie de personnes sont également déterminés par la législation ou la réglementation nationale.

Article 6 - Droit de négociation collective

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de négociation collective, les Parties s'engagent:

1. à favoriser la consultation paritaire entre travailleurs et employeurs;
 2. à promouvoir, lorsque cela est nécessaire et utile, l'institution de procédures de négociation volontaire entre les employeurs ou les organisations d'employeurs, d'une part, et les organisations de travailleurs, d'autre part, en vue de régler les conditions d'emploi par des conventions collectives;
 3. à favoriser l'institution et l'utilisation de procédures appropriées de conciliation et d'arbitrage volontaire pour le règlement des conflits du travail;
- et reconnaissent:
4. le droit des travailleurs et des employeurs à des actions collectives en cas de conflits d'intérêt, y compris le droit de grève, sous réserve des obligations qui pourraient résulter des conventions collectives en vigueur.

Article 7 - Droit des enfants et des adolescents à la protection

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des enfants et des adolescents à la protection, les Parties s'engagent:

1. à fixer à 15 ans l'âge minimum d'admission à l'emploi, des dérogations étant toutefois admises pour les enfants employés à des travaux légers déterminés qui ne risquent pas de porter atteinte à leur santé, à leur moralité ou à leur éducation;
2. à fixer à 18 ans l'âge minimum d'admission à l'emploi pour certaines occupations déterminées, considérées comme dangereuses ou insalubres;
3. à interdire que les enfants encore soumis à l'instruction obligatoire soient employés à

- úgy foglalkoztatni, hogy az megfoszsa őket iskolázatásuk teljes körű előnyeitől;
4. biztosítják, hogy a 18 év alattiak munkaidejét fejlődésüknek megfelelően korlátozzák, különös tekintettel a szakképzés iránti szükségletükre;
 5. elismerik a fiatal dolgozók és ipari tanulók jogát a tisztességes bérezésre, vagy más megfelelő juttatásokra;
 6. biztosítják, hogy a fiatalok normál munkaidőben kapott szakképzését a munkáltató hozzájárulásával lehet a munkaidő részének tekinteni;
 7. biztosítják, hogy a 18 év alatti foglalkoztatottakat legalább évi négy hét fizetett szabadság illesse meg;
 8. biztosítják, hogy a 18 év alattiakat nem foglalkoztatják éjszakai munkán, ez alól kivételt képeznek bizonyos foglalkozások, amelyeket nemzeti törvények, vagy szabályok határoznak meg;
 9. biztosítják, hogy a 18 év alattiak, akiket az nemzeti törvények, vagy szabályok által előírt foglalkozásokban alkalmaznak, rendszeres orvosi ellenőrzés alatt álljanak;
 10. különleges védelmet biztosítanak azon fizikai és erkölcsi veszélyekkel szemben, amelyeknek gyermekek és fiatalok vannak kitéve, különösen pedig azon veszélyekkel szemben, amelyek közvetve, vagy közvetlenül a munkájukból fakadnak.

8. cikk - A dolgozó nők joga a védelemre anyaság esetén

Annak érdekében, hogy a dolgozó nők hatékonyan gyakorolhassák a védelemre való jogot anyaság esetén, a Felek vállalják, hogy

1. akár fizetett szabadságot biztosítanak, vagy megfelelő társadalombiztosítási juttatásokat, vagy állami alapokból nyújtott juttatásokat a dolgozó nőknek, hogy szabadságot vehessenek ki a gyermekszülés előtt és után összesen legalább 14 héttig;
2. tekintsek törvénytelennek, ha a terhesség bejelentésétől a szülési szabadság végéig terjedő időszakban a munkáltató elbocsát egy asszonyt, vagy az elbocsátást olyan időszakban jelenti be, hogy a felmondási idő még azon időszakon belül telne le;
3. biztosítják, hogy a kisgyerekeiket gondozó anyákat erre a célra elégséges munkaidő kedvezmény illesse meg;
4. szabályozzák a terhes anyák, a közelmúltban szült és kisdedeiket gondozó anyák foglalkoztatását éjszakai munkán;
5. megtiltják terhes anyák, a közelmúltban szült és kisdedeiket gondozó anyák foglalkoztatását föld alatti bányászatban és minden más olyan munkában, amely alkalmatlan, mert veszélyes, egészségtelen, vagy

- employed in such work as would deprive them of the full benefit of their education;
4. to provide that the working hours of persons under 18 years of age shall be limited in accordance with the needs of their development, and particularly with their need for vocational training;
 5. to recognise the right of young workers and apprentices to a fair wage or other appropriate allowances;
 6. to provide that the time spent by young persons in vocational training during the normal working hours with the consent of the employer shall be treated as forming part of the working day;
 7. to provide that employed persons of under 18 years of age shall be entitled to a minimum of four weeks' annual holiday with pay;
 8. to provide that persons under 18 years of age shall not be employed in night work with the exception of certain occupations provided for by national laws or regulations;
 9. to provide that persons under 18 years of age employed in occupations prescribed by national laws or regulations shall be subject to regular medical control;
 10. to ensure special protection against physical and moral dangers to which children and young persons are exposed, and particularly against those resulting directly or indirectly from their work.

Article 8 - The right of employed women to protection of maternity

With a view to ensuring the effective exercise of the right of employed women to the protection of maternity, the Parties undertake:

1. to provide either by paid leave, by adequate social security benefits or by benefits from public funds for employed women to take leave before and after childbirth up to a total of at least fourteen weeks;
2. to consider it as unlawful for an employer to give a woman notice of dismissal during the period from the time she notifies her employer that she is pregnant until the end of her maternity leave, or to give her notice of dismissal at such a time that the notice would expire during such a period;
3. to provide that mothers who are nursing their infants shall be entitled to sufficient time off for this purpose;
4. to regulate the employment in night work of pregnant women, women who have recently given birth and women nursing their infants;
5. to prohibit the employment of pregnant women, women who have recently given birth or who are nursing their infants in underground mining and all other work which is unsuitable by reason of its dan-

- des travaux qui les privent du plein bénéfice de cette instruction;
4. a limiter la durée du travail des travailleurs de moins de 18 ans pour qu'elle corresponde aux exigences de leur développement et, plus particulièrement, aux besoins de leur formation professionnelle;
 5. a reconnaître le droit des jeunes travailleurs et apprentis a une rémunération équitable ou a une allocation appropriée;
 6. a prévoir que les heures que les adolescents consacrent a la formation professionnelle pendant la durée normale du travail avec le consentement de l'employeur seront considérées comme comprises dans la journée de travail;
 7. a fixer a quatre semaines au minimum la durée des congés payés annuels des travailleurs de moins de 18 ans;
 8. a interdire l'emploi des travailleurs de moins de 18 ans a des travaux de nuit, exception faite pour certains emplois déterminés par la législation ou la réglementation nationale;
 9. a prévoir que les travailleurs de moins de 18 ans occupés dans certains emplois déterminés par la législation ou la réglementation nationale doivent être soumis a un contrôle médical régulier;
 10. a assurer une protection spéciale contre les dangers physiques et moraux auxquels les enfants et les adolescents sont exposés, et notamment contre ceux qui résultent d'une façon directe ou indirecte de leur travail.

Article 8 - Droit des travailleuses a la protection de la maternité

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleuses a la protection de la maternité, les Parties s'engagent:

1. a assurer aux travailleuses, avant et apres l'accouchement, un repos d'une durée totale de quatorze semaines au minimum, soit par un congé payé, soit par des prestations appropriées de sécurité sociale ou par des fonds publics;
2. a considérer comme illégal pour un employeur de signifier son licenciement a une femme pendant la période comprise entre le moment ou elle notifie sa grossesse a son employeur et la fin de son congé de maternité, ou a une date telle que le délai de préavis expire pendant cette période;
3. a assurer aux meres qui allaitent leurs enfants des pauses suffisantes a cette fin;
4. a réglementer le travail de nuit des femmes enceintes, ayant récemment accouché ou allaitant leurs enfants;
5. a interdire l'emploi des femmes enceintes, ayant récemment accouché ou allaitant leurs enfants a des travaux souterrains dans les mines et a tous autres travaux de caractere dangereux, insalubre ou pénible,

nagy erőfeszítést igényel és megfelelő intézkedéseket tesznek ezen asszonyok munkaügyi jogainak védelme érdekében.

9. cikk - A pályaválasztási tanácsadáshoz való jog

A pályaválasztási tanácsadáshoz való jog hatékony gyakorlásának biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy a szükségleteknek megfelelően elősegítik egy olyan szolgálat működését, amely mindenkinek segítséget nyújt, beleértve a fogyatékossgal élő személyeket is, a pályaválasztással kapcsolatos problémák megoldásához, különös tekintettel az egyén jellegzetességeire és a vonások, valamint a foglalkoztatási lehetőségek viszonyára: ez a segítségnyújtás legyen ingyenes a fiatalok, köztük az iskolás gyermekek és a felnőttek számára egyaránt.

10. cikk - A szakképzéshez való jog

A szakképzéshez való jog hatékony gyakorlása érdekében a Felek vállalják, hogy:

1. biztosítják, vagy ha szükséges, a munkáltatói és dolgozói szervezetekkel konzultálva elősegítik minden ember műszaki és szakképzését, beleértve a fogyatékossgal élő személyeket is, és megteremtik a lehetőségét a felsőfokú műszaki és egyetemi tanulmányok folytatásának, ami kizárólag az egyéni képességektől függ;
2. biztosítják, vagy előmozdítják a ipari tanuló-rendszert és a fiatal fiúk és lányok rendszeres képzésének más rendszeres formáit a különböző foglalkozások terén;
3. biztosítják, vagy szükség szerint elősegítik:
 - a) felnőtt dolgozók megfelelő és könnyen hozzáférhető képzési lehetőségeit;
 - b) a felnőtt dolgozók átképzésének különleges lehetőségeit, amelyekre a műszaki fejlődés vagy a foglalkoztatás új irányzatai miatt van szükség;
4. biztosítják, vagy szükség szerint elősegítik a hosszú távon munkanélküliek átképzését és reintegrálását szolgáló különleges intézkedéseket;
5. bátorítják a megfelelő intézkedésekkel megteremtett alábbi lehetőségek teljes kihasználását:
 - a) csökkentik vagy eltörlik a tandíjakat, vagy költségeket;
 - b) a megfelelő esetekben pénzügyi segítséget nyújtanak;
 - c) a munkáltató kérésére foglalkoztatás közben a dolgozó által kiegészítő képzésre fordított időt a munkaidő részének tekintik;

gerous, unhealthy or arduous nature and to take appropriate measures to protect the employment rights of these women.

Article 9 - The right to vocational guidance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational guidance, the Parties undertake to provide or promote, as necessary, a service which will assist all persons, including the handicapped, to solve problems related to occupational choice and progress, with due regard to the individual's characteristics and their relation to occupational opportunity: this assistance should be available free of charge, both to young persons, including schoolchildren, and to adults.

Article 10 - The right to vocational training

With a view to ensuring the effective exercise of the right to vocational training, the Parties undertake:

1. to provide or promote, as necessary, the technical and vocational training of all persons, including the handicapped, in consultation with employers' and workers' organisations, and to grant facilities for access to higher technical and university education, based solely on individual aptitude;
2. to provide or promote a system of apprenticeship and other systematic arrangements for training young boys and girls in their various employments;
3. to provide or promote, as necessary:
 - a. adequate and readily available training facilities for adult workers;
 - b. special facilities for the retraining of adult workers needed as a result of technological development or new trends in employment;
4. to provide or promote, as necessary, special measures for the retraining and reintegration of the long-term unemployed;
5. to encourage the full utilisation of the facilities provided by appropriate measures such as:
 - a. reducing or abolishing any fees or charges;
 - b. granting financial assistance in appropriate cases;
 - c. including in the normal working hours time spent on supplementary training taken by the worker, at the request of his employer, during employment;

et a prendre des mesures appropriées pour protéger les droits de ces femmes en matière d'emploi.

Article 9 - Droit à l'orientation professionnelle

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'orientation professionnelle, les Parties s'engagent à procurer ou promouvoir, en tant que de besoin, un service qui aidera toutes les personnes, y compris celles qui sont handicapées, à résoudre les problèmes relatifs au choix d'une profession ou à l'avancement professionnel, compte tenu des caractéristiques de l'intéressé et de la relation entre celles-ci et les possibilités du marché de l'emploi; cette aide devra être fournie, gratuitement, tant aux jeunes, y compris les enfants d'âge scolaire, qu'aux adultes.

Article 10 - Droit à la formation professionnelle

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la formation professionnelle, les Parties s'engagent:

1. à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin, la formation technique et professionnelle de toutes les personnes, y compris celles qui sont handicapées, en consultation avec les organisations professionnelles d'employeurs et de travailleurs, et à accorder des moyens permettant l'accès à l'enseignement technique supérieur et à l'enseignement universitaire d'après le seul critère de l'aptitude individuelle;
2. à assurer ou à favoriser un système d'apprentissage et d'autres systèmes de formation des jeunes garçons et filles, dans leurs divers emplois;
3. à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin:
 - a. des mesures appropriées et facilement accessibles en vue de la formation des travailleurs adultes;
 - b. des mesures spéciales en vue de la rééducation professionnelle des travailleurs adultes, rendue nécessaire par l'évolution technique ou par une orientation nouvelle du marché du travail;
4. à assurer ou à favoriser, en tant que de besoin, des mesures particulières de recyclage et de réinsertion des chômeurs de longue durée;
5. à encourager la pleine utilisation des moyens prévus par des dispositions appropriées telles que:
 - a. la réduction ou l'abolition de tous droits et charges;
 - b. l'octroi d'une assistance financière dans les cas appropriés;
 - c. l'inclusion dans les heures normales de travail du temps consacré aux cours supplémentaires de formation suivis pendant l'emploi par le travailleur à la demande de son employeur;

d) a munkáltató és dolgozói szervezetekkel folytatott konzultációk alapján megfelelő ellenőrzéssel biztosítják a fiatal dolgozók szakmunkásképzésének és egyéb képzési formáinak hatékonyságát és általában a fiatal dolgozók védelmét.

11. cikk - Az egészség védelméhez való jog

Az egészség védelméhez való jog hatékony érvényesítésének biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy közvetlenül, vagy állami, illetve magán szervezetekkel együttműködve megteszik a megfelelő intézkedéseket, amelyek egyebek között a következő célokat szolgálják:

1. amennyire csak lehetséges, felszámolják a rossz egészségi állapot okait;
2. az egészség javítása érdekében, valamint azért, hogy előmozdítsák az egyéni felelősséget az egészségügy területén, tanácsadó és oktatási létesítményeket hoznak létre;
3. amennyire csak lehetséges, megelőzik a ragályos, fertőző és egyéb betegségeket, valamint baleseteket.

12. cikk - A társadalombiztosításhoz való jog

A társadalombiztosításhoz való jog hatékony gyakorlásának biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy:

1. megteremtik, vagy fenntartják a társadalombiztosítás rendszerét;
2. a társadalombiztosítás rendszerét kielégítő szinten tartják fenn, amely legalább is egyenlő ahhoz, ami szükséges a Európai Szociális Biztonsági Kódex ratifikálásához;
3. erőfeszítéseket tesznek a társadalombiztosítási rendszer fokozatosan magasabb szintre történő emelése érdekében;
4. lépéseket tesznek megfelelő két- és többoldalú egyezmények kötésével vagy más módon az egyezményekben lefektetett feltételektől függően annak érdekében, hogy biztosítsák
 - a) saját állampolgáraik és a többi Fél állampolgárai közötti egyenlő bánásmódot a társadalombiztosítási jogok tekintetében, beleértve a társadalombiztosítási törvényalkotásból fakadó juttatások fenntartását, tekintet nélkül arra, hogy a védett személyek hogyan mozognak a Felek területei között;
 - b) olyan eszközökkel adják meg, tartják fenn és állítják helyre a társadalombiztosításhoz való jogot, mint amilyen a biztosítás felhalmozása, vagy az egyes Felek joghatósága alatt elért foglalkoztatási időszakok.

d. ensuring, through adequate supervision, in consultation with the employers' and workers' organisations, the efficiency of apprenticeship and other training arrangements for young workers, and the adequate protection of young workers generally.

Article 11 - The right to protection of health

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection of health, the Parties undertake, either directly or in co-operation with public or private organisations, to take appropriate measures designed, inter alia:

1. to remove as far as possible the causes of ill-health;
2. to provide advisory and educational facilities for the promotion of health and the encouragement of individual responsibility in matters of health;
3. to prevent as far as possible epidemic, endemic and other diseases, as well as accidents.

Article 12 - The right to social security

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social security, the Parties undertake:

1. to establish or maintain a system of social security;
2. to maintain the social security system at a satisfactory level at least equal to that necessary for the ratification of the European Code of Social Security;
3. to endeavour to raise progressively the system of social security to a higher level;
4. to take steps, by the conclusion of appropriate bilateral and multilateral agreements or by other means, and subject to the conditions laid down in such agreements, in order to ensure:
 - a. equal treatment with their own nationals of the nationals of other Parties in respect of social security rights, including the retention of benefits arising out of social security legislation, whatever movements the persons protected may undertake between the territories of the Parties;
 - b. the granting, maintenance and resumption of social security rights by such means as the accumulation of insurance or employment periods completed under the legislation of each of the Parties.

d. la garantie, au moyen d'un contrôle approprié, en consultation avec les organisations professionnelles d'employeurs et de travailleurs, de l'efficacité du système d'apprentissage et de tout autre système de formation pour jeunes travailleurs, et, d'une manière générale, de la protection adéquate des jeunes travailleurs.

Article 11 - Droit à la protection de la santé

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la protection de la santé, les Parties s'engagent à prendre, soit directement, soit en coopération avec les organisations publiques et privées, des mesures appropriées tendant notamment:

1. à éliminer, dans la mesure du possible, les causes d'une santé déficiente;
2. à prévoir des services de consultation et d'éducation pour ce qui concerne l'amélioration de la santé et le développement du sens de la responsabilité individuelle en matière de santé;
3. à prévenir, dans la mesure du possible, les maladies épidémiques, endémiques et autres, ainsi que les accidents.

Article 12 - Droit à la sécurité sociale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la sécurité sociale, les Parties s'engagent:

1. à établir ou à maintenir un régime de sécurité sociale;
2. à maintenir le régime de sécurité sociale à un niveau satisfaisant, au moins égal à celui nécessaire pour la ratification du Code européen de sécurité sociale;
3. à s'efforcer de porter progressivement le régime de sécurité sociale à un niveau plus haut;
4. à prendre des mesures, par la conclusion d'accords bilatéraux ou multilatéraux appropriés ou par d'autres moyens, et sous réserve des conditions arrêtées dans ces accords, pour assurer:
 - a. l'égalité de traitement entre les nationaux de chacune des Parties et les ressortissants des autres Parties en ce qui concerne les droits à la sécurité sociale, y compris la conservation des avantages accordés par les législations de sécurité sociale, quels que puissent être les déplacements que les personnes protégées pourraient effectuer entre les territoires des Parties;
 - b. l'octroi, le maintien et le rétablissement des droits à la sécurité sociale par des moyens tels que la totalisation des périodes d'assurance ou d'emploi accomplies conformément à la législation de chacune des Parties.

13. cikk - A szociális és orvosi segítséghez való jog

A szociális és orvosi segítséghez való jog hatékony érvényesítése céljából a Felek vállalják, hogy:

1. biztosítják a megfelelő támogatást minden olyan személy számára, aki nem rendelkezik megfelelő erőforrásokkal és aki nem képes ilyen erőforrásokat saját erőből, vagy más forrásokból, így valamilyen társadalombiztosítási program keretében sem biztosítani, vagyis betegség esetén az állapota által megkívánt ellátást megkapja;
2. biztosítják, hogy az ilyen segítségben részesülő személyeknek éppen emiatt ne kelljen elszorítani politikai, vagy szociális jogaik csökkenését;
3. biztosítják, hogy mindenki kapja meg a megfelelő állami, vagy magán szolgáltatásokat, nevezetesen a tanácsadást és a személyes segítséget, amire szüksége lehet a saját, vagy a családja nélkülözésének megelőzéséhez, megszüntetéséhez, vagy enyhítéséhez;
4. a jelen cikk 1., 2. és 3. bekezdéseiben említett rendelkezések alkalmazását egyelően kell alkalmazni a Felek területén valamelyik másik Fél törvényesen tartózkodó állampolgáraival szemben, összhangban az 1993. december 11-én Párizsban aláírt Szociális és orvosi ellátás európai egyezményében vállalt kötelezettségekkel.

14. cikk - A szociális jóléti szolgáltatásokhoz való jog

Annak érdekében, hogy a Felek biztosítsák a szociális jóléti szolgáltatásokhoz való jog hatékony gyakorlását, vállalják, hogy:

1. elősegítik, vagy biztosítanak olyan szolgáltatásokat, amelyek a szociális munka módszereinek alkalmazásával hozzájárulnak a közösség egyéneknek és csoportjainak jólétéhez és fejlődéséhez, valamint ahhoz, hogy alkalmazkodjanak a társadalmi környezethez;
2. elősegítik egyének és önkéntes, valamint más szervezetek részvételét az ilyen szolgálatok létesítésében és fenntartásában.

15. cikk - A fogyatékossgal élő személyek joga a függetlenséghez, a társadalmi integrálódáshoz és a közösség életében való részvételhez

Annak érdekében, hogy a Felek biztosítsák fogyatékossgal élő személyeknek, tekintet nélkül a korukra és fogyatékossguk eredetére, illetve természetére, hogy hatékonyan gyakorolhassák a függetlenséghez, a társadalmi inte-

Article 13 - The right to social and medical assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right to social and medical assistance, the Parties undertake:

1. to ensure that any person who is without adequate resources and who is unable to secure such resources either by his own efforts or from other sources, in particular by benefits under a social security scheme, be granted adequate assistance, and, in case of sickness, the care necessitated by his condition;
2. to ensure that persons receiving such assistance shall not, for that reason, suffer from a diminution of their political or social rights;
3. to provide that everyone may receive by appropriate public or private services such advice and personal help as may be required to prevent, to remove, or to alleviate personal or family want;
4. to apply the provisions referred to in paragraphs 1, 2 and 3 of this article on an equal footing with their nationals to nationals of other Parties lawfully within their territories, in accordance with their obligations under the European Convention on Social and Medical Assistance, signed at Paris on 11 December 1953.

Article 14 - The right to benefit from social welfare services

With a view to ensuring the effective exercise of the right to benefit from social welfare services, the Parties undertake:

1. to promote or provide services which, by using methods of social work, would contribute to the welfare and development of both individuals and groups in the community, and to their adjustment to the social environment;
2. to encourage the participation of individuals and voluntary or other organisations in the establishment and maintenance of such services.

Article 15 - The right of persons with disabilities to independence, social integration and participation in the life of the community

With a view to ensuring to persons with disabilities, irrespective of age and the nature and origin of their disabilities, the effective exercise of the right to independence, social inte-

Article 13 - Droit à l'assistance sociale et médicale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'assistance sociale et médicale, les Parties s'engagent:

1. à veiller à ce que toute personne qui ne dispose pas de ressources suffisantes et qui n'est pas en mesure de se procurer celles-ci par ses propres moyens ou de les recevoir d'une autre source, notamment par des prestations résultant d'un régime de sécurité sociale, puisse obtenir une assistance appropriée et, en cas de maladie, les soins nécessités par son état;
2. à veiller à ce que les personnes bénéficiant d'une telle assistance ne souffrent pas, pour cette raison, d'une diminution de leurs droits politiques ou sociaux;
3. à prévoir que chacun puisse obtenir, par des services compétents de caractère public ou privé, tous conseils et toute aide personnelle nécessaires pour prévenir, abolir ou alléger l'état de besoin d'ordre personnel et d'ordre familial;
4. à appliquer les dispositions visées aux paragraphes 1, 2 et 3 du présent article, sur un pied d'égalité avec leurs nationaux, aux ressortissants des autres Parties se trouvant légalement sur leur territoire, conformément aux obligations qu'elles assument en vertu de la Convention européenne d'assistance sociale et médicale, signée à Paris le 11 décembre 1953.

Article 14 - Droit au bénéfice des services sociaux

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à bénéficier des services sociaux, les Parties s'engagent:

1. à encourager ou organiser les services utilisant les méthodes propres au service social et qui contribuent au bien-être et au développement des individus et des groupes dans la communauté ainsi qu'à leur adaptation au milieu social;
2. à encourager la participation des individus et des organisations bénévoles ou autres à la création ou au maintien de ces services.

Article 15 - Droit des personnes handicapées à l'autonomie, à l'intégration sociale et à la participation à la vie de la communauté

En vue de garantir aux personnes handicapées, quel que soit leur âge, la nature et l'origine de leur handicap, l'exercice effectif du droit à l'autonomie, à l'intégration sociale et à la par-

grálódáshoz való jogot és azt, hogy részt vehessenek a közösség életében, vállalják különösen, hogy:

1. megteszik a szükséges intézkedéseket, hogy a fogyatékossgal élő személyek ahol csak lehetséges, az általános programok keretén belül kapják meg a pályaválasztási tanácsadást, oktatást és szakmai képzést, és ahol ez nem lehetséges, biztosítsák ezt speciális magán vagy állami testületek révén;
2. minden olyan intézkedéssel előmozdítják foglalkoztatásukat, amelyek arra bátorítják a munkáltatókat, hogy a mindennapos munkakörnyezetben alkalmazzanak és tartanak meg fogyatékossgal élő személyeket és igazítsák a munkavégzési feltételeket szükségleteikhez, vagy pedig, ahol ez a fogyatékossg miatt nem lehetséges, rendezzenek be, vagy hozzanak létre a fogyatékossg szintjének megfelelő védett foglalkoztatást. Bizonyos esetekben ezek az intézkedések speciális elhelyezést és segítő szolgáltatásokat tehetnek szükségessé;
3. különösen előmozdítják teljes társadalmi integrálódásukat és a közösség életében való részvételüket olyan intézkedések segítségével, beleértve a technikai segéd-eszközöket is, amelyek célja leküzdeni a kommunikációs és mozgási korlátokat és lehetővé tenni a hozzájutást a közlekedéshez, lakáshoz, kulturális tevékenységhez és szabadidőhöz.

16. cikk - A család szociális, jogi és gazdasági védelemhez való joga

Annak érdekében, hogy biztosítsák a család, mint a társadalom alapegységének teljes fejlődéséhez szükséges feltételeket, a Felek vállalják, hogy olyan eszközökkel mozdítják elő a család gazdasági, jogi és szociális védelmét, mint amilyenek a szociális és családi juttatások, adózási megoldások, családi lakásjuttatás, az új házasság támogatása és egyéb megfelelő eszközök.

17. cikk - A gyermekek és fiatalok szociális, jogi és gazdasági védelemhez való joga

Annak érdekében, hogy biztosítsák a gyermekek és fiatalok jogának hatékony gyakorlását, hogy olyan környezetben növekedjenek fel, amely elősegíti személyiségük, valamint fizikai és szellemi kapacitásuk teljes kifejlődését, a Felek vállalják, hogy akár közvetlenül, akár állami és magán szervezetekkel együttműködve megteszik az összes megfelelő és szükséges intézkedést, melynek célja:

gration and participation in the life of the community, the Parties undertake, in particular:

1. to take the necessary measures to provide persons with disabilities with guidance, education and vocational training in the framework of general schemes wherever possible or, where this is not possible, through specialised bodies, public or private;
2. to promote their access to employment through all measures tending to encourage employers to hire and keep in employment persons with disabilities in the ordinary working environment and to adjust the working conditions to the needs of the disabled or, where this is not possible by reason of the disability, by arranging for or creating sheltered employment according to the level of disability. In certain cases, such measures may require recourse to specialised placement and support services;
3. to promote their full social integration and participation in the life of the community in particular through measures, including technical aids, aiming to overcome barriers to communication and mobility and enabling access to transport, housing, cultural activities and leisure.

Article 16 - The right of the family to social, legal and economic protection

With a view to ensuring the necessary conditions for the full development of the family, which is a fundamental unit of society, the Parties undertake to promote the economic, legal and social protection of family life by such means as social and family benefits, fiscal arrangements, provision of family housing, benefits for the newly married and other appropriate means.

Article 17 - The right of children and young persons to social, legal and economic protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of children and young persons to grow up in an environment which encourages the full development of their personality and of their physical and mental capacities, the Parties undertake, either directly or in cooperation with public and private organisations, to take all appropriate and necessary measures designed:

ticipation a la vie de la communauté, les Parties s'engagent notamment:

1. a prendre les mesures nécessaires pour fournir aux personnes handicapées une orientation, une éducation et une formation professionnelle dans le cadre du droit commun chaque fois que possible ou, si tel n'est pas le cas, par le biais d'institutions spécialisées publiques ou privées;
2. a favoriser leur accès a l'emploi par toute mesure susceptible d'encourager les employeurs a embaucher et a maintenir en activité des personnes handicapées dans le milieu ordinaire de travail et a adapter les conditions de travail aux besoins de ces personnes ou, en cas d'impossibilité en raison du handicap, par l'aménagement ou la création d'emplois protégés en fonction du degré d'incapacité. Ces mesures peuvent justifier, le cas échéant, le recours a des services spécialisés de placement et d'accompagnement;
3. a favoriser leur pleine intégration et participation a la vie sociale, notamment par des mesures, y compris des aides techniques, visant a surmonter des obstacles a la communication et a la mobilité et a leur permettre d'accéder aux transports, au logement, aux activités culturelles et aux loisirs.

Article 16 - Droit de la famille a une protection sociale, juridique et économique

En vue de réaliser les conditions de vie indispensables au plein épanouissement de la famille, cellule fondamentale de la société, les Parties s'engagent a promouvoir la protection économique, juridique et sociale de la vie de famille, notamment par le moyen de prestations sociales et familiales, de dispositions fiscales, d'encouragement a la construction de logements adaptés aux besoins des familles, d'aide aux jeunes foyers, ou de toutes autres mesures appropriées.

Article 17 - Droit des enfants et des adolescents a une protection sociale, juridique et économique

En vue d'assurer aux enfants et aux adolescents l'exercice effectif du droit de grandir dans un milieu favorable a l'épanouissement de leur personnalité et au développement de leurs aptitudes physiques et mentales, les Parties s'engagent a prendre, soit directement, soit en coopération avec les organisations publiques ou privées, toutes les mesures nécessaires et appropriées tendant:

1.
 - a) biztosítani, hogy a gyermekek és fiatalok, figyelembe véve szüleik jogait és kötelességeit, megkapják a gondozást, segítséget, iskoláztatást és képzést, amelyre szükségük van, különösen pedig gondoskodnak olyan intézmények és szolgáltatások létesítéséről és fenntartásáról, amelyek elégségesek és megfelelnek ennek a célnak;
 - b) védelmezik a gyermekeket és a fiatalokat az elhanyagolással, erőszakkal, vagy kizsákmányolással szemben;
 - c) az állam védelmet és különleges segílyt nyújt azon gyermekeknek és fiataloknak, akik ideiglenesen, vagy véglegesen nélkülözik családjuk támogatását;
2. biztosítják a gyermekek és fiatalok ingyenes elemi és középfokú iskoláztatását, valamint azt, hogy rendszeresen járjanak iskolába.

18. cikk - Jövedelemszerző tevékenység folytatásának joga más Felek területén

Annak érdekében, hogy biztosítsák a jövedelemszerző tevékenység folytatásának jogát bármelyik más Fél területén, a Felek vállalják, hogy:

1. liberális szellemben alkalmazzák a meglévő rendelkezéseket;
 2. egyszerűsítik a létező formalitásokat és csökkentik, vagy eltörlik a bírósági illetékeket és más költségeket, amelyeket külföldi munkásoknak, vagy munkaadóiknak kell fizetniük;
 3. egyénileg vagy kollektíven liberalizálják a külföldi dolgozók alkalmazását szabályozó előírásokat;
- és elismerik:
4. állampolgáraik jogát arra, hogy elhagyják az országot és más Felek területén folytatásuk jövedelemszerző tevékenységét.

19. cikk - Migráns munkások és családjuk joga a védelemre és segítségre

Annak érdekében, hogy biztosítsák a migráns munkások és családjuk védelemhez és támogatáshoz való jogának hatékony gyakorlását bármelyik Fél területén, a Felek vállalják, hogy:

1. fenntartják, vagy meggyőződnek arról, hogy megfelelő és szabad szolgáltatásokat tartanak fenn az ilyen dolgozók támogatása céljából, különösen ahol pontos információt kaphatnak és megtesznek minden szükséges lépést az nemzeti törvények és szabályok keretein belül a kivándorlással és bevándorlással kapcsolatos félrevezető propagandával szemben;
2. saját illetékességi körükben megfelelő intézkedéseket fogadnak el annak érdekében, hogy megkönnyítsék az ilyen munkások és családjuk távozását, utazását és

1.
 - a. to ensure that children and young persons, taking account of the rights and duties of their parents, have the care, the assistance, the education and the training they need, in particular by providing for the establishment or maintenance of institutions and services sufficient and adequate for this purpose;
 - b. to protect children and young persons against negligence, violence or exploitation;
 - c. to provide protection and special aid from the state for children and young persons temporarily or definitively deprived of their family's support;
2. to provide to children and young persons a free primary and secondary education as well as to encourage regular attendance at schools.

Article 18 - The right to engage in a gainful occupation in the territory of other Parties

With a view to ensuring the effective exercise of the right to engage in a gainful occupation in the territory of any other Party, the Parties undertake:

1. to apply existing regulations in a spirit of liberality;
 2. to simplify existing formalities and to reduce or abolish chancery dues and other charges payable by foreign workers or their employers;
 3. to liberalise, individually or collectively, regulations governing the employment of foreign workers;
- and recognise:
4. the right of their nationals to leave the country to engage in a gainful occupation in the territories of the other Parties.

Article 19 - The right of migrant workers and their families to protection and assistance

With a view to ensuring the effective exercise of the right of migrant workers and their families to protection and assistance in the territory of any other Party, the Parties undertake:

1. to maintain or to satisfy themselves that there are maintained adequate and free services to assist such workers, particularly in obtaining accurate information, and to take all appropriate steps, so far as national laws and regulations permit, against misleading propaganda relating to emigration and immigration;
2. to adopt appropriate measures within their own jurisdiction to facilitate the departure, journey and reception of such workers and their families, and to provide, within their

1.
 - a. a assurer aux enfants et aux adolescents, compte tenu des droits et des devoirs des parents, les soins, l'assistance, l'éducation et la formation dont ils ont besoin, notamment en prévoyant la création ou le maintien d'institutions ou de services adéquats et suffisants a cette fin;
 - b. a protéger les enfants et les adolescents contre la négligence, la violence ou l'exploitation;
 - c. a assurer une protection et une aide spéciale de l'Etat vis-a-vis de l'enfant ou de l'adolescent temporairement ou définitivement privé de son soutien familial;
2. a assurer aux enfants et aux adolescents un enseignement primaire et secondaire gratuit, ainsi qu'a favoriser la régularité de la fréquentation scolaire.

Article 18 - Droit a l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire des autres Parties

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit a l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire de toute autre Partie, les Parties s'engagent:

1. a appliquer les reglements existants dans un esprit libéral;
 2. a simplifier les formalités en vigueur et a réduire ou supprimer les droits de chancellerie et autres taxes payables par les travailleurs étrangers ou par leurs employeurs;
 3. a assouplir, individuellement ou collectivement, les réglementations régissant l'emploi des travailleurs étrangers;
- et reconnaissent:
4. le droit de sortie de leurs nationaux désireux d'exercer une activité lucrative sur le territoire des autres Parties.

Article 19 - Droit des travailleurs migrants et de leurs familles a la protection et a l'assistance

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs migrants et de leurs familles a la protection et a l'assistance sur le territoire de toute autre Partie, les Parties s'engagent:

1. a maintenir ou a s'assurer qu'il existe des services gratuits appropriés chargés d'aider ces travailleurs et, notamment, de leur fournir des informations exactes, et a prendre toutes mesures utiles, pour autant que la législation et la réglementation nationales le permettent, contre toute propagande trompeuse concernant l'émigration et l'immigration;
2. a adopter, dans les limites de leur juridiction, des mesures appropriées pour faciliter le départ, le voyage et l'accueil de ces travailleurs et de leurs familles, et a

<p>fogadását és saját illetékességi körükben gondoskodjanak az utazás során a megfelelő egészségügyi és orvosi ellátásról, valamint a jó higiénés feltételekről;</p> <p>3. megfelelően előmozdítják a kivándorlás és a bevándorlás országainak állami és magán szociális szolgálatainak közötti együttműködést;</p> <p>4. biztosítják, hogy a területükön törvényesen tartózkodó ilyen dolgozók a következő ügyekben a saját állampolgáraiknál kedvezőlenebb bánásmódban nem részesülnek, amennyiben ezek az ügyek törvények, vagy előírások szerint a hatóságok ellenőrzése alá tartoznak:</p> <p>a) bérezés és más foglalkoztatási és munkavégzési feltételek;</p> <p>b) szakszervezeti tagság és a kollektív alku előnyeinek élvezete,</p> <p>c) szállás.</p> <p>5. területükön ezen dolgozók számára törvényesen olyan bánásmódot biztosítanak, amely nem hátrányosabb a saját állampolgáraikénál a munkaviszonyban álló személyek által fizetendő foglalkoztatási adók, illetékek és hozzájárulások tekintetében;</p> <p>6. amennyire csak lehetséges, megkönnyítik azon külföldi munkás családjának egyesítését, akinek megengedték, hogy az adott Fél területén letelepedjen;</p> <p>7. a területükön törvényesen tartózkodó ilyen munkások számára biztosítják a jelen cikkben foglalt ügyekben a saját állampolgáraikénál nem hátrányosabb helyzetet jogi eljárások esetén;</p> <p>8. biztosítják, hogy a területükön törvényesen lakó külföldi munkásokat nem űzik ki, amennyiben azok nem fenyegetik a nemzetbiztonságot, vagy nem sértik a közérdeket, vagy közérkölcset;</p> <p>9. a törvényes kereteken belül megengedik, hogy ezek a dolgozók jövedelmük és megtakarításaik tetszés szerinti részét hazataljadják;</p> <p>10. védelmet és támogatást nyújtanak ezen cikk keretén belül az önfoglalkoztató bevándorlóknak a vonatkozó intézkedések keretein belül;</p> <p>11. elősegítik és megkönnyítik a fogadó állam nemzeti nyelvének tanítását, illetve ha több ilyen van, akkor az egyik nyelv oktatását a bevándorló munkásoknak és családtagjaiknak;</p> <p>12. a célszerűség keretein belül elősegítik és megkönnyítik a bevándorló munkás gyermekei számára a szülő anyanyelvének tanítását.</p>	<p>own jurisdiction, appropriate services for health, medical attention and good hygienic conditions during the journey;</p> <p>3. to promote cooperation, as appropriate, between social services, public and private, in emigration and immigration countries;</p> <p>4. to secure for such workers lawfully within their territories, insofar as such matters are regulated by law or regulations or are subject to the control of administrative authorities, treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of the following matters:</p> <p>a. remuneration and other employment and working conditions;</p> <p>b. membership of trade unions and enjoyment of the benefits of collective bargaining;</p> <p>c. accommodation;</p> <p>5. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals with regard to employment taxes, dues or contributions payable in respect of employed persons;</p> <p>6. to facilitate as far as possible the reunion of the family of a foreign worker permitted to establish himself in the territory;</p> <p>7. to secure for such workers lawfully within their territories treatment not less favourable than that of their own nationals in respect of legal proceedings relating to matters referred to in this article;</p> <p>8. to secure that such workers lawfully residing within their territories are not expelled unless they endanger national security or offend against public interest or morality;</p> <p>9. to permit, within legal limits, the transfer of such parts of the earnings and savings of such workers as they may desire;</p> <p>10. to extend the protection and assistance provided for in this article to self-employed migrants insofar as such measures apply;</p> <p>11. to promote and facilitate the teaching of the national language of the receiving state or, if there are several, one of these languages, to migrant workers and members of their families;</p> <p>12. to promote and facilitate, as far as practicable, the teaching of the migrant worker's mother tongue to the children of the migrant worker.</p>	<p>leur assureur, dans les limites de leur juridiction, pendant le voyage, les services sanitaires et médicaux nécessaires, ainsi que de bonnes conditions d'hygiène;</p> <p>3. a promouvoir la collaboration, suivant les cas, entre les services sociaux, publics ou privés, des pays d'émigration et d'immigration;</p> <p>4. a garantir a ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire, pour autant que ces matières sont régies par la législation ou la réglementation ou sont soumises au contrôle des autorités administratives, un traitement non moins favorable qu'à leurs nationaux en ce qui concerne les matières suivantes:</p> <p>a. la rémunération et les autres conditions d'emploi et de travail;</p> <p>b. l'affiliation aux organisations syndicales et la jouissance des avantages offerts par les conventions collectives;</p> <p>c. le logement;</p> <p>5. a assurer a ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire un traitement non moins favorable qu'à leurs propres nationaux en ce qui concerne les impôts, taxes et contributions afférents au travail, perçus au titre du travailleur;</p> <p>6. a faciliter autant que possible le regroupement de la famille du travailleur migrant autorisé a s'établir lui-même sur le territoire;</p> <p>7. a assurer a ces travailleurs se trouvant légalement sur leur territoire un traitement non moins favorable qu'à leurs nationaux pour les actions en justice concernant les questions mentionnées dans le présent article;</p> <p>8. a garantir a ces travailleurs résidant régulièrement sur leur territoire qu'ils ne pourront être expulsés que s'ils menacent la sécurité de l'Etat ou contreviennent a l'ordre public ou aux bonnes mœurs;</p> <p>9. a permettre, dans le cadre des limites fixées par la législation, le transfert de toute partie des gains et des économies des travailleurs migrants que ceux-ci désirent transférer;</p> <p>10. a étendre la protection et l'assistance prévues par le présent article aux travailleurs migrants travaillant pour leur propre compte, pour autant que les mesures en question sont applicables a cette catégorie;</p> <p>11. a favoriser et a faciliter l'enseignement de la langue nationale de l'Etat d'accueil ou, s'il y en a plusieurs, de l'une d'entre elles aux travailleurs migrants et aux membres de leurs familles;</p> <p>12. a favoriser et a faciliter, dans la mesure du possible, l'enseignement de la langue maternelle du travailleur migrant a ses enfants.</p>
--	---	---

20. cikk - Az egyenlő lehetőségekhez és egyenlő bánásmódhoz való, nemek alapján történő hátrányos megkülönböztetés nélküli jog a foglalkoztatás és alkalmazás terén

Annak érdekében, hogy biztosítsák az egyenlő lehetőségekhez és egyenlő bánásmódhoz való jog hatékony gyakorlását a nemek alapján történő hátrányos megkülönböztetés nélkül, a Felek vállalják, hogy elismerik ezt a jogot és alkalmazásának elősegítése érdekében megfelelő intézkedéseket hoznak a következő területeken:

- a) a foglalkoztatáshoz való hozzájárulás, védelem az elbocsátással szemben és foglalkozási reintegráció;
- b) pályaválasztási tanácsadás, képzés, átképzés és rehabilitáció;
- c) a foglalkoztatás feltételei, munkakörülmények, beleértve a javadalmazást;
- d) az életpálya fejlődése, beleértve az előléptetést.

21. cikk - Az információhoz és konzultációhoz való jog

Annak érdekében, hogy biztosítsák a dolgozó cégen belüli információhoz és konzultációhoz való jogának hatékony gyakorlását, a Felek vállalják, hogy olyan intézkedéseket fogadnak el, vagy támogatnak, amelyek lehetővé teszik a dolgozóknak, vagy képviselőiknek a nemzeti törvényekkel és gyakorlattal összhangban:

- a) hogy rendszeresen, vagy a megfelelő időben átfogó tájékoztatást kapjanak az őket alkalmazó vállalkozás gazdasági és pénzügyi helyzetéről, szem előtt tartva, hogy bizonyos információk kiadását, amelyek hátrányosak lehetnek a vállalkozás számára, hivatkozással azok bizalmas jellegére, meg lehet tagadni; és
- b) kellő időben konzultálni kell velük az olyan tervezett döntésekről, amelyek számottevően érintik a dolgozók érdekeit, különösen pedig azon döntésekről, amelyek fontos hatással lehetnek a vállalkozás foglalkoztatási helyzetére.

22. cikk - A munkakörülmények és a vállalkozáson belül a munka környezetének megszabásában és javításában való részvétel joga.

Annak érdekében, hogy biztosítsák a dolgozók azon jogának hatékony érvényesítését, hogy részt vegyenek a munkakörülmények és a vállalkozáson belül a munka környezetének megszabásában és javításában, a Felek vállalják, hogy olyan intézkedéseket fogadnak el, illetve bátorítanak, amelyek lehetővé teszik a dolgo-

Article 20 - The right to equal opportunities and equal treatment in matters of employment and occupation without discrimination on the grounds of sex

With a view to ensuring the effective exercise of the right to equal opportunities and equal treatment in matters of employment and occupation without discrimination on the grounds of sex, the Parties undertake to recognise that right and to take appropriate measures to ensure or promote its application in the following fields:

- a. access to employment, protection against dismissal and occupational reintegration;
- b. vocational guidance, training, retraining and rehabilitation;
- c. terms of employment and working conditions, including remuneration;
- d. career development, including promotion.

Article 21 - The right to information and consultation

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to be informed and consulted within the undertaking, the Parties undertake to adopt or encourage measures enabling workers or their representatives, in accordance with national legislation and practice:

- a. to be informed regularly or at the appropriate time and in a comprehensible way about the economic and financial situation of the undertaking employing them, on the understanding that the disclosure of certain information which could be prejudicial to the undertaking may be refused or subject to confidentiality; and
- b. to be consulted in good time on proposed decisions which could substantially affect the interests of workers, particularly on those decisions which could have an important impact on the employment situation in the undertaking.

Article 22 - The right to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to take part in the determination and improvement of the working conditions and working environment in the undertaking, the Parties undertake to adopt or encourage measures enabling workers or their

Article 20 - Droit à l'égalité de chances et de traitement en matière d'emploi et de profession, sans discrimination fondée sur le sexe

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à l'égalité de chances et de traitement en matière d'emploi et de profession sans discrimination fondée sur le sexe, les Parties s'engagent à reconnaître ce droit et à prendre les mesures appropriées pour en assurer ou en promouvoir l'application dans les domaines suivants:

- a. accès à l'emploi, protection contre le licenciement et réinsertion professionnelle;
- b. orientation et formation professionnelles, recyclage, réadaptation professionnelle;
- c. conditions d'emploi et de travail, y compris la rémunération;
- d. déroulement de la carrière, y compris la promotion.

Article 21 - Droit à l'information et à la consultation

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs à l'information et à la consultation au sein de l'entreprise, les Parties s'engagent à prendre ou à promouvoir des mesures permettant aux travailleurs ou à leurs représentants, conformément à la législation et la pratique nationales:

- a. d'être informés régulièrement ou en temps opportun et d'une manière compréhensible de la situation économique et financière de l'entreprise qui les emploie, étant entendu que la divulgation de certaines informations pouvant porter préjudice à l'entreprise pourra être refusée ou qu'il pourra être exigé que celles-ci soient tenues confidentielles; et
- b. d'être consultés en temps utile sur les décisions envisagées qui sont susceptibles d'affecter substantiellement les intérêts des travailleurs et notamment sur celles qui auraient des conséquences importantes sur la situation de l'emploi dans l'entreprise.

Article 22 - Droit de prendre part à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail et du milieu du travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs de prendre part à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail et du milieu du travail dans l'entreprise, les Parties s'engagent à prendre ou à promouvoir des mesures permettant aux travailleurs ou

zóknek, vagy képviselőiknek, hogy az nemzeti törvényekkel és gyakorlattal összhangban hozzájáruljanak:

- a) a munkakörülmények, a munkaszervezet és a munka környezetének meghatározásához és javításához;
- b) az egészség és a biztonság védelméhez a vállalkozáson belül;
- c) a szociális és szocio-kulturális szolgáltatások és létesítmények szervezéséhez a vállalkozáson belül;
- d) az előírások megtartásának ellenőrzéséhez ezekben a kérdésekben.

23. cikk - Az idősek joga a szociális védelemre

Annak érdekében, hogy az idősek hatékonyan gyakorolhassák jogukat a szociális védelemre, a Felek vállalják, hogy megfelelő intézkedéseket fogadnak el, vagy bátorítanak akár közvetlenül, akár együttműködve állami, vagy magán szervezetekkel, különösen, hogy:

- az alábbi eszközökkel tegyék képessé az időseket arra, hogy a lehető leghosszabb ideig a társadalom teljes tagjai maradjanak:
 - a) megfelelő erőforrások segítségével, amelyek lehetővé teszik, hogy tisztes életük legyen és aktív szerepet játszzanak a köz-, a társadalmi és a kulturális életben;
 - b) tájékoztatás az idősek rendelkezésére álló szolgáltatásokról és létesítményekről, valamint használatuk lehetőségeiről;
- képessé tenni az időseket arra, hogy szabadon megválasszák az életformájukat és megszokott környezetükben független életet éljenek ameddig csak kívánják és képesek rá az alábbiak révén:
 - a) a szükségleteiknek és egészségi állapotuknak megfelelő lakáskörülmények biztosítása, vagy megfelelő segítség nyújtása, hogy lakáskörülményeiket ezekhez igazítsák;
 - b) egészségügyi ellátás és az állapotuk által megkívánt szolgáltatások;
- az intézményekben élő idősek számára garantálják a megfelelő támogatást, miközben tiszteletben tartják a magán szférájukat, valamint részvételüket az intézményen belüli életkörülményeket érintő döntésekben.

24. cikk - A védelemhez való jog azokban az esetekben, amikor megszűnik a foglalkoztatás

Annak érdekében, hogy biztosítsák a dolgozók védelemhez való jogának hatékony gyakorlását a foglalkoztatás megszűnése esetén, a Felek vállalják, hogy elismerik:

- a) a dolgozók jogát ahhoz, hogy munkaviszonyukat ne lehessen megszüntetni tényleges ok nélkül, amely összefügg képességükkel, magatartásukkal, vagy a vállal-

representatives, in accordance with national legislation and practice, to contribute:

- a. to the determination and the improvement of the working conditions, work organisation and working environment;
- b. to the protection of health and safety within the undertaking;
- c. to the organisation of social and socio-cultural services and facilities within the undertaking;
- d. to the supervision of the observance of regulations on these matters.

Article 23 - The right of elderly persons to social protection

With a view to ensuring the effective exercise of the right of elderly persons to social protection, the Parties undertake to adopt or encourage, either directly or in co-operation with public or private organisations, appropriate measures designed in particular:

- to enable elderly persons to remain full members of society for as long as possible, by means of:
 - a. adequate resources enabling them to lead a decent life and play an active part in public, social and cultural life;
 - b. provision of information about services and facilities available for elderly persons and their opportunities to make use of them;
- to enable elderly persons to choose their lifestyle freely and to lead independent lives in their familiar surroundings for as long as they wish and are able, by means of:
 - a. provision of housing suited to their needs and their state of health or of adequate support for adapting their housing;
 - b. the health care and the services necessitated by their state;
- to guarantee elderly persons living in institutions appropriate support, while respecting their privacy, and participation in decisions concerning living conditions in the institution.

Article 24 - The right to protection in cases of termination of employment

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to protection in cases of termination of employment, the Parties undertake to recognise:

- a. the right of all workers not to have their employment terminated without valid reasons for such termination connected with their capacity or conduct or based on the

a leurs représentants, conformément à la législation et à la pratique nationales, de contribuer:

- a. à la détermination et à l'amélioration des conditions de travail, de l'organisation du travail et du milieu du travail;
- b. à la protection de la santé et de la sécurité au sein de l'entreprise;
- c. à l'organisation de services et facilités sociaux et socio-culturels de l'entreprise;
- d. au contrôle du respect de la réglementation en ces matières.

Article 23 - Droit des personnes âgées à une protection sociale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des personnes âgées à une protection sociale, les Parties s'engagent à prendre ou à promouvoir, soit directement soit en coopération avec les organisations publiques ou privées, des mesures appropriées tendant notamment:

- à permettre aux personnes âgées de demeurer le plus longtemps possible des membres à part entière de la société, moyennant:
 - a. des ressources suffisantes pour leur permettre de mener une existence décente et de participer activement à la vie publique, sociale et culturelle;
 - b. la diffusion des informations concernant les services et les facilités existant en faveur des personnes âgées et les possibilités pour celles-ci d'y recourir;
- à permettre aux personnes âgées de choisir librement leur mode de vie et de mener une existence indépendante dans leur environnement habituel aussi longtemps qu'elles le souhaitent et que cela est possible, moyennant:
 - a. la mise à disposition de logements appropriés à leurs besoins et à leur état de santé ou d'aides adéquates en vue de l'aménagement du logement;
 - b. les soins de santé et les services que nécessiterait leur état;
- à garantir aux personnes âgées vivant en institution l'assistance appropriée dans le respect de la vie privée, et la participation à la détermination des conditions de vie dans l'institution.

Article 24 - Droit à la protection en cas de licenciement

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit à la protection en cas de licenciement, les Parties s'engagent à reconnaître:

- a. le droit des travailleurs à ne pas être licenciés sans motif valable lié à leur aptitude ou conduite, ou fondé sur les nécessités de

kozás, létesítmény, vagy szolgálat működési szükségleteivel;

- b) azon dolgozók jogát a kártérítésre, vagy megfelelő segítségre, akiknek a munkaviszonyát tényleges ok nélkül szüntették meg.

Ennek érdekében a Felek biztosítják, hogy annak a dolgozónak, aki szerint munkaviszonyát tényleges ok nélkül szüntették meg, joga van pártatlan testülethez fellebbezni.

25. cikk - A dolgozók joga követeléseik védelmére abban az esetben, amikor munkáltatójuk fizetéseketlené válik.

Annak érdekében, hogy biztosítsák a dolgozók jogának hatékony gyakorlását követeléseik védelmében abban az esetben, amikor munkáltatójuk fizetéseketlené válik, a Felek vállalják, hogy a foglalkoztatási, vagy munkaviszonyt létesítő szerződésekből keletkező követeléseket egy garanciális intézmény, vagy a védelem valamilyen más hatékony formája segítségével biztosítják.

26. cikkely - A munkavállaló joga emberi méltóságának védelmére

Annak érdekében, hogy biztosítsák valamennyi dolgozó méltóságához való jogának hatékony gyakorlását munkavégzés közben, a Felek a munkáltatói és dolgozói szervezetekkel konzultálva vállalják, hogy:

1. előmozdítják a szexuális zaklatás tudatosítását, az arra vonatkozó tájékoztatást, illetve megelőzését munkahelyen, illetve a munkával kapcsolatban és megtesznek minden megfelelő lépést annak érdekében, hogy a dolgozókat az ilyen magatartással szemben megvédelmezzék;
2. előmozdítják a munkahelyeken, vagy a munkával kapcsolatban az egyes dolgozók ellen irányuló és visszatérő elítélhető, vagy egyértelműen negatív és sértő cselekedetek tudatosítását, az azokra vonatkozó tájékoztatást és az ilyen cselekedetek megelőzését és megtesznek minden megfelelő lépést annak érdekében, hogy a dolgozókat az ilyen magatartással szemben megvédelmezzék.

27. cikkely - A családi munkavállalók joga az egyenlő esélyre és bánásmódra

A családi kötelezettségekkel rendelkező férfi- és nődolgozóknak az egyéb dolgozókkal szemben érvényesítendő esélyegyenlőséghez és egyenlő bánásmódhoz való jogának biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy:

operational requirements of the undertaking, establishment or service;

- b. the right of workers whose employment is terminated without a valid reason to adequate compensation or other appropriate relief.

To this end, the Parties undertake to ensure that a worker who considers that his employment has been terminated without a valid reason shall have the right to appeal to an impartial body.

Article 25 - The right of workers to the protection of their claims in the event of the insolvency of their employer

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to the protection of their claims in the event of the insolvency of their employer, the Parties undertake to provide that workers' claims arising from contracts of employment or employment relationships be guaranteed by a guarantee institution or by any other effective form of protection.

Article 26 - The right to dignity at work

With a view to ensuring the effective exercise of the right of all workers to protection of their dignity at work, the Parties undertake, in consultation with employers' and workers' organisations:

1. to promote awareness, information and prevention of sexual harassment in the workplace or in relation to work and to take all appropriate measures to protect workers from such conduct;
2. to promote awareness, information and prevention of recurrent reprehensible or distinctly negative and offensive actions directed against individual workers in the workplace or in relation to work and to take all appropriate measures to protect workers from such conduct.

Article 27 - The right of workers with family responsibilities to equal opportunities and equal treatment

With a view to ensuring the exercise of the right to equality of opportunity and treatment for men and women workers with family responsibilities and between such workers and other workers, the Parties undertake:

fonctionnement de l'entreprise, de l'établissement ou du service;

- b. le droit des travailleurs licenciés sans motif valable a une indemnité adéquate ou a une autre réparation appropriée.

A cette fin les Parties s'engagent a assurer qu'un travailleur qui estime avoir fait l'objet d'une mesure de licenciement sans motif valable ait un droit de recours contre cette mesure devant un organe impartial.

Article 25 - Droit des travailleurs a la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs a la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur, les Parties s'engagent a prévoir que les créances des travailleurs résultant de contrats de travail ou de relations d'emploi soient garanties par une institution de garantie ou par toute autre forme effective de protection.

Article 26 - Droit a la dignité au travail

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit de tous les travailleurs a la protection de leur dignité au travail, les Parties s'engagent, en consultation avec les organisations d'employeurs et de travailleurs:

1. a promouvoir la sensibilisation, l'information et la prévention en matière de harcèlement sexuel sur le lieu de travail ou en relation avec le travail, et a prendre toute mesure appropriée pour protéger les travailleurs contre de tels comportements;
2. a promouvoir la sensibilisation, l'information et la prévention en matière d'actes condamnables ou explicitement hostiles et offensifs dirigés de façon répétée contre tout salarié sur le lieu de travail ou en relation avec le travail, et a prendre toute mesure appropriée pour protéger les travailleurs contre de tels comportements.

Article 27 - Droit des travailleurs ayant des responsabilités familiales a l'égalité des chances et de traitement

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit a l'égalité des chances et de traitement entre les travailleurs des deux sexes ayant des responsabilités familiales et entre ces travailleurs et les autres travailleurs, les Parties s'engagent:

1. megfelelő intézkedéseket tesznek:
 - a) hogy lehetővé tegyék a családi kötelezettségekkel rendelkező dolgozók számára a munkavállalást és munkájuk megtartását, valamint a munkába való visszatérést az ezen kötelezettségek miatt történt távolmaradás után, beleértve a pályaválasztási tanácsadás és képzés területén tett intézkedéseket is;
 - b) hogy figyelembe vegyék szükségleteiket a foglalkoztatási feltételek és a társadalombiztosítás terén,
 - c) hogy fejlesszék, vagy támogassák az állami, vagy magán szolgáltatásokat, különösen a gyermekek napközis és egyéb ellátása terén.
2. megteremtik annak a lehetőségét, hogy a szülési szabadság után bármelyik szülő igénybe vehesse a szülői szabadságot a gyermek gondozása céljából, amely szabadság időtartamát és feltételeit az ország törvényhozásának, a kollektív szerződéseknek, vagy a gyakorlatnak kell meghatároznia;
3. biztosítják, hogy a családi kötelezettségek önmagukban ne jelenthessenek elfogadható okot a foglalkoztatás beszüntetésére.

28. cikk - A dolgozók képviselőinek joga a védelemre és számukra a megfelelő körülmények biztosítása

Annak érdekében, hogy a dolgozói képviselők hatékonyan gyakorolhassák jogukat és így funkciójukat, a Felek vállalják, hogy biztosítják a vállalkozásnál:

- a) hogy tényleges védelmet élvezzenek az ellenük irányuló előítéletes cselekedetekkel szemben, beleértve az elbocsátást a vállalkozáson belüli státusuk, vagy a dolgozói képviselőkként kifejtett ottani tevékenységük miatt;
- b) hogy olyan körülményeket biztosítsanak nekik, amelyek megfelelően képessé teszik őket funkcióik azonnali és hatékony gyakorlására, figyelembe véve az adott ország szakszervezeti rendszerét, valamint az érintett vállalkozás szükségleteit, méreteit és lehetőségeit.

29. cikkely - A tájékoztatás és tanácskozás joga kollektív lét-számcsökkentésekkel kapcsolatban

Annak érdekében, hogy biztosítsák a dolgozók azon jogának hatékony gyakorlását, amelynek alapján tájékoztatni kell őket, illetve konzultálni kell velük a munka-erőfölösleg kollektív eljárásai esetén, a Felek vállalják, hogy a munkáltatók kellő időben, a munka-erőfölösleg kollektív eljárásának megkezdése előtt tájékoztatni fogják. Illetve konzultálni fognak a dolgozók képviselőivel azokról a lehetőségekről,

1. to take appropriate measures:
 - a. to enable workers with family responsibilities to enter and remain in employment, as well as to re-enter employment after an absence due to those responsibilities, including measures in the field of vocational guidance and training;
 - b. to take account of their needs in terms of conditions of employment and social security;
 - c. to develop or promote services, public or private, in particular child day care services and other childcare arrangements;
2. to provide a possibility for either parent to obtain, during a period after maternity leave, parental leave to take care of a child, the duration and conditions of which should be determined by national legislation, collective agreements or practice;
3. to ensure that family responsibilities shall not, as such, constitute a valid reason for termination of employment.

Article 28 - The right of workers' representatives to protection in the undertaking and facilities to be accorded to them

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers' representatives to carry out their functions, the Parties undertake to ensure that in the undertaking:

- a. they enjoy effective protection against acts prejudicial to them, including dismissal, based on their status or activities as workers' representatives within the undertaking;
- b. they are afforded such facilities as may be appropriate in order to enable them to carry out their functions promptly and efficiently, account being taken of the industrial relations system of the country and the needs, size and capabilities of the undertaking concerned.

Article 29 - The right to information and consultation in collective redundancy procedures

With a view to ensuring the effective exercise of the right of workers to be informed and consulted in situations of collective redundancies, the Parties undertake to ensure that employers shall inform and consult workers' representatives, in good time prior to such collective redundancies, on ways and means of avoiding collective redundancies or limiting their occurrence and mitigating their consequences, for

1. a prendre des mesures appropriées:
 - a. pour permettre aux travailleurs ayant des responsabilités familiales d'entrer et de rester dans la vie active ou d'y retourner après une absence due à ces responsabilités, y compris des mesures dans le domaine de l'orientation et la formation professionnelles;
 - b. pour tenir compte de leurs besoins en ce qui concerne les conditions d'emploi et la sécurité sociale;
 - c. pour développer ou promouvoir des services, publics ou privés, en particulier les services de garde de jour d'enfants et d'autres modes de garde;
2. a prévoir la possibilité pour chaque parent, au cours d'une période après le congé de maternité, d'obtenir un congé parental pour s'occuper d'un enfant, dont la durée et les conditions seront fixées par la législation nationale, les conventions collectives ou la pratique;
3. a assurer que les responsabilités familiales ne puissent, en tant que telles, constituer un motif valable de licenciement.

Article 28 - Droit des représentants des travailleurs a la protection dans l'entreprise et facilités a leur accorder

Afin d'assurer l'exercice effectif du droit des représentants des travailleurs de remplir leurs fonctions de représentants, les Parties s'engagent a assurer que dans l'entreprise:

- a. ils bénéficient d'une protection effective contre les actes qui pourraient leur porte préjudice, y compris le licenciement, et qui seraient motivés par leur qualité ou leurs activités de représentants des travailleurs dans l'entreprise;
- b. ils aient les facilités appropriées afin de leur permettre de remplir rapidement et efficacement leurs fonctions en tenant compte du système de relations professionnelles prévalant dans le pays ainsi que des besoins, de l'importance et des possibilités de l'entreprise intéressée.

Article 29 - Droit a l'information et a la consultation dans les procédures de licenciements collectifs

Afin d'assurer l'exercice effectif du droit des travailleurs a être informés et consultés en cas de licenciements collectifs, les Parties s'engagent a assurer que les employeurs informent et consultent les représentants des travailleurs en temps utile, avant ces licenciements collectifs, sur les possibilités d'éviter les licenciements collectifs ou de limiter leur nombre et d'atténuer leurs conséquences, par exemple par le

amelyekkel ezek az eljárások elkerülhetők, vagy előfordulásuk korlátozható, illetve következményük enyhíthető, például azáltal, hogy szociális intézkedésekkel kísérik, amelyek célja főképpen az, hogy segítséget nyújtson az érintett dolgozók átcsoportosításának, vagy átképzésének idejére.

30. cikk - A szegénység és a szociális kirekesztés elleni védelemhez való jog

Annak érdekében, hogy biztosítsák a szegénység és a szociális kirekesztés elleni védelemhez való jog hatékony gyakorlását, a Felek vállalják, hogy:

- a) átfogó és összehangolt megközelítés keretében intézkedéseket tesznek, amelyek segítségével előmozdítják a társadalmilag kirekesztett, vagy ennek a veszélyében, vagy szegénységben élők és családjaik hatékony hozzáférést különösen a foglalkoztatáshoz, lakáshoz, képzéshez, oktatáshoz, kultúrához, valamint a szociális és orvosi segítséghez;
- b) ezeket az intézkedéseket áttekintik, hogy ha szükséges, módosítsák őket.

31. cikkely - A lakhatáshoz való jog

Annak érdekében, hogy biztosítsák a lakhatáshoz való jog hatékony érvényesítését, a Felek vállalják olyan intézkedések meghozatalát, amelyek célja:

1. elősegíteni a megfelelő színvonalú lakáshoz való hozzájutást;
2. megelőzni és csökkenteni a hajléktalanságot, úgy, hogy annak fokozatos felszámolását tartják szem előtt;
3. a lakások árát elérhetővé kell tenni azok számára, akik nem rendelkeznek megfelelő erőforrásokkal.

III. rész

A. cikk - Kötelezettségvállalások

1. Az alábbi B. cikk rendelkezéseitől függően a Felek mindegyike vállalja, hogy:
 - a) A jelen Karta I. részét azon célok kinyilatkoztatásának tekinti, amelyek megvalósítására minden, arra alkalmas eszközzel törekedni fog, ahogy a hivatkozott rész bevezető bekezdésében kijelentette;
 - b) a jelen Karta II. részének következő kilenc cikke közül legalább hatot magára nézve kötelezőnek ismer el: 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19. és 20. cikkeket;
 - c) önmagára nézve kötelezőnek ismer el még további cikkeket, vagy a Karta II. részének számozott bekezdéseit, amelyeket kiválaszt, amennyiben az önma-

example by recourse to accompanying social measures aimed, in particular, at aid for the redeployment or retraining of the workers concerned.

Article 30 - The right to protection against poverty and social exclusion

With a view to ensuring the effective exercise of the right to protection against poverty and social exclusion, the Parties undertake:

- a. to take measures within the framework of an overall and co-ordinated approach to promote the effective access of persons who live or risk living in a situation of social exclusion or poverty, as well as their families, to, in particular, employment, housing, training, education, culture and social and medical assistance;
- b. to review these measures with a view to their adaptation if necessary.

Article 31 - The right to housing

With a view to ensuring the effective exercise of the right to housing, the Parties undertake to take measures designed:

1. to promote access to housing of an adequate standard;
2. to prevent and reduce homelessness with a view to its gradual elimination;
3. to make the price of housing accessible to those without adequate resources.

Part III

Article A - Undertakings

1. Subject to the provisions of Article B below, each of the Parties undertakes:
 - a. to consider Part I of this Charter as a declaration of the aims which it will pursue by all appropriate means, as stated in the introductory paragraph of that part;
 - b. to consider itself bound by at least six of the following nine articles of Part II of this Charter: Articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 and 20;
 - c. to consider itself bound by an additional number of articles or numbered paragraphs of Part II of the Charter which it may select, provided that the total num-

recours a des mesures sociales d'accompagnement visant notamment l'aide au reclassement ou a la réinsertion des travailleurs concernés.

Article 30 - Droit a la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit a la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale, les Parties s'engagent:

- a. prendre des mesures dans le cadre d'une approche globale et coordonnée pour promouvoir l'accès effectif notamment a l'emploi, au logement, a la formation, a l'enseignement, a la culture, a l'assistance sociale et médicale des personnes se trouvant ou risquant de se trouver en situation d'exclusion sociale ou de pauvreté, et de leur famille;
- b. a réexaminer ces mesures en vue de leur adaptation si nécessaire.

Article 31 - Droit au logement

En vue d'assurer l'exercice effectif du droit au logement, les Parties s'engagent a prendre des mesures destinées:

1. a favoriser l'accès au logement d'un niveau suffisant;
2. a prévenir et a réduire l'état de sans-abri en vue de son élimination progressive;
3. a rendre le cout du logement accessible aux personnes qui ne disposent pas de ressources suffisantes.

Partie III

Article A - Engagements

1. Sous réserve des dispositions de l'article B ci-dessous, chacune des Parties s'engage:
 - a. a considérer la partie I de la présente Charte comme une déclaration déterminant les objectifs dont elle poursuivra par tous les moyens utiles la réalisation, conformément aux dispositions du paragraphe introductif de ladite partie;
 - b. a se considérer comme liée par six au moins des neuf articles suivants de la partie II de la Charte: articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 et 20;
 - c. a se considérer comme liée par un nombre supplémentaire d'articles ou de paragraphes numérotés de la partie II de la Charte, qu'elle choisira, pourvu que

gára nézve kötelezőnek elismert cikkek és számozott bekezdések összesen tizenhat cikknél vagy hatvanhárom számozott bekezdésnél nem kevesebb.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének és b-c albekezdéseinek megfelelően kiválasztott cikkekről és bekezdésekről az Európa Tanács Főtitkárát akkor kell tájékoztatni, amikor a megerősítés, elfogadás, vagy jóváhagyás okmányát letétbe helyezik.
3. Egy későbbi időpontban bármely Fél a Főtitkárnak címzett jegyzékben nyilatkozhat, hogy önmagára nézve kötelezőnek ismeri el a Karta II. része bármely cikkét, vagy számozott bekezdését, amelyet korábban a jelen cikk 1. bekezdése alapján még nem fogadott el. Az ilyen, későbbiekben közölt vállalkozásokat a megerősítés, elfogadás, vagy jóváhagyás szerves részének kell tekinteni és ugyanolyan hatállyal lép életbe az írásbeli jelzés dátumát követő egy hónap elmúltával következő hónap első napjától.
4. Minden Fél köteles a nemzeti körülményeknek megfelelő munkaügyi felügyeleti rendszert fenntartani.

B. cikk - Kapcsolat az Európai Szociális Kartával és az 1988-as Kiegészítő Jegyzőkönyvvel

1. Az Európai Szociális Karta Szerződő Felei, vagy az 1988. május 5-iki Kiegészítő Jegyzőkönyv aláírói nem erősíthetik meg, fogadhatják el, vagy hagyhatják jóvá ezt a Kartát anélkül, hogy önmagukra nézve legalább az Európai Szociális Karta megfelelő pontjaival azonos rendelkezéseket, és értelemszerűen a hozzá fűzött Kiegészítő Jegyzőkönyv vonatkozó részeit kötelezőnek ne ismernék el.
2. A jelen Karta bármelyik rendelkezésének kötelezettségét elfogadni a kötelezettségek hatálya lépésének időpontjától fogva az érintett Fél számára azt jelenti, hogy az Európai Szociális Karta megfelelő rendelkezése, és ahol értelemszerű, az 1988-as Kiegészítő Jegyzőkönyv a továbbiakban nem vonatkozik az érintett Félre, amennyiben addig a szóban forgó Félre az első, vagy mindkét említett dokumentum kötelező volt.

IV. rész

C. cikk - A jelen Kartában vállalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése

A jelen Kartában foglalt jogi kötelezettségek végrehajtása ugyanolyan ellenőrzés alá esik, mint az Európai Szociális Karta.

ber of articles or numbered paragraphs by which it is bound is not less than sixteen articles or sixty-three numbered paragraphs.

2. The articles or paragraphs selected in accordance with subparagraphs b and c of paragraph 1 of this article shall be notified to the Secretary General of the Council of Europe at the time when the instrument of ratification, acceptance or approval is deposited.
3. Any Party may, at a later date, declare by notification addressed to the Secretary General that it considers itself bound by any articles or any numbered paragraphs of Part II of the Charter which it has not already accepted under the terms of paragraph 1 of this article. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the ratification, acceptance or approval and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of the notification.
4. Each Party shall maintain a system of labour inspection appropriate to national conditions.

Article B - Links with the European Social Charter and the 1988 Additional Protocol

1. No Contracting Party to the European Social Charter or Party to the Additional Protocol of 5 May 1988 may ratify, accept or approve this Charter without considering itself bound by at least the provisions corresponding to the provisions of the European Social Charter and, where appropriate, of the Additional Protocol, to which it was bound.
2. Acceptance of the obligations of any provision of this Charter shall, from the date of entry into force of those obligations for the Party concerned, result in the corresponding provision of the European Social Charter and, where appropriate, of its Additional Protocol of 1988 ceasing to apply to the Party concerned in the event of that Party being bound by the first of those instruments or by both instruments.

Part IV

Article C - Supervision of the implementation of the undertakings contained in this Charter

The implementation of the legal obligations contained in this Charter shall be submitted to the same supervision as the European Social Charter.

le nombre total des articles et des paragraphes numérotés qui la lient ne soit pas inférieur à seize articles ou à soixante-trois paragraphes numérotés.

2. Les articles ou paragraphes choisis conformément aux dispositions des alinéas b et c du paragraphe 1 du présent article seront notifiés au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe lors du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.
3. Chacune des Parties pourra, à tout moment ultérieur, déclarer par notification adressée au Secrétaire Général qu'elle se considère comme liée par tout autre article ou paragraphe numéroté figurant dans la partie II de la Charte et qu'elle n'avait pas encore accepté conformément aux dispositions du paragraphe 1 du présent article. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la ratification, de l'acceptation ou de l'approbation et porteront les mêmes effets dès le premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois après la date de la notification.
4. Chaque Partie disposera d'un système d'inspection du travail approprié à ses conditions nationales.

Article B - Liens avec la Charte sociale européenne et le Protocole additionnel de 1988.

1. Aucune Partie contractante à la Charte sociale européenne ou Partie au Protocole additionnel du 5 mai 1988 ne peut ratifier, accepter ou approuver la présente Charte sans se considérer liée au moins par les dispositions correspondant aux dispositions de la Charte sociale européenne et, le cas échéant, du Protocole additionnel, auxquelles elle était liée.
2. L'acceptation des obligations de toute disposition de la présente Charte aura pour effet que, à partir de la date d'entrée en vigueur de ces obligations à l'égard de la Partie concernée, la disposition correspondante de la Charte sociale européenne et, le cas échéant, de son Protocole additionnel de 1988 cessera de s'appliquer à la Partie concernée au cas où cette Partie serait liée par le premier des deux instruments précités ou par les deux instruments.

Partie IV

Article C - Contrôle de l'application des engagements contenus dans la présente Charte

L'application des engagements juridiques contenus dans la présente Charte sera soumise au même contrôle que celui de la Charte sociale européenne.

D. cikk - Kollektív panaszok

1. Az Európai Szociális Karta Kiegészítő Jegyzőkönyvének azon rendelkezései, amelyek megeremtik a kollektív panaszok rendszerét, érvényesek a jelen Kartában vállaltakra azon államok esetében, amelyek az említett Jegyzőkönyvet ratifikálták.
2. Bármelyik állam, amelyet nem köt az Európai Szociális Karta Kiegészítő Jegyzőkönyvének a kollektív panaszok rendszerét megteremtő előírása, az Európa Tanács Főtitkárához címzett jegyzékben nyilatkozhat, amikor a jelen Kartát megerősítő, elfogadó, vagy jóváhagyó dokumentumot letétbe helyezi, vagy azt követően bármikor, hogy elfogadja a jelen Karta szerinti kötelezettségvállalásának ellenőrzését az említett Jegyzőkönyvben meghatározott eljárás szerint.

V. rész

E. cikk - Mentesség a diszkriminációtól

A jelen Kartában ismertetett jogok élvezetét a faj, bőrszín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti, vagy társadalmi származás, egészség, nemzeti kisebbséghez fűződő kapcsolat, születés vagy egyéb státus alapján lehetséges hátrányos megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.

F. cikk - Csökkentések háború, vagy rendkívüli helyzet esetén

1. Háború, vagy egyéb rendkívüli helyzet esetén, amely a nemzet életét fenyegeti, bármely Fél hozhat olyan intézkedéseket, amelyek a jelen Karta alapján vállalt kötelezettségeit olyan mértékben csökkentik, amit a helyzet szigorúan megkövetel, amennyiben ezek az intézkedések nem ellenkeznek a nemzetközi jogilag vállalt egyéb kötelezettségeivel.
2. Minden olyan Fél, amely élt ezen csökkentési joggal, meghatározott idő eltelte után köteles teljes körűen tájékoztatni az Európa Tanács Főtitkárát a hozott intézkedésekről és azok okairól. Hasonlóképpen tájékoztatni köteles a Főtitkárt arról is, amikor már az említett intézkedéseket hatályon kívül helyezte és a Karta általa elfogadott cikkelyeit ismét teljes mértékben végrehajtja.

G. cikk - Korlátozások

1. Az I. részben ismertetett jogok és elvek, ha ténylegesen megvalósítják azokat és hatékony alkalmazásuk a II. részben előírtak-

Article D - Collective complaints

1. The provisions of the Additional Protocol to the European Social Charter providing for a system of collective complaints shall apply to the undertakings given in this Charter for the States which have ratified the said Protocol.
2. Any State which is not bound by the Additional Protocol to the European Social Charter providing for a system of collective complaints may when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval of this Charter or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that it accepts the supervision of its obligations under this Charter following the procedure provided for in the said Protocol.

Part V

Article E - Non-discrimination

The enjoyment of the rights set forth in this Charter shall be secured without discrimination on any ground such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national extraction or social origin, health, association with a national minority, birth or other status.

Article F - Derogations in time of war or public emergency

1. In time of war or other public emergency threatening the life of the nation any Party may take measures derogating from its obligations under this Charter to the extent strictly required by the exigencies of the situation, provided that such measures are not inconsistent with its other obligations under international law.
2. Any Party which has availed itself of this right of derogation shall, within a reasonable lapse of time, keep the Secretary General of the Council of Europe fully informed of the measures taken and of the reasons therefore. It shall likewise inform the Secretary General when such measures have ceased to operate and the provisions of the Charter which it has accepted are again being fully executed.

Article G - Restrictions

1. The rights and principles set forth in Part I when effectively realised, and their effective exercise as provided for in Part II,

Article D - Réclamations collectives

1. Les dispositions du Protocole additionnel a la Charte sociale européenne prévoyant un système de réclamations collectives s'appliqueront aux dispositions souscrites en application de la présente Charte pour les Etats qui ont ratifié ledit Protocole.
2. Tout Etat qui n'est pas lié par le Protocole additionnel a la Charte sociale européenne prévoyant un système de réclamations collectives pourra, lors du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation de la présente Charte ou a tout autre moment par la suite, déclarer par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe qu'il accepte le contrôle des obligations souscrites au titre de la présente Charte selon la procédure prévue par ledit Protocole.

Partie V

Article E - Non-discrimination

La jouissance des droits reconnus dans la présente Charte doit être assurée sans distinction aucune fondée notamment sur la race, la couleur, le sexe, la langue, la religion, les opinions politiques ou toutes autres opinions, l'ascendance nationale ou l'origine sociale, la santé, l'appartenance à une minorité nationale, la naissance ou toute autre situation.

Article F - Dérogations en cas de guerre ou de danger public

1. En cas de guerre ou en cas d'autre danger public menaçant la vie de la nation, toute Partie peut prendre des mesures dérogeant aux obligations prévues par la présente Charte, dans la stricte mesure ou la situation l'exige et à la condition que ces mesures ne soient pas en contradiction avec les autres obligations découlant du droit international.
2. Toute Partie ayant exercé ce droit de dérogation tient, dans un délai raisonnable, le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe pleinement informé des mesures prises et des motifs qui les ont inspirées. Elle doit également informer le Secrétaire Général de la date à laquelle ces mesures ont cessé d'être en vigueur et à laquelle les dispositions de la Charte qu'elle a acceptées reçoivent de nouveau pleine application.

Article G - Restrictions

1. Les droits et principes énoncés dans la partie I, lorsqu'ils seront effectivement mis en œuvre, et l'exercice effectif de ces droits et

nak megfelelően történik, akkor nem érheti őket semmiféle olyan megszorítás, vagy korlátozás, amit az említett részek nem pontosítanak, kivéve azokat, amelyeket törvény ír elő és amelyekre demokratikus társadalomban szükség van mások jogainak és szabadságának, valamint a közérdek, a nemzetbiztonság, a közegészségügy, vagy közérköles védelmében.

2. A jelen Karta alapján meghatározott jogok és kötelezettségek megengedett korlátozásait semmilyen más célból nem lehet alkalmazni, csak arra, amire előírták őket.

H. cikk - A Karta és az országon belüli jog, vagy a nemzetközi szerződések viszonya

A jelen Karta rendelkezései nem sérthetik a nemzeti jog rendelkezéseit, vagy bármilyen két, vagy többoldalú nemzetközi szerződést, megállapodást, vagy egyezményt, amely már hatályos, vagy hatályba léphet, és amelynek alapján a védett személyek még kedvezményezettebb bánásmódban részesülhetnek.

I. cikk - Az adott kötelezettségvállalások végrehajtása

1. A végrehajtás várható módszereire tekintet nélkül a II. rész 1-31. cikkének vonatkozó rendelkezéseit a következő eszközökkel kell megvalósítani:
 - a) törvényekkel, vagy szabályokkal;
 - b) a munkáltatók, vagy munkáltatói szervezetek és dolgozói szervezetek közötti egyezményekkel;
 - c) az említett két módszer kombinálásával;
 - d) más megfelelő eszközökkel.
2. A jelen Karta II. részének 2. cikk 1, 2, 3, 4, 5, és 7. bekezdésének, valamint a 7. cikk 4, 6 és 7 bekezdésének, továbbá az 5. cikk 1, 2, 3 és 5 bekezdésének, a 21. és 22. cikkek rendelkezéseit végrehajtottak kell tekinteni, ha a jelen cikk 1. bekezdésének megfelelően valósították meg a szóban forgó dolgozók nagy többségének javára.

J. cikk - Módosítások

1. A jelen Karta I. és II. részének minden módosítását a Kartában biztosított jogok kiszélesítése érdekében, valamint a III-VI. részek bármilyen módosítását, amit valamelyik Fél, vagy a Kormánybizottság javasol, az Európa Tanács Főtitkárával kell közölni és a Főtitkár továbbítja azokat a jelen Karta aláíróihoz.

shall not be subject to any restrictions or limitations not specified in those parts, except such as are prescribed by law and are necessary in a democratic society for the protection of the rights and freedoms of others or for the protection of public interest, national security, public health, or morals.

2. The restrictions permitted under this Charter to the rights and obligations set forth herein shall not be applied for any purpose other than that for which they have been prescribed.

Article H - Relations between the Charter and domestic law or international agreements

The provisions of this Charter shall not prejudice the provisions of domestic law or of any bilateral or multilateral treaties, conventions or agreements which are already in force, or may come into force, under which more favourable treatment would be accorded to the persons protected.

Article I - Implementation of the undertakings given

1. Without prejudice to the methods of implementation foreseen in these articles the relevant provisions of Articles 1 to 31 of Part II of this Charter shall be implemented by:
 - a. laws or regulations;
 - b. agreements between employers or employers' organisations and workers' organisations;
 - c. a combination of those two methods;
 - d. other appropriate means.
2. Compliance with the undertakings deriving from the provisions of paragraphs 1, 2, 3, 4, 5 and 7 of Article 2, paragraphs 4, 6 and 7 of Article 7, paragraphs 1, 2, 3 and 5 of Article 10 and Articles 21 and 22 of Part II of this Charter shall be regarded as effective if the provisions are applied, in accordance with paragraph 1 of this article, to the great majority of the workers concerned.

Article J - Amendments

1. Any amendment to Parts I and II of this Charter with the purpose of extending the rights guaranteed in this Charter as well as any amendment to Parts III to VI, proposed by a Party or by the Governmental Committee, shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by the Secretary General to the Parties to this Charter.

principes, tel qu'il est prévu dans la partie II, ne pourront faire l'objet de restrictions ou limitations non spécifiées dans les parties I et II, à l'exception de celles prescrites par la loi et qui sont nécessaires, dans une société démocratique, pour garantir le respect des droits et des libertés d'autrui ou pour protéger l'ordre public, la sécurité nationale, la santé publique ou les bonnes mœurs.

2. Les restrictions apportées en vertu de la présente Charte aux droits et obligations reconnus dans celle-ci ne peuvent être appliquées que dans le but pour lequel elles ont été prévues.

Article H - Relations entre la Charte et le droit interne ou les accords internationaux

Les dispositions de la présente Charte ne portent pas atteinte aux dispositions de droit interne et des traités, conventions ou accords bilatéraux ou multilatéraux qui sont ou entreront en vigueur et qui seraient plus favorables aux personnes protégées.

Article I - Mise en oeuvre des engagements souscrits

1. Sans préjudice des moyens de mise en oeuvre énoncés par ces articles, les dispositions pertinentes des articles 1 à 31 de la partie II de la présente Charte sont mises en oeuvre par:
 - a. la législation ou la réglementation;
 - b. des conventions conclues entre employeurs ou organisations d'employeurs et organisations de travailleurs;
 - c. une combinaison de ces deux méthodes;
 - d. d'autres moyens appropriés.
2. Les engagements découlant des paragraphes 1, 2, 3, 4, 5 et 7 de l'article 2, des paragraphes 4, 6 et 7 de l'article 7, des paragraphes 1, 2, 3 et 5 de l'article 10 et des articles 21 et 22 de la partie II de la présente Charte seront considérés comme remplis des lors que ces dispositions seront appliquées, conformément au paragraphe 1 du présent article, à la grande majorité des travailleurs intéressés.

Article J - Amendements

1. Tout amendement aux parties I et II de la présente Charte destiné à étendre les droits garantis par la présente Charte et tout amendement aux parties III à VI, proposé par une Partie ou par le Comité gouvernemental, est communiqué au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et transmis par le Secrétaire Général aux Parties à la présente Charte.

2. A Kormánybizottság az előző bekezdés rendelkezéseivel összhangban javasolt bármilyen módosítást megvizsgál és az elfogadott szöveget a Parlamenti Gyűléssel folytatott konzultáció után jóváhagyás céljából a Miniszteri Bizottság elé terjeszt. A Miniszteri Bizottság jóváhagyása után ezt a szöveget kell eljuttatni a Felekhez elfogadás céljából.
3. A jelen Karta I. és II. részének bármilyen módosítása az elfogadó Felek esetében hatályba lép azon hónap első napján, amely azt az egy hónapot követi, hogy a Főtitkárt három Fél értesítette az elfogadásról.
Ami a későbbiekben elfogadó Feleket illeti, a módosítás azon hónap első napján lép életbe, amikor letelt az egy hónap azon időpontot követően, hogy a szóban forgó Fél értesítette a Főtitkárt az elfogadásról.
4. A jelen Karta III-VI. részének bármilyen módosítása azon hónap első napján lép életbe, amikor letelt az egy hónap azon időpontot követően, hogy az összes Fél értesítette a Főtitkárt az elfogadásról.

VI. rész

K. cikk - Aláírás, ratifikáció és hatályba lépés

1. A jelen Kartát az Európa Tanács tagállamai írhatják alá. Meg kell erősíteni, el kell fogadni, vagy jóvá kell azt hagyni. A megerősítésről, elfogadásról, vagy jóváhagyásról szóló okmányokat az Európa Tanács Főtitkáránál kell letétbe helyezni.
2. A jelen Karta azon hónap első napján lép hatályba, amely azt az egy hónapot követi, hogy a Főtitkárt három Fél értesítette az előző bekezdésnek megfelelően arról, hogy a jelen Kartát magára nézve kötelezőnek ismeri el.
3. Amennyiben bármelyik tagállam a későbbiekben jelenti be, hogy aláveti magát a jelen Karta előírásainak, akkor az ő esetében a Karta azon hónap első napján lép hatályba, amely azt az egy hónapot követi, hogy letétbe helyezte a megerősítés, elfogadás, vagy jóváhagyás okmányát.

L. cikk - Területi alkalmazás

1. A jelen Karta minden Fél anyországi területére érvényes. Minden aláíró az Európa Tanács Főtitkárának címzett nyilatkozatban határozhatja meg, hogy ebből

2. Any amendment proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined by the Governmental Committee which shall submit the text adopted to the Committee of Ministers for approval after consultation with the Parliamentary Assembly. After its approval by the Committee of Ministers this text shall be forwarded to the Parties for acceptance.
3. Any amendment to Part I and to Part II of this Charter shall enter into force, in respect of those Parties which have accepted it, on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.
In respect of any Party which subsequently accepts it, the amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which that Party has informed the Secretary General of its acceptance.
4. Any amendment to Parts III to VI of this Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Part VI

Article K - Signature, ratification and entry into force

1. This Charter shall be open for signature by the member States of the Council of Europe. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.
2. This Charter shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which three member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by this Charter in accordance with the preceding paragraph.
3. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by this Charter, it shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article L - Territorial application

1. This Charter shall apply to the metropolitan territory of each Party. Each signatory may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification,

2. Tout amendement proposé conformément aux dispositions du paragraphe précédent est examiné par le Comité gouvernemental qui soumet le texte adopté à l'approbation du Comité des Ministres après consultation de l'Assemblée parlementaire. Après son approbation par le Comité des Ministres, ce texte est communiqué aux Parties en vue de son acceptation.
3. Tout amendement à la partie I et à la partie II de la présente Charte entrera en vigueur, à l'égard des Parties qui l'ont accepté, le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle trois Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.
Pour toute Partie qui l'aura accepté ultérieurement, l'amendement entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle ladite Partie aura informé le Secrétaire Général de son acceptation.
4. Tout amendement aux parties III à VI de la présente Charte entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

Partie VI

Article K - Signature, ratification et entrée en vigueur

1. La présente Charte est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe. Elle sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.
2. La présente Charte entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle trois Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par la présente Charte, conformément aux dispositions du paragraphe précédent.
3. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la présente Charte, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article L - Application territoriale

1. La présente Charte s'applique au territoire métropolitain de chaque Partie. Tout signataire peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de

a célból mit tekint anyaországi területének akkor, amikor a dokumentumot aláírja, vagy a megerősítésről, az elfogadásról, vagy jóváhagyásról szóló okmányt letétbe helyezi.

2. Bármely aláíró, az aláírás, vagy a megerősítésről, elfogadásról, vagy jóváhagyásról szóló okmány letétbe helyezésének időpontjában az Európa Tanács Főtitkárhoz címzett jegyzékben kijelentheti, hogy a Karta érvényességét kiterjeszti a nem anyaországi területeinek egészére, vagy részére, vagy az említett nyilatkozatban részletezett területekre, amelyeknek nemzetközi kapcsolataikért felelős, vagy amelyért nemzetközi felelősséget vállal. A nyilatkozatban pontosan meg kell jelölni a Karta II. részének cikkeit, vagy bekezdéseit, amelyeket a nyilatkozatban megnevezett területek tekintetében kötelezőnek fogad el.
3. A Karta érvényessége a fent említett nyilatkozatban szereplő területekre azon hónap első napjától fogva terjed ki, amely a Főtitkárhoz küldött jegyzékbe foglalt nyilatkozat beérkezéséétől számított egy hónap elteltét követi.
4. Bármely Fél bejelentheti egy későbbi időpontban az Európa Tanács Főtitkárhoz címzett jegyzékben, hogy a jelen cikk 2. bekezdésével összhangban a Karta érvényességét egy, vagy több területre kiterjesztette és elfogadja bizonyos, addig el nem fogadott cikkelyek és számozott bekezdések érvényességét az említett terület, vagy területek vonatkozásában. Az ilyen utóbb bejelentett vállalásokat az eredeti nyilatkozat szerves részének kell tekinteni az adott terület vonatkozásában, és ugyanolyan hatályú lesz azon hónap első napjától kezdve, amely azon egy hónap letelte után következik, amikor az említett nyilatkozat jegyzék formájában a Főtitkárhoz beérkezett.

M. cikk - Felmondás

1. Ezt a Kartát a Felek bármelyike csak a rá vonatkozó hatálybalépéstől számított öt év után mondhatja fel, vagy pedig minden további második év végén, mindkét esetben hat hónappal azt követően, hogy erről az Európa Tanács Főtitkárát értesítette, aki erről a többi Felet megfelelően tájékoztatja.
2. Az előző bekezdés rendelkezéseivel összhangban minden Fél felmondhatja a Karta általa elfogadott II. részének bármely cikkét, vagy bekezdését, amennyiben a rá nézve kötelezőnek elfogadott cikkek és bekezdések száma soha sem lesz az előző esetében tizenhatnál, a második esetében pedig hatvanháromnál kevesebb és hogy ezen cikkek és bekezdések száma továbbra is magába foglalja az adott Fél által kiválasztottak között mindazt, amit az A. cikk 1. bekezdése és b. albekezdése tartalmaz.

acceptance or approval, specify, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, the territory which shall be considered to be its metropolitan territory for this purpose.

2. Any signatory may, at the time of signature or of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval, or at any time thereafter, declare by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe, that the Charter shall extend in whole or in part to a non-metropolitan territory or territories specified in the said declaration for whose international relations it is responsible or for which it assumes international responsibility. It shall specify in the declaration the articles or paragraphs of Part II of the Charter which it accepts as binding in respect of the territories named in the declaration.
3. The Charter shall extend its application to the territory or territories named in the aforesaid declaration as from the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of the notification of such declaration by the Secretary General.
4. Any Party may declare at a later date by notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe that, in respect of one or more of the territories to which the Charter has been applied in accordance with paragraph 2 of this article, it accepts as binding any articles or any numbered paragraphs which it has not already accepted in respect of that territory or territories. Such undertakings subsequently given shall be deemed to be an integral part of the original declaration in respect of the territory concerned, and shall have the same effect as from the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article M - Denunciation

1. Any Party may denounce this Charter only at the end of a period of five years from the date on which the Charter entered into force for it, or at the end of any subsequent period of two years, and in either case after giving six months' notice to the Secretary General of the Council of Europe who shall inform the other Parties accordingly.
2. Any Party may, in accordance with the provisions set out in the preceding paragraph, denounce any article or paragraph of Part II of the Charter accepted by it provided that the number of articles or paragraphs by which this Party is bound shall never be less than sixteen in the former case and sixtythree in the latter and that this number of articles or paragraphs shall continue to include the articles selected by the Party among those to which special reference is made in Article A, paragraph 1, subparagraph b.

ratification, d'acceptation ou d'approbation, préciser, par déclaration faite au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, le territoire qui est considéré a cette fin comme son territoire métropolitain.

2. Tout signataire peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, ou a tout autre moment par la suite, déclarer, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, que la Charte, en tout ou en partie, s'appliquera a celui ou a ceux des territoires non métropolitains désignés dans ladite déclaration et dont il assure les relations internationales ou dont il assume la responsabilité internationale. Il spécifiera dans cette déclaration les articles ou paragraphes de la partie II de la Charte qu'il accepte comme obligatoires en ce qui concerne chacun des territoires désignés dans la déclaration.
3. La Charte s'appliquera au territoire ou aux territoires désignés dans la déclaration visée au paragraphe précédent a partir du premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois apres la date de réception de la notification de cette déclaration par le Secrétaire Général.
4. Toute Partie pourra, a tout moment ultérieur, déclarer, par notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, que, en ce qui concerne un ou plusieurs des territoires auxquels la Charte s'applique en vertu du paragraphe 2 du présent article, elle accepte comme obligatoire tout article ou paragraphe numéroté qu'elle n'avait pas encore accepté en ce qui concerne ce ou ces territoires. Ces engagements ultérieurs seront réputés partie intégrante de la déclaration originale en ce qui concerne le territoire en question et porteront les memes effets a partir du premier jour du mois suivant l'expiration d'une période d'un mois apres la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article M - Dénonciation

1. Aucune Partie ne peut dénoncer la présente Charte avant l'expiration d'une période de cinq ans apres la date a laquelle la Charte est entrée en vigueur en ce qui la concerne, ou avant l'expiration de toute autre période ultérieure de deux ans et, dans tous les cas, un préavis de six mois sera notifié au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, qui en informera les autres Parties.
2. Toute Partie peut, aux termes des dispositions énoncées dans le paragraphe précédent, dénoncer tout article ou paragraphe de la partie II de la Charte qu'elle a accepté, sous réserve que le nombre des articles ou paragraphes auxquels cette Partie est tenue ne soit jamais inférieur a seize dans le premier cas et a soixante-trois dans le second et que ce nombre d'articles ou paragraphes continue de comprendre les articles choisis par cette Partie parmi ceux auxquels une référence spéciale est faite dans l'article A, paragraphe 1, alinéa b.

3. Bármelyik Fél felmondhatja a jelen Kartát, vagy a Karta II. részének bármelyik cikkét, vagy bekezdését bármelyik terület vonatkozásában a jelen cikk 1. bekezdésében ismertetett feltételek mellett, ahol az említett Kartát alkalmazták egy olyan nyilatkozat révén, amelyet az L. cikk 2. bekezdésével összhangban tettek meg.

N. cikk - Függelék

A jelen Karta függeléke annak szerves részét képezi.

O. cikk - Jegyzékek

Az Európa Tanács Főtitkára a Tanács tagállamait és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Főigazgatóját tájékoztatja:

- a) minden aláírásról;
- b) minden megerősítésről, elfogadásról, vagy jóváhagyásról szóló okmány letétbe helyezéséről;
- c) a jelen Karta K. cikkével összhangban minden hatálybelépésről;
- d) minden nyilatkozatról, amit az A. cikk 2. és 3. bekezdésének, a D. cikk 1-2, az F. cikk 2, az L. cikk 1, 2, 3, 4. bekezdésének alkalmazásáról tettek;
- e) minden, a J. cikkel összhangban tett módosításról;
- f) minden, az M. cikkel összhangban tett felmondásról;
- g) minden, a jelen Kartával összefüggő lépésről, értesítésről, vagy közlésről.

Melynek hitelül a kellő felhatalmazással rendelkező alulírottak ezt a Módosított Kartát aláírták.

Készült Strasbourgban, 1996. május 3. napján, angol és francia nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles, egyetlen példányban, amit az Európa Tanács archívumában helyeznek letétbe. Az Európa Tanács Főtitkára hiteles másolatokat küld az Európa Tanács minden tagállamának, valamint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Főigazgatójának.

3. Any Party may denounce the present Charter or any of the articles or paragraphs of Part II of the Charter under the conditions specified in paragraph 1 of this article in respect of any territory to which the said Charter is applicable, by virtue of a declaration made in accordance with paragraph 2 of Article L.

Article N - Appendix

The appendix to this Charter shall form an integral part of it.

Article O - Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council and the Director General of the International Labour Office of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c. any date of entry into force of this Charter in accordance with Article K;
- d. any declaration made in application of Articles A, paragraphs 2 and 3, D, paragraphs 1 and 2, F, paragraph 2, L, paragraphs 1, 2, 3 and 4;
- e. any amendment in accordance with Article J;
- f. any denunciation in accordance with Article M;
- g. any other act, notification or communication relating to this Charter.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this revised Charter.

Done at Strasbourg, this 3rd day of May 1996, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe and to the Director General of the International Labour Office.

3. Toute Partie peut dénoncer la présente Charte ou tout article ou paragraphe de la partie II de la Charte aux conditions prévues au paragraphe 1 du présent article, en ce qui concerne tout territoire auquel s'applique la Charte en vertu d'une déclaration faite conformément au paragraphe 2 de l'article L.

Article N - Annexe

L'annexe a la présente Charte fait partie intégrante de celle-ci.

Article O - Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil et au Directeur général du Bureau international du travail:

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- c. toute date d'entrée en vigueur de la présente Charte conformément a son article K;
- d. toute déclaration en application des articles A, paragraphes 2 et 3, D, paragraphes 1 et 2, F, paragraphe 2, et L, paragraphes 1, 2, 3 et 4;
- e. tout amendement conformément a l'article J;
- f. toute dénonciation conformément a l'article M;
- g. tout autre acte, notification ou communication ayant trait a la présente Charte.

En foi de quoi, les soussignés, dument autorisés a cet effet, ont signé la présente Charte révisée.

Fait a Strasbourg, le 3 mai 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme a chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe et au Directeur général du Bureau international du travail.

A Módosított Európai Szociális Karta Függeléke

A Módosított Európai Szociális Karta hatálya a védelmet élvező személyek tekintetében

1. Anélkül, hogy a 12. cikk 4, és a 13. cikk 4 bekezdése csorbulna, az 1-17, valamint a 20-31. cikkek által érintett személyek köre csak annyiban tartalmaz külföldieket, amennyiben más Felek állampolgárai és törvényesen laknak, vagy rendszeresen az érintett Fél országában dolgoznak, és elfogadva, hogy az említett cikkeket a 18. és 19. cikkek rendelkezéseinek fényében kell értelmezni.
Ez az értelmezés nem csorbíthatja a hasonló lehetőségek kiterjesztését más személyekre bármely másik Fél részéről.
2. Minden Fél a Menekültek státusát meghatározó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény és az 1967. január 31-én aláírt Jegyzőkönyv szerinti menekültnek törvényes tartózkodást biztosít a saját területén, továbbá a lehető legelőnyösebb bánásmódot, ami azonban semmiképpen nem lehet kevésbé előnyös, mint amit a szóban forgó Fél az említett Konvencióban és az említett menekültekre alkalmazandó meglévő nemzetközi okmányokban kötelezőnek elfogadott.
3. Mindegyik Fél a Hontalan Személyek Státusáról 1954. szeptember 28-án New Yorkban aláírt Konvenció szerinti hontalanoknak törvényes tartózkodást biztosít a saját területén, a lehető legelőnyösebb bánásmódot, ami azonban semmiképpen nem lehet kevésbé előnyös, mint amit a szóban forgó Fél az említett okmányban és az említett hontalanokra alkalmazandó meglévő nemzetközi okmányokban kötelezőnek elfogadott.

I. rész

18. bekezdés és II. rész 18. cikk, 1. bekezdés

Úgy értendő, hogy ezek a rendelkezések nem foglalkoznak a Felek területére való belépés kérdésével és nem csorbítják a Párizsban 1955. december 13-án aláírt Európai Szerkezeti Egyezményt.

II. rész

1. cikk, 2. bekezdés

Ezt a rendelkezést nem szabad úgy értelmezni, hogy megtilt, vagy megenged bármilyen szakszervezeti biztonsági záradékot, vagy gyakorlatot.

Appendix to the revised European Social Charter

Scope of the Revised European Social Charter in terms of persons protected

1. Without prejudice to Article 12, paragraph 4, and Article 13, paragraph 4, the persons covered by Articles 1 to 17 and 20 to 31 include foreigners only in so far as they are nationals of other Parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Party concerned, subject to the understanding that these articles are to be interpreted in the light of the provisions of Articles 18 and 19.
This interpretation would not prejudice the extension of similar facilities to other persons by any of the Parties.
2. Each Party will grant to refugees as defined in the Convention relating to the Status of Refugees, signed in Geneva on 28 July 1951 and in the Protocol of 31 January 1967, and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible, and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Party under the said convention and under any other existing international instruments applicable to those refugees.
3. Each Party will grant to stateless persons as defined in the Convention on the Status of Stateless Persons done in New York on 28 September 1954 and lawfully staying in its territory, treatment as favourable as possible and in any case not less favourable than under the obligations accepted by the Party under the said instrument and under any other existing international instruments applicable to those stateless persons.

Part I

paragraph 18, and Part II, Article 18, paragraph 1

It is understood that these provisions are not concerned with the question of entry into the territories of the Parties and do not prejudice the provisions of the European Convention on Establishment, signed in Paris on 13 December 1955.

Part II

Article 1, paragraph 2

This provision shall not be interpreted as prohibiting or authorising any union security clause or practice.

Annexe a la Charte sociale européenne révisée

Portée de la Charte sociale européenne révisée en ce qui concerne les personnes protégées

1. Sous réserve des dispositions de l'article 12, paragraphe 4, et de l'article 13, paragraphe 4, les personnes visées aux articles 1 à 17 et 20 à 31 ne comprennent les étrangers que dans la mesure où ils sont des ressortissants des autres Parties résidant légalement ou travaillant régulièrement sur le territoire de la Partie intéressée, étant entendu que les articles susvisés seront interprétés à la lumière des dispositions des articles 18 et 19.
La présente interprétation n'exclut pas l'extension de droits analogues à d'autres personnes par l'une quelconque des Parties.
2. Chaque Partie accordera aux réfugiés répondant à la définition de la Convention de Genève du 28 juillet 1951 relative au statut des réfugiés et du Protocole du 31 janvier 1967, et résidant régulièrement sur son territoire, un traitement aussi favorable que possible et en tout cas non moins favorable que celui auquel elle s'est engagée en vertu de la convention de 1951, ainsi que de tous autres accords internationaux existants et applicables aux réfugiés mentionnés ci-dessus.
3. Chaque Partie accordera aux apatrides répondant à la définition de la Convention de New York du 28 septembre 1954 relative au statut des apatrides et résidant régulièrement sur son territoire un traitement aussi favorable que possible et en tout cas non moins favorable que celui auquel elle s'est engagée en vertu de cet instrument ainsi que de tous autres accords internationaux existants et applicables aux apatrides mentionnés ci-dessus.

Partie I

paragraphe 18, et Partie II, article 18, paragraphe 1

Il est entendu que ces dispositions ne concernent pas l'entrée sur le territoire des Parties et ne portent pas atteinte à celles de la Convention européenne d'établissement signée à Paris le 13 décembre 1955.

Partie II

Article 1, paragraphe 2

Cette disposition ne saurait être interprétée ni comme interdisant ni comme autorisant les clauses ou pratiques de sécurité syndicale.

2. cikk, 6. bekezdés

A Felek elrendelhetik, hogy ez a rendelkezés nem vonatkozik:

- a) a azokra a dolgozókra, akik szerződéses, vagy alkalmazotti viszonyban vannak, de annak teljes időtartama nem haladja meg az egy hónapot és/vagy egy munkahét nem haladja meg a nyolc órát;
- b) ahol a szerződés, vagy munkaviszony eseti és/vagy sajátos természetű, feltéve, hogy ezekben az esetekben az érvényesítés elmaradását objektív megfontolások igazolják.

3. cikk, 4. bekezdés

Úgy értendő, hogy ezen rendelkezés céljaira ezen szolgálatok funkcióit, szervezetét és működési feltételeit a nemzeti törvények vagy szabályok, kollektív megállapodások, vagy a nemzeti viszonyoknak megfelelő eszközök határozzák meg.

4. cikk, 4. bekezdés

Ezt a rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az nem tiltja meg az azonnali elbocsátást bármilyen súlyos vétség esetén.

4. cikk, 5. bekezdés

Úgy értendő, hogy valamely Fél az ezen bekezdésben megkívánt rendelkezést csak abban az esetben érvényesítse, ha a törvény, vagy a kollektív megállapodások, vagy döntőbírói ítélet nem engedi meg, hogy a dolgozók túlnyomó többségének béréből levonjanak, ez alól kivételek azok a személyek, akire az említettek nem terjednek ki.

6. cikk, 4. bekezdés

Úgy értendő, hogy minden Fél, amennyiben érintett, törvénnyel szabályozza a sztrájkjogot, ha minden további korlátozás, amit ez a bekezdés jelent a joggal szemben, igazolható a G. cikkely rendelkezéseivel.

7. cikk, 2. bekezdés

Ez a rendelkezés nem akadályozza meg a Feleket abban, hogy saját törvényhozásukkal megengedjék a fiataloknak, akik még nem érték el a megállapított minimális életkort ahhoz, hogy munkát végezzenek, de elengedhetetlenül szükséges szakképzésük szempontjából jelen lenniük ott, ahol ilyen munkát végeznek az illetékes hatóság által meghatáro-

Article 2, paragraph 6

Parties may provide that this provision shall not apply:

- a. to workers having a contract or employment relationship with a total duration not exceeding one month and/or with a working week not exceeding eight hours;
- b. where the contract or employment relationship is of a casual and/or specific nature, provided, in these cases, that its non-application is justified by objective considerations.

Article 3, paragraph 4

It is understood that for the purposes of this provision the functions, organisation and conditions of operation of these services shall be determined by national laws or regulations, collective agreements or other means appropriate to national conditions.

Article 4, paragraph 4

This provision shall be so understood as not to prohibit immediate dismissal for any serious offence.

Article 4, paragraph 5

It is understood that a Party may give the undertaking required in this paragraph if the great majority of workers are not permitted to suffer deductions from wages either by law or through collective agreements or arbitration awards, the exceptions being those persons not so covered.

Article 6, paragraph 4

It is understood that each Party may, insofar as it is concerned, regulate the exercise of the right to strike by law, provided that any further restriction that this might place on the right can be justified under the terms of Article G.

Article 7, paragraph 2

This provision does not prevent Parties from providing in their legislation that young persons not having reached the minimum age laid down may perform work in so far as it is absolutely necessary for their vocational training where such work is carried out in accordance with conditions prescribed by the competent authority and measures are taken to pro-

Article 2, paragraphe 6

Les Parties pourront prévoir que cette disposition ne s'applique pas:

- a. aux travailleurs ayant un contrat ou une relation de travail dont la durée totale n'excede pas un mois et/ou dont la durée de travail hebdomadaire n'excede pas huit heures;
- b. lorsque le contrat ou la relation de travail a un caractere occasionnel et/ou particulier, a condition, dans ces cas, que des raisons objectives justifient la non-application.

Article 3, paragraphe 4

Il est entendu qu'aux fins d'application de cette disposition les fonctions, l'organisation et les conditions de fonctionnement de ces services doivent être déterminées par la législation ou la réglementation nationale, des conventions collectives ou de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

Article 4, paragraphe 4

Cette disposition sera interprétée de manière à ne pas interdire un licenciement immédiat en cas de faute grave.

Article 4, paragraphe 5

Il est entendu qu'une Partie peut prendre l'engagement requis dans ce paragraphe si les retenues sur salaires sont interdites pour la grande majorité des travailleurs, soit par la loi, soit par les conventions collectives ou les sentences arbitrales, les seules exceptions étant constituées par les personnes non visées par ces instruments.

Article 6, paragraphe 4

Il est entendu que chaque Partie peut, en ce qui la concerne, réglementer l'exercice du droit de greve par la loi, pourvu que toute autre restriction éventuelle à ce droit puisse être justifiée aux termes de l'article G.

Article 7, paragraphe 2

La présente disposition n'empêche pas les Parties de prévoir dans la loi la possibilité, pour des adolescents n'ayant pas atteint l'âge minimum prévu, de réaliser des travaux strictement nécessaires à leur formation professionnelle lorsque le travail est réalisé sous le contrôle du personnel compétent autorisé et que la

zott feltételek mellett és olyan intézkedések közepette, amelyek védik ezen fiatalok egészségét és biztonságát.

7. cikk, 8. bekezdés

Úgy értendő, hogy valamely Fél a jelen bekezdésben foglalt kikötést akkor vállalhatja, ha törvényben biztosítja a feltételt és ha a tizen-nyolc év alattiak túlnyomó többségét nem foglalkoztatják éjszakai munkán.

8. cikk, 2. bekezdés

Ezt a rendelkezést nem lehet úgy értelmezni, hogy abszolút tiltást fogalmaz meg. Kivételek lehetségesek, például a következő esetekben:

- ha egy foglalkoztatott nő olyan helytelen viselkedésben vétkes, ami indokolja alkalmazásának beszüntetését;
- ha az érintett vállalkozás megszűnik;
- ha lejárt a foglalkoztatás szerződésben rögzített időtartam.

12. cikk, 4. bekezdés

Az ezen bekezdés bevezetésében szereplő „az egyezményekben lefektetett feltételektől függetlenül” egyebek között azt jelenti, hogy azon juttatások tekintetében, amelyek a biztosítás fizetésétől függetlenül rendelkezésre állnak, valamely Fél elvárhatja bizonyos előírt időszakon át a helyben-lakást, mielőtt más Felek állampolgárainak megadná ama juttatásokat.

13. cikk, 4. bekezdés

Azok a kormányok, amelyek nem voltak a Szociális és orvosi ellátás európai egyezményének aláírói, ezen bekezdés tekintetében ratifikálhatják a Kartát, amennyiben a többi Fél állampolgárainak megadják azt, ami összhangban van az említett konvenció rendelkezéseivel.

16. cikk

Úgy értendő, hogy a jelen rendelkezésben nyújtott védelem az egyszülős családokra vonatkozik.

17. cikk

Úgy értendő, hogy a jelen rendelkezés minden 18 év alatti személyre kiterjed, ha csak a

tect the health and safety of these young persons.

Article 7, paragraph 8

It is understood that a Party may give the undertaking required in this paragraph if it fulfils the spirit of the undertaking by providing by law that the great majority of persons under eighteen years of age shall not be employed in night work.

Article 8, paragraph 2

This provision shall not be interpreted as laying down an absolute prohibition. Exceptions could be made, for instance, in the following cases:

- if an employed woman has been guilty of misconduct which justifies breaking off the employment relationship;
- if the undertaking concerned ceases to operate;
- if the period prescribed in the employment contract has expired.

Article 12, paragraph 4

The words "and subject to the conditions laid down in such agreements" in the introduction to this paragraph are taken to imply inter alia that with regard to benefits which are available independently of any insurance contribution, a Party may require the completion of a prescribed period of residence before granting such benefits to nationals of other Parties.

Article 13, paragraph 4

Governments not Parties to the European Convention on Social and Medical Assistance may ratify the Charter in respect of this paragraph provided that they grant to nationals of other Parties a treatment which is in conformity with the provisions of the said convention.

Article 16

It is understood that the protection afforded in this provision covers single parent families.

Article 17

It is understood that this provision covers all persons below the age of 18 years, unless

sécurité et la protection de la santé des adolescents au travail sont garanties.

Article 7, paragraphe 8

Il est entendu qu'une Partie aura rempli l'engagement requis dans ce paragraphe si elle se conforme à l'esprit de cet engagement en prévoyant dans sa législation que la grande majorité des personnes de moins de dix-huit ans ne sera pas employée à des travaux de nuit.

Article 8, paragraphe 2

Cette disposition ne saurait être interprétée comme consacrant une interdiction de caractère absolu. Des exceptions pourront intervenir, par exemple, dans les cas suivants:

- si la travailleuse a commis une faute justifiant la rupture du rapport de travail;
- si l'entreprise en question cesse son activité;
- si le terme prévu par le contrat de travail est échu.

Article 12, paragraphe 4

Les mots "et sous réserve des conditions arrêtées dans ces accords" figurant dans l'introduction à ce paragraphe sont considérés comme signifiant que, en ce qui concerne les prestations existant indépendamment d'un système contributif, une Partie peut requérir l'accomplissement d'une période de résidence prescrite avant d'octroyer ces prestations aux ressortissants d'autres Parties.

Article 13, paragraphe 4

Les gouvernements qui ne sont pas Parties à la Convention européenne d'assistance sociale et médicale peuvent ratifier la Charte en ce qui concerne ce paragraphe, sous réserve qu'ils accordent aux ressortissants des autres Parties un traitement conforme aux dispositions de ladite convention.

Article 16

Il est entendu que la protection accordée par cette disposition couvre les familles monoparentales.

Article 17

Il est entendu que cette disposition couvre toutes les personnes âgées de moins de 18 ans,

gyerekekre vonatkozó törvény értelmében a nagykorúságot nem érik el előbb úgy, hogy az nem csorbítja a Karta egyéb konkrét rendelkezéseit, különösen pedig a 7. cikket.

Ez nem jelent kötelezettséget arra nézve, hogy az oktatást kötelezővé kell tenni a fent említett életkorig.

19. cikk, 6. bekezdés

Ezen rendelkezés alkalmazása céljából a "külföldi dolgozó családja" alatt legalább a dolgozó feleségét és nem házas gyermekeit kell érteni mindaddig, amíg ez utóbbiakat kiskorúnak tekinti a fogadó állam és a bevándorló dolgozó eltartottjai.

20. cikk

1. Úgy értendő, hogy a társadalombiztosítási ügyek, valamint más, a munkanélküli segéllyel, öregségi nyugdíjjal és özvegyi nyugdíjjal kapcsolatos rendelkezéseket ki lehet zárni a jelen cikk hatóköréből.
2. A nők védelmére vonatkozó rendelkezések, különösen pedig ami a terhességet, szülést és a szülés utáni időszakot illeti, nem lehet hátrányos megkülönböztetésnek tekinteni, ahogy ebben a cikkben szerepel.
3. Ez a cikk nem akadályozza meg a tényleges egyenlőtlenségek felszámolását célzó speciális intézkedések elfogadását.
4. Foglalkozási tevékenység, amely természeténél, vagy a megvalósítás környezeténél fogva csak az egyik nembeli személyekre bízható, kivonható a jelen cikk, vagy egyes rendelkezéseinek hatóköréből. Ezt a rendelkezést nem szabad úgy értelmezni, hogy az megkívánja a Felektől egy foglalkozási lista törvényekben, vagy szabályokban való megtestesülését, amely a foglalkozások természete, vagy a gyakorlásuk környezete miatt az egyik nem számára fenntartott lehet.

21. és 22. cikk

1. Ezen cikkek végrehajtása céljából a „dolgozó képviselők” kifejezés olyan személyeket jelent, akiket a nemzeti törvényhozás, vagy gyakorlat annak ismer el.
2. A „nemzeti törvényhozás, vagy gyakorlat” kifejezés esetenként felöleli a törvényeken és szabályokon kívül a kollektív megállapodásokat, egyéb egységeket munkáltatók és dolgozó képviselők között, a szokásokat és az érvényes eseti jogot.
3. Ezen cikkek végrehajtása céljából a „vállalkozás” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az jogi személyiséggel rendelkező,

under the law applicable to the child majority is attained earlier, without prejudice to the other specific provisions provided by the Charter, particularly Article 7.

This does not imply an obligation to provide compulsory education up to the abovementioned age.

Article 19, paragraph 6

For the purpose of applying this provision, the term "family of a foreign worker" is understood to mean at least the worker's spouse and unmarried children, as long as the latter are considered to be minors by the receiving State and are dependent on the migrant worker.

Article 20

1. It is understood that social security matters, as well as other provisions relating to unemployment benefit, old age benefit and survivor's benefit, may be excluded from the scope of this article.
2. Provisions concerning the protection of women, particularly as regards pregnancy, confinement and the postnatal period, shall not be deemed to be discrimination as referred to in this article.
3. This article shall not prevent the adoption of specific measures aimed at removing de facto inequalities.
4. Occupational activities which, by reason of their nature or the context in which they are carried out, can be entrusted only to persons of a particular sex may be excluded from the scope of this article or some of its provisions. This provision is not to be interpreted as requiring the Parties to embody in laws or regulations a list of occupations which, by reason of their nature or the context in which they are carried out, may be reserved to persons of a particular sex.

Articles 21 and 22

1. For the purpose of the application of these articles, the term "workers' representatives" means persons who are recognised as such under national legislation or practice.
2. The terms "national legislation and practice" embrace as the case may be, in addition to laws and regulations, collective agreements, other agreements between employers and workers' representatives, customs as well as relevant case law.
3. For the purpose of the application of these articles, the term "undertaking" is understood as referring to a set of tangible and

sauf si la majorité est atteinte plus tôt en vertu de la législation qui leur est applicable, sans préjudice des autres dispositions spécifiques prévues par la Charte, notamment l'article 7.

Cela n'implique pas une obligation d'assurer l'enseignement obligatoire jusqu'à l'âge mentionné ci-dessus.

Article 19, paragraphe 6

Aux fins d'application de la présente disposition, on entend par "famille du travailleur migrant" au moins le conjoint du travailleur et ses enfants non mariés, aussi longtemps qu'ils sont considérés comme mineurs par la législation pertinente de l'Etat d'accueil et sont à la charge du travailleur.

Article 20

1. Il est entendu que les matières relevant de la sécurité sociale, ainsi que les dispositions relatives aux prestations de chômage, aux prestations de vieillesse et aux prestations de survivants, peuvent être exclues du champ d'application de cet article.
2. Ne seront pas considérées comme des discriminations au sens du présent article les dispositions relatives à la protection de la femme, notamment en ce qui concerne la grossesse, l'accouchement et la période postnatale.
3. Le présent article ne fait pas obstacle à l'adoption de mesures spécifiques visant à remédier à des inégalités de fait.
4. Pourront être exclues du champ d'application du présent article, ou de certaines de ses dispositions, les activités professionnelles qui, en raison de leur nature ou des conditions de leur exercice, ne peuvent être confiées qu'à des personnes d'un sexe donné. Cette disposition ne saurait être interprétée comme obligeant les Parties à arrêter par la voie législative ou réglementaire la liste des activités professionnelles qui, en raison de leur nature ou des conditions de leur exercice, peuvent être réservées à des travailleurs d'un sexe déterminé.

Articles 21 et 22

1. Aux fins d'application de ces articles, les termes "représentants des travailleurs" désignent des personnes reconnues comme telles par la législation ou la pratique nationales.
2. Les termes "la législation et la pratique nationales" visent, selon le cas, outre les lois et les règlements, les conventions collectives, d'autres accords entre les employeurs et les représentants des travailleurs, les usages et les décisions judiciaires pertinentes.
3. Aux fins d'application de ces articles, le terme "entreprise" est interprété comme visant un ensemble d'éléments matériels et

vagy nem rendelkező, kézzelfogható és kézzel nem fogható összetevők bizonyos csoportja, amelyet azért alakítottak ki, hogy pénzügyi nyereség céljából árukat, vagy szolgáltatásokat állítson elő és rendelkezzen a saját piacpolitikája kialakításához szükséges hatalommal.

4. Az értelmezés szerint ezen cikkek végrehajtásakor a vallási közösségeket és intézményeiket ki kell hagyni még akkor is, ha a 3. bekezdés értelmében "vállalkozások". A meghatározott eszmények által ihletett, vagy bizonyos erkölcsi fogalmak, ideálok és felfogás által vezérelt tevékenységeket folytató létesítmények, amelyeket a nemzeti törvényhozás véd, olyan mértékben zárhatók ki ezen cikkek érvényességéből, amennyire ahhoz van szükség, hogy a vállalkozás irányultságát meg lehessen védeni.
5. Úgy értendő, hogy amely államban a jelen cikkekben előírt jogokat a vállalkozás különböző létesítményei gyakorolják, az érintett Felet olyannak kell tekinteni, amely az itt szereplő előírásokból eredő kötelezettségeket teljesíti.
6. A Felek ezen cikkek végrehajtásának köréből kihagyhatnak olyan vállalkozásokat, amelyek bizonyos számú dolgozónál kevesebbet foglalkoztatnak és ha ezt a számot a nemzeti törvényhozás, vagy gyakorlat meghatározza.

22. cikk

1. Ez a rendelkezés nem érinti sem az államok jogait és kötelezéseit a munkahelyeken bevezetendő egészségügyi és biztonsági rendelkezések elfogadása tekintetében, sem pedig az azok betartását ellenőrző szervek hatáskörét és felelősségét nem befolyásolja.
2. A "szociális és szocio-kulturális szolgáltatások és létesítmények" kifejezést úgy kell értelmezni, hogy bizonyos szociális és/vagy kulturális létesítményeket egyes vállalkozások biztosítanak dolgozóik számára, nevezetesen jóléti támogatást nyújtanak, sportpályákat, kisgyermekes anyák számára szobát, könyvtárat, gyermeküdülési táborát, stb.

23. cikk 1. bekezdés

Ezen bekezdés végrehajtása céljából a "lehető leghosszabb ideig" kifejezés az idő személyi fizikai, pszichés és szellemi képességére utal.

24. cikk

1. Úgy értendő, hogy a jelen cikk szempontjából a "foglalkoztatás megszűnése" és a "megszűnt" kifejezések az alkalmazás munkáltató kezdeményezésével történő beszüntetését jelentik.

intangible components, with or without legal personality, formed to produce goods or provide services for financial gain and with power to determine its own market policy.

4. It is understood that religious communities and their institutions may be excluded from the application of these articles, even if these institutions are "undertakings" within the meaning of paragraph 3. Establishments pursuing activities which are inspired by certain ideals or guided by certain moral concepts, ideals and concepts which are protected by national legislation, may be excluded from the application of these articles to such an extent as is necessary to protect the orientation of the undertaking.
5. It is understood that where in a state the rights set out in these articles are exercised in the various establishments of the undertaking, the Party concerned is to be considered as fulfilling the obligations deriving from these provisions.
6. The Parties may exclude from the field of application of these articles, those undertakings employing less than a certain number of workers, to be determined by national legislation or practice.

Article 22

1. This provision affects neither the powers, and obligations of states as regards the adoption of health and safety regulations for workplaces, nor the powers and responsibilities of the bodies in charge of monitoring their application.
2. The terms "social and socio-cultural services and facilities" are understood as referring to the social and/or cultural facilities for workers provided by some undertakings such as welfare assistance, sports fields, rooms for nursing mothers, libraries, children's holiday camps, etc.

Article 23, paragraph 1

For the purpose of the application of this paragraph, the term "for as long as possible" refers to the elderly person's physical, psychological and intellectual capacities.

Article 24

1. It is understood that for the purposes of this article the terms "termination of employment" and "terminated" mean termination of employment at the initiative of the employer.

immatériels, ayant ou non la personnalité juridique, destiné à la production de biens ou à la prestation de services, dans un but économique, et disposant du pouvoir de décision quant à son comportement sur le marché.

4. Il est entendu que les communautés religieuses et leurs institutions peuvent être exclues de l'application de ces articles même lorsque ces institutions sont des "entreprises" au sens du paragraphe 3. Les établissements poursuivant des activités inspirées par certains idéaux ou guidées par certains concepts moraux, idéaux et concepts protégés par la législation nationale, peuvent être exclus de l'application de ces articles dans la mesure nécessaire pour protéger l'orientation de l'entreprise.
5. Il est entendu que, lorsque dans un Etat les droits énoncés dans les présents articles sont exercés dans les divers établissements de l'entreprise, la Partie concernée doit être considérée comme satisfaisant aux obligations découlant de ces dispositions.
6. Les Parties pourront exclure du champ d'application des présents articles les entreprises dont les effectifs n'atteignent pas un seuil déterminé par la législation ou la pratique nationales.

Article 22

1. Cette disposition n'affecte ni les pouvoirs et obligations des Etats en matière d'adoption de règlements concernant l'hygiène et la sécurité sur les lieux de travail, ni les compétences et responsabilités des organes chargés de surveiller le respect de leur application.
2. Les termes "services et facilités sociales et socio-culturels" visent les services et facilités de nature sociale et/ou culturelle qu'offrent certaines entreprises aux travailleurs tels qu'une assistance sociale, des terrains de sport, des salles d'allaitement, des bibliothèques, des colonies de vacances, etc.

Article 23, paragraphe 1

Aux fins d'application de ce paragraphe, l'expression "le plus longtemps possible" se réfère aux capacités physiques, psychologiques et intellectuelles de la personne âgée.

Article 24

1. Il est entendu qu'aux fins de cet article le terme "licenciement" signifie la cessation de la relation de travail à l'initiative de l'employeur.

2. Úgy értendő, hogy ez a cikk minden dolgozóra kiterjed, de az adott Fél a cikk védelme alól részben, vagy teljes egészében kizárhatja az alkalmazottak következő kategóriáit
 - a) azokat a dolgozókat, akiket munkaszereződéssel meghatározott időre, vagy meghatározott feladatra alkalmaztak;
 - b) próbaidős dolgozókat, vagy olyanokat, akik alkalmasságukat bizonyítják, amennyiben ezt előre meghatározták és az időtartam elfogadható hosszúságú;
 - c) az eseti alapon rövid időre alkalmazott dolgozókat.
3. Ezen cikk céljából a következők különösen nem képezhetik a foglalkoztatás beszüntetésének elfogadott okát:
 - a) szakszervezeti tagság, vagy részvétel szakszervezeti tevékenységben a munkaidőn kívül, vagy a munkáltató hozzájárulásával munkaidőn belül;
 - b) hivatali posztra törekvés dolgozói képviselői minőségben való fellépés miatt;
 - c) panasz benyújtása, vagy az illetékes közigazgatási hatósághoz történő folyamodás; vagy részvétel munkáltató elleni eljárásban, akit azzal vádolnak, hogy megszegte a törvényt, vagy szabályokat,
 - d) faj, bőrszín, nem, családi állapot, családi kötelezettségek, terhesség, vallás, politikai vélemény, nemzetiségi vagy társadalmi származás;
 - e) anyasági vagy apasági szabadság;
 - f) a munkából való ideiglenes távollét betegség vagy károsodás miatt.
4. Úgy értendő, hogy a foglalkoztatás jogos ok nélkül való megszüntetése esetén adandó kártérítésről, vagy más megfelelő segítségnyújtásról a nemzeti törvények, vagy szabályok, kollektív egyességek, vagy más, az országos viszonyoknak megfelelő eljárások döntenek.

25. cikk

1. Úgy értendő, hogy az illetékes nemzeti hatóság, miután konzultált a munkáltatók és dolgozók szervezeteivel, felmentéssel kizárhatja a dolgozók bizonyos kategóriáit a jelen cikk által nyújtott védelemből munkaviszonyuk speciális természete miatt.
2. Úgy értendő, hogy a "fizetéképtelenség" kategóriáját a nemzeti jognak és gyakorlatnak kell meghatározni.
3. A jelen rendelkezés által lefedett dolgozói követelések legalább tartalmazzák:
 - a) előírt időtartamra vonatkozó dolgozói bérkövetelést, amely időtartam három hónapnál nem lehet kevesebb az előjogok rendszerében és nyolc hétnél kevesebb a garanciális rendszerben a fizetés-

- 2 It is understood that this article covers all workers but that a Party may exclude from some or all of its protection the following categories of employed persons:
 - a. workers engaged under a contract of employment for a specified period of time or a specified task;
 - b. workers undergoing a period of probation or a qualifying period of employment, provided that this is determined in advance and is of a reasonable duration;
 - c. workers engaged on a casual basis for a short period.
3. For the purpose of this article the following, in particular, shall not constitute valid reasons for termination of employment:
 - a. trade union membership or participation in union activities outside working hours, or, with the consent of the employer, within working hours;
 - b. seeking office as, acting or having acted in the capacity of a workers' representative;
 - c. the filing of a complaint or the participation in proceedings against an employer involving alleged violation of laws or regulations or recourse to competent administrative authorities;
 - d. race, colour, sex, marital status, family responsibilities, pregnancy, religion, political opinion, national extraction or social origin;
 - e. maternity or parental leave;
 - f. temporary absence from work due to illness or injury.
4. It is understood that compensation or other appropriate relief in case of termination of employment without valid reasons shall be determined by national laws or regulations, collective agreements or other means appropriate to national conditions.

Article 25

1. It is understood that the competent national authority may, by way of exemption and after consulting organisations of employers and workers, exclude certain categories of workers from the protection provided in this provision by reason of the special nature of their employment relationship.
2. It is understood that the definition of the term "insolvency" must be determined by national law and practice.
3. The workers' claims covered by this provision shall include at least:
 - a. the workers' claims for wages relating to a prescribed period, which shall not be less than three months under a privilege system and eight weeks under a guarantee system, prior to the insolvency or to the termination of employment;

- 2 Il est entendu que cet article couvre tous les travailleurs mais qu'une Partie peut soustraire entièrement ou partiellement de sa protection les catégories suivantes de travailleurs salariés:
 - a. les travailleurs engagés aux termes d'un contrat de travail portant sur une période déterminée ou une tâche déterminée;
 - b. les travailleurs effectuant une période d'essai ou n'ayant pas la période d'ancienneté requise, à condition que la durée de celle-ci soit fixée d'avance et qu'elle soit raisonnable;
 - c. les travailleurs engagés à titre occasionnel pour une courte période.
3. Aux fins de cet article, ne constituent pas des motifs valables de licenciement notamment:
 - a. l'affiliation syndicale ou la participation à des activités syndicales en dehors des heures de travail ou, avec le consentement de l'employeur, durant les heures de travail;
 - b. le fait de solliciter, d'exercer ou d'avoir un mandat de représentation des travailleurs;
 - c. le fait d'avoir déposé une plainte ou participé à des procédures engagées contre un employeur en raison de violations alléguées de la législation, ou présenté un recours devant les autorités administratives compétentes;
 - d. la race, la couleur, le sexe, l'état matrimonial, les responsabilités familiales, la grossesse, la religion, l'opinion politique, l'ascendance nationale ou l'origine sociale;
 - e. le congé de maternité ou le congé parental;
 - f. l'absence temporaire du travail en raison de maladie ou d'accident.
4. Il est entendu que l'indemnité ou toute autre réparation appropriée en cas de licenciement sans motif valable doit être déterminée par la législation ou la réglementation nationales, par des conventions collectives ou de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

Article 25

1. L'autorité compétente peut à titre exceptionnel et après consultation des organisations d'employeurs et de travailleurs exclure des catégories déterminées de travailleurs de la protection prévue dans cette disposition en raison de la nature particulière de leur relation d'emploi.
2. Il est entendu que le terme "insolvabilité" sera défini par la loi et la pratique nationales.
3. Les créances des travailleurs sur lesquelles porte cette disposition devront au moins comprendre:
 - a. les créances des travailleurs au titre des salaires afférents à une période déterminée, qui ne doit pas être inférieure à trois mois dans un système de privilège et à huit semaines dans un système de

képtelenséget megelőzően, vagy a munkaviszony megszüntetése előtt;

- b) a dolgozók fizetett szabadság iránti követelését azon év során végzett munka alapján, amikor a fizetésképtelenség, vagy a munkaviszony megszűnése előfordult;
- c) a dolgozókat illető egyéb összegek más fizetett távollét alapján, ami előírt időtartamra szól, és ami nem lehet kevesebb három hónapnál az előjogok, és nyolc hétnél a garanciális rendszerben a fizetésképtelenség, vagy a munkaviszony megszüntetése előtt.
4. Nemzeti törvények vagy szabályok előírt összegre korlátozhatják a dolgozói követeléseket, és ennek az összegnek szociálisan elfogadható szinten kell lennie.

26. cikk

Úgy értendő, hogy ez a cikk nem kívánja a Felektől a törvényalkotást.

Úgy értendő, hogy a 2. bekezdés nem terjed ki a szexuális zaklatásra.

27. cikk

Úgy értendő, hogy ez a cikk kiskorú gyermekek, valamint a szűk családjukhoz tartozó egyéb családtagok iránti kötelezettségekkel rendelkező férfi és nő dolgozókra vonatkozik, akik egyértelműen gondozásra, vagy támogatásra szorulnak és ezen dolgozókat az említett kötelezettségek korlátozzák a gazdasági tevékenységre való felkészülésben, bekapcsolódásban, részvételben, vagy előrehaladásban. Az "eltartott gyermekek" és a "szűk családjukhoz tartozó egyéb családtagok", "akik egyértelműen gondozásra, vagy támogatásra szorulnak" kifejezések olyan személyeket jelentenek, akiket az érintett Fél nemzeti törvényhozása ilyeneknek határoz meg.

28. és 29. cikk

A jelen cikk végrehajtása céljából a "dolgozói képviselők" kifejezés olyan személyeket jelent, akiket a nemzeti törvényhozás, vagy gyakorlat ebben a minőségben elismer.

III. rész

Úgy értendő, hogy a Karta nemzetközi jellegű jogi kötelezettségeket tartalmaz, amelyek végrehajtását kizárólag a IV. részben előírt ellenőrzésnek lehet alávetni.

b. the workers' claims for holiday pay due as a result of work performed during the year in which the insolvency or the termination of employment occurred;

c. the workers' claims for amounts due in respect of other types of paid absence relating to a prescribed period, which shall not be less than three months under a privilege system and eight weeks under a guarantee system, prior to the insolvency or the termination of the employment.

4. National laws or regulations may limit the protection of workers' claims to a prescribed amount, which shall be of a socially acceptable level.

Article 26

It is understood that this article does not require that legislation be enacted by the Parties.

It is understood that paragraph 2 does not cover sexual harassment.

Article 27

It is understood that this article applies to men and women workers with family responsibilities in relation to their dependent children as well as in relation to other members of their immediate family who clearly need their care or support where such responsibilities restrict their possibilities of preparing for, entering, participating in or advancing in economic activity. The terms "dependent children" and "other members of their immediate family who clearly need their care and support" mean persons defined as such by the national legislation of the Party concerned.

Articles 28 and 29

For the purpose of the application of this article, the term "workers' representatives" means persons who are recognised as such under national legislation or practice.

Part III

It is understood that the Charter contains legal obligations of an international character, the application of which is submitted solely to the supervision provided for in Part IV thereof.

garantie, précédant l'insolvabilité ou la cessation de la relation d'emploi;

b. les créances des travailleurs au titre des congés payés dus en raison du travail effectué dans le courant de l'année dans laquelle est survenue l'insolvabilité ou la cessation de la relation d'emploi;

c. les créances des travailleurs au titre des montants dus pour d'autres absences rémunérées afférentes à une période déterminée, qui ne doit pas être inférieure à trois mois dans un système de privilège et à huit semaines dans un système de garantie, précédant l'insolvabilité ou la cessation de la relation d'emploi.

4. Les législations et réglementations nationales peuvent limiter la protection des créances des travailleurs à un montant déterminé qui devra être d'un niveau socialement acceptable.

Article 26

Il est entendu que cet article n'oblige pas les Parties à promulguer une législation.

Il est entendu que le paragraphe 2 ne couvre pas le harcèlement sexuel.

Article 27

Il est entendu que cet article s'applique aux travailleurs des deux sexes ayant des responsabilités familiales à l'égard de leurs enfants à charge ainsi qu'à l'égard d'autres membres de leur famille directe qui ont manifestement besoin de leurs soins ou de leur soutien, lorsque ces responsabilités limitent leurs possibilités de se préparer à l'activité économique, d'y accéder, d'y participer ou d'y progresser. Les termes "enfants à charge" et "autre membre de la famille directe qui a manifestement besoin de soins et de soutien" s'entendent au sens défini par la législation nationale des Parties.

Articles 28 et 29

Aux fins d'application de ces articles, le terme "représentants des travailleurs" désigne des personnes reconnues comme telles par la législation ou la pratique nationales.

Partie III

Il est entendu que la Charte contient des engagements juridiques de caractère international dont l'application est soumise au seul contrôle visé par la partie IV.

A. cikk, 1. bekezdés

Úgy értendő, hogy a számozott bekezdések csak egyetlen bekezdésből álló cikkelyeket tartalmazhatnak.

B. cikk, 2. bekezdés

A B. cikk 2. bekezdése céljából a Módosított Karta megfelel a Karta azonos cikkének, vagy bekezdés számának, kivéve:

- a) a Módosított Karta 3. cikkének 2. bekezdését, amely megfelel a Karta 3. 1 cikk 1. és 3. bekezdéseinek;
- b) a Módosított Karta 3. cikkének 3. bekezdését, amely megfelel a Karta 3. cikk 2. és 3. bekezdésének;
- c) a Módosított Karta 10. cikk 5. bekezdését, amely megfelel a Karta 10. cikk 4. bekezdésének;
- d) a Módosított Karta 17. cikk 1. bekezdését, amely megfelel a Karta 17. cikkének.

V. rész

E. cikk

Megkülönböztető bánásmód, amely objektív és ésszerű indoklason nyugszik, nem tekinthető diszkriminatívnak.

F. cikk

A "háború, vagy egyéb rendkívüli helyzet" kifejezést úgy kell érteni, hogy az kiterjed a háborús fenyegetésre is.

I. cikk

Úgy értendő, hogy a 21. és 22. cikkek függelékének megfelelően kizárt dolgozókat nem kell beszámítani, amikor az érintett dolgozói létszámot megállapítják.

J. cikk

A "módosítás" kifejezést ki kell terjeszteni, hogy vonatkozzék a Kartához adandó új cikkekre is.

Article A, paragraph 1

It is understood that the numbered paragraphs may include articles consisting of only one paragraph.

Article B, paragraph 2

For the purpose of paragraph 2 of Article B, the provisions of the revised Charter correspond to the provisions of the Charter with the same article or paragraph number with the exception of:

- a. Article 3, paragraph 2, of the revised Charter which corresponds to Article 3, paragraphs 1 and 3, of the Charter;
- b. Article 3, paragraph 3, of the revised Charter which corresponds to Article 3, paragraphs 2 and 3, of the Charter;
- c. Article 10, paragraph 5, of the revised Charter which corresponds to Article 10, paragraph 4, of the Charter;
- d. Article 17, paragraph 1, of the revised Charter which corresponds to Article 17 of the Charter.

Part V

Article E

A differential treatment based on an objective and reasonable justification shall not be deemed discriminatory.

Article F

The terms "in time of war or other public emergency" shall be so understood as to cover also the threat of war.

Article I

It is understood that workers excluded in accordance with the appendix to Articles 21 and 22 are not taken into account in establishing the number of workers concerned.

Article J

The term "amendment" shall be extended so as to cover also the addition of new articles to the Charter.

Article A, paragraphe 1

Il est entendu que les paragraphes numérotés peuvent comprendre des articles ne contenant qu'un seul paragraphe.

Article B, paragraphe 2

Aux fins du paragraphe 2 de l'article B, les dispositions de la Charte révisée correspondent aux dispositions de la Charte qui portent le même numéro d'article ou de paragraphe, à l'exception:

- a. de l'article 3, paragraphe 2, de la Charte révisée qui correspond à l'article 3, paragraphes 1 et 3, de la Charte;
- b. de l'article 3, paragraphe 3, de la Charte révisée qui correspond à l'article 3, paragraphes 2 et 3, de la Charte;
- c. de l'article 10, paragraphe 5, de la Charte révisée qui correspond à l'article 10, paragraphe 4, de la Charte;
- d. de l'article 17, paragraphe 1, de la Charte révisée qui correspond à l'article 17 de la Charte.

Partie V

Article E

Une différence de traitement fondée sur un motif objectif et raisonnable n'est pas considérée comme discriminatoire.

Article F

Les termes "en cas de guerre ou en cas d'autre danger public" seront interprétés de manière à couvrir également la menace de guerre.

Article I

Il est entendu que les travailleurs exclus conformément à l'annexe des articles 21 et 22 ne sont pas pris en compte lors de l'établissement du nombre des travailleurs intéressés.

Article J

Le terme "amendement" sera entendu de manière à couvrir également l'inclusion de nouveaux articles dans la Charte.

ÉRTELMEZŐ BESZÁMOLÓ

Bevezetés

1. Ezerkilencszázkilencven november ötödikén nem hivatalos miniszteri tanácskozást tartottak Rómában az emberi jogokról. Az ülés napirendi pontjai között az Európai Szociális Karta megvitatása is szerepelt; a vita lezárásaképpen az Európa Tanács Miniszteri Bizottságát megbízták a Karta szerepének, tartalmának, és megvalósíthatóságának mielőbbi, teljes körű kivizsgálásával.
2. A miniszteri megbízottak 449. ülésén (1990. november-december) ad hoc bizottság felállítását határozták el. Az ily módon létrejött Európai Szociális Karta Bizottsága (Charte-Rel) egyben arra is megbízást kapott, hogy hatáskörében eljárva tegyen javaslatokat az Európai Szociális Karta hatékonyságának, és különösen a Karta működését felügyelő mechanizmusok hatékonyságának fokozására.
3. A Bizottságot a tagállamok által delegált szakértőkből állították össze. Ülésein megfigyelőként részt vettek az Európa Parlament, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO), az Európai Szakszervezetek Szövetségének, valamint a Nagyiparosok és Munkáltatók Európai Szövetségei Uniójának képviselői. Ezen kívül, a Független Szakértők Bizottságát, az Európai Szociális Karta Kormányzati Bizottságát, és az Európa Tanács több más bizottságának tagjait is bevonták a munkába.
4. A Charte-Rel Bizottság 20. ülésén (1994. október 10-14.) jóváhagyta az Európai Szociális Kartát módosító tervezetet, melyet a Miniszteri Bizottság elé terjesztettek.
5. A Miniszteri Bizottság a Független Szakértők Bizottságával és az Európa Parlament képviselői testületével folytatott tanácskozások után 1996. április 3-án jóváhagyta Módosított Európai Szociális Kartát, melyet 1996. május 3-án aláírásra terjesztett elő.
6. Az Európa Tanács gyakorlatának megfelelően, ez az értelmező beszámoló nem tekinthető kötelező határozatnak; célja csupán a Módosított Karta tartalmának megvilágítása. A beszámoló nyilvánosságra hozatalát a Miniszteri Bizottság engedélyezte a Módosított Európai Szociális Karta jóváhagyásakor.
7. A Karta felülvizsgálata során kezdettől fogva azt tartották szem előtt, hogy ne csorbítsák az eredeti dokumentumban foglalt jogvédelem mértékét. Egységes álláspontként fogalmazták meg azt is, hogy a reformoknak tükrözniük kell a szociális és gazdasági jogok más nemzetközi rendeletekben és a tagállamok jogrendjében megfogalmazott változásait, valamint azokat a szociális problémákat is, amelyekre

EXPLANATORY REPORT

Introduction

1. On 5 November 1990 an Informal Ministerial Conference on human rights was held in Rome. One of the topics discussed was the European Social Charter, with the result that the Council of Europe's Committee of Ministers was invited to take the necessary steps so that a detailed study of the role, contents and operation of the European Social Charter might be undertaken as soon as possible.
2. At their 449th meeting (November-December 1990), the Ministers' Deputies decided to authorise the convening of an ad hoc committee, the Committee on the European Social Charter (CharteRel). Under its terms of reference, the Committee was instructed to make proposals for improving the effectiveness of the European Social Charter, and particularly the functioning of its supervisory machinery.
3. The Committee was composed of experts appointed by each member state. Its meetings were attended in a nonvoting capacity by representatives of the Parliamentary Assembly, the International Labour Organisation, the European Trade Union Confederation and the Union of Industrial and Employers' Confederations of Europe. The Committee of Independent Experts and the Governmental Committee of the European Social Charter were also involved in the work along with several other Council of Europe committees.
4. At its twelfth meeting (10-14 October 1994), the CharteRel Committee adopted a draft Revised European Social Charter and decided to submit it to the Committee of Ministers for adoption.
5. After consulting the Committee of Independent Experts and the Parliamentary Assembly, the Committee of Ministers adopted the text entitled the Revised European Social Charter on 3 April 1996 and opened it for signature on 3 May 1996.
6. According to the practice of the Council of Europe, this explanatory report has no binding value and was drafted only with a view to explaining the content of the Revised Charter. The Committee of Ministers authorised its publication when adopting the Revised European Social Charter.
7. From the outset, the aim has been that amendments to the text of the Charter should not represent a lowering of the level of protection provided for therein. It was also agreed that the reform would involve taking account both of developments in social and economic rights as reflected in other international instruments and in the legislation of member states and also of social problems not covered by the

RAPPORT EXPLICATIF

Introduction

1. Le 5 novembre 1990 s'est tenue à Rome une Conférence ministérielle informelle sur les droits de l'homme. L'un des thèmes abordés était la Charte sociale européenne. A l'issue des travaux, il a été convenu d'inviter le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe à prendre les mesures nécessaires pour que puisse s'engager dans les plus brefs délais une réflexion approfondie sur le rôle, le contenu et le fonctionnement de la Charte sociale européenne.
2. Lors de leur 449e réunion (novembre-décembre 1990) les Délégués des Ministres ont décidé d'autoriser la convocation d'un Comité ad hoc, le Comité pour la Charte sociale européenne (Charte-Rel). Aux termes de son mandat, le Comité était chargé de faire des propositions tendant à améliorer l'efficacité de la Charte sociale européenne et en particulier le fonctionnement de son mécanisme de contrôle.
3. Le Comité était composé d'experts désignés par chaque Etat membre. Participaient également à ces réunions, sans droit de vote, des représentants de l'Assemblée parlementaire, de l'Organisation internationale du travail, de la Confédération européenne des syndicats et de l'Union des Confédérations de l'industrie et des employeurs d'Europe. Ont également été associés à ces travaux le Comité d'experts indépendants et le Comité gouvernemental de la Charte sociale ainsi que plusieurs autres comités du Conseil de l'Europe.
4. Lors de sa douzième réunion (10-14 octobre 1994), le Comité Charte-Rel a adopté le projet de Charte sociale révisée et a décidé de le transmettre au Comité des Ministres en vue de son adoption.
5. Après avoir consulté le Comité d'experts indépendants et l'Assemblée parlementaire, le Comité des Ministres a adopté le texte le 3 avril 1996, en appelant Charte sociale européenne révisée, et l'a ouvert à la signature le 3 mai 1996.
6. Selon la pratique du Conseil de l'Europe, ce rapport explicatif n'a pas de valeur contraignante et a été uniquement rédigé pour expliquer le contenu de la Charte révisée. Le Comité des Ministres a autorisé sa publication lors de l'adoption de la Charte sociale européenne révisée.
7. Des le début des travaux, l'objectif recherché a été que les modifications apportées au texte de la Charte ne devraient pas consister en un abaissement du niveau de protection prévu dans la Charte. De plus, l'exercice de relance devait avoir pour but à la fois de tenir compte de l'évolution des droits sociaux et économiques telle qu'elle apparaît au travers d'autres instruments internationaux et de la législation des Etats

nem vonatkoznak más, hatályos nemzetközi rendeletek. Ezen kívül, a Karta módosításakor a férfiak és a nők egyenjogúságának érvényesítését is alapvető követelménynek tekintették.

8. A Európai Szociális Karta módosítása figyelembe veszi az eredeti dokumentum megfogalmazása, vagyis 1961 óta a munkajogban és a szociálpolitikában bekövetkezett változásokat. A Módosított Karta átfogó nemzetközi szerződés, mely egyetlen okiratban egyesíti az eredeti Kartában, és az 1988-ban elfogadott Kiegészítő Jegyzőkönyvben foglalt jogokat, ezek módosításait, valamint a Charte-Rel Bizottság által jóváhagyott új jogokat. A Módosított Karta teljes értékű jogrendszer, felügyeleti mechanizmusai az eredeti Kartáéval azonosak, tartalma nem áll ellentétben elődje rendelkezéseivel. Alkotói szándéka szerint ez a dokumentum végző soron az eredeti Karta helyettesítésére szolgál.
9. A Módosított Karta az eredeti dokumentum és az 1988-as Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz hasonlóan két részre tagolódik; az új rendelkezéseket az egyes részek végéhez csatolták. Ezt azért tartották célszerűnek, mert így módon nem változik meg a Karta felépítése, elkerülhető az eredeti és a módosított szövegrészek, valamint az eseti bírások határozatainak összehangolása, és mindez az egyes nemzeti jogrendszerek által benyújtandó jelentések megszerkesztését is egyszerűsíti. Ráadásul, ez a szerkezet azt is lehetővé teszi, hogy a későbbiekben a dokumentum felépítésének megbontása nélkül egésszé váljanak ki újabb jogszabályokkal a Kartát.
10. A Módosított Európai Szociális Karta nem helyezi hatályon kívül az eredeti Kartát. Mindazonáltal, a Módosított Karta rendelkezéseit elfogadó államokra a továbbiakban már nem vonatkoznak az eredeti dokumentumban foglalt, megfelelő szabályok, vagyis így módon differenciálható a Karta az egyes államok kötelezettségvállalása.
11. A Módosított Karta terminológiája a Miniszteri Bizottság 1981-ben elfogadott fogalmi meghatározásokat követi, nevezetesen, a "Szerződő Fél" kifejezést a "Fél" meghatározás váltotta fel.

I. Rész

12. A dokumentum első része az eredeti Karta I. Részének felel meg, és azzal összhangban a Felek politikáját meghatározó jogok és alapelvek általános meghatározását tartalmazza. Az I. Rész egyes pontjai a II. Rész azonos számozású cikkelyeire hivatkoznak.
13. Az eredeti Karta-hoz hasonlóan, az I. Rész politikai természetű nyilatkozatot tartal-

other international instruments in force. Furthermore, all amendments were to be made bearing in mind the need to ensure equal treatment of men and women.

8. The Revised European Social Charter takes account of developments in labour law and social policies since the Charter was drawn up in 1961. The Revised Charter is a comprehensive international treaty which brings together in a single instrument all the rights guaranteed in the Charter and the 1988 Additional Protocol, along with the amendments to these rights and the new rights adopted by the Charter-Rel Committee. The Revised Charter has been drafted in such a way as to be autonomous, but with the same supervisory machinery as the Charter. It does not conflict with the Charter but is intended to eventually replace it.
9. The Revised Charter presents Parts I and II in the same way as they are presented in the Charter and the 1988 Additional Protocol, adding the new rights at the end of each part. This presentation was deemed preferable since it had the advantage of being familiar, of avoiding confusion with the original texts and the existing case law and of facilitating the presentation of national reports. This will also allow new rights to be added in the future without changing the structure of the text.
10. The Revised European Social Charter does not provide for denunciation of the former Charter. However, if a Contracting State accepts the provisions of the Revised Charter, the corresponding provisions of the initial Charter and its Protocol cease to apply to that state. In this way, states are not simultaneously bound by undertakings at different levels.
11. The terminology used in the Revised Charter is in conformity with the model final clauses adopted by the Committee of Ministers in 1981, in particular the term "Contracting Party" in the Charter has been replaced by "Party".

Part I

12. This part corresponds to Part I of the Charter. Similarly to this Part I, it contains a general statement of rights and principles setting out the aim for the policy of the Parties and each point of Part I corresponds to the Article of Part II with the same number.
13. As in the case of the Charter, Part I contains a declaration of a political nature

membres ainsi que de tenir compte des problèmes sociaux dont ne traitent pas les autres instruments internationaux en vigueur. De plus, toute modification devait être faite en gardant à l'esprit la nécessité d'assurer l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes.

8. La Charte sociale européenne révisée tient compte de l'évolution qui s'est produite dans le droit du travail et dans la conception des politiques sociales depuis l'élaboration de la Charte en 1961. La Charte révisée est un traité international complet qui regroupe dans un instrument unique l'ensemble des droits garantis dans la Charte et dans le Protocole additionnel de 1988, ainsi que les amendements auxdits droits et les nouveaux droits adoptés par le Comité Charte-Rel. L'instrument a été rédigé de façon à exister de manière autonome mais avec le même mécanisme de contrôle que la Charte et à ne pas être contraire à la Charte, tout en ayant la vocation de se substituer à elle à terme.
9. La Charte révisée a conservé la présentation des parties I et II telles qu'elles figurent dans la Charte et le Protocole additionnel de 1988, les nouveaux droits ayant été inscrits à la fin de chaque partie. Cette présentation a été jugée plus opportune car elle a l'avantage d'être déjà connue, d'éviter la confusion par rapport aux textes initiaux et à la jurisprudence existante et de faciliter le système de présentation des rapports nationaux. Elle permettra également par la suite l'insertion de nouveaux droits sans modifier la structure du texte.
10. La Charte sociale révisée ne prévoit pas la dénonciation de l'ancienne Charte. Toutefois, l'acceptation par un Etat contractant des dispositions de la Charte révisée a pour conséquence que les dispositions correspondantes de la Charte initiale et de son Protocole cessent de s'appliquer à cet Etat. Les Etats ne sont donc pas liés simultanément par des engagements à des niveaux différents.
11. La terminologie utilisée dans la Charte révisée est celle qui est conforme au modèle de clauses finales adoptées par le Comité des Ministres en 1981 et en particulier l'expression "Parties contractantes" utilisée dans la Charte a été remplacée par le terme "Parties".

Partie I

12. Cette partie correspond à la partie I de la Charte. De la même manière que cette partie I, elle contient une déclaration générale de droits et de principes établissant les objectifs de la politique des Parties et chaque point de la partie I correspond à l'article qui porte le même numéro dans la partie II.
13. Comme dans le cas de la Charte, la partie I contient une déclaration de nature poli-

maz. A módosított Kartához csatlakozó Feleknek ezt a nyilatkozatot teljes egészében el kell fogadniuk, függetlenül attól, hogy jóváhagyják-e a II. Rész megfelelő rendelkezéseit.

14. A 8., 15. és 17. pontokat a módosított 8., 15. és 17. cikkelyek szövegével összhangban átfogalmazták. A 2., 3., 7., 11., 12., és 19. cikkelyek módosításai nem tették szükségessé az I. Rész szövegének megváltoztatását.
15. A 20. és 23. pontokat az 1998-as Kiegészítő Jegyzőkönyvből, az eredeti megfogalmazásban emelték be a Kartába.
16. A 24. és 31. pontok a Módosított Karta új cikkelyeire hivatkoznak.

II. Rész

17. A II. Rész a Módosított Európai Szociális Kartában foglalt gazdasági és társadalmi jogokat tartalmazza. Az eredeti Kartához hasonlóan, a felsorolt jogok szelektív elfogadása is lehetséges, amennyiben az elfogadott jogok száma meghalad egy meghatározott mértéket (lásd később, az "A" cikkelyben).
18. A Kartát értelmező dokumentum híján eltekintettek a Módosított Karta II. Részében foglalt jogok magyarázatától. Ennek megfelelően, ez a beszámoló csak az eredeti Karta módosításait, valamint annak kiegészítéseit tartalmazza.
19. Az 1.-19. cikkelyek az eredeti Karta szövegének felelnek meg, a következő módosításokkal:

1. cikkely - A munkához való jog

20. Nem módosították.

2. cikk - Az igazságos munkafeltételekhez való jog

21. A 3. és a 4. paragrafus módosult, a többi nem változott:

3. Paragrafus

22. Ez a rendelkezés az eredeti Kartában meghatározott 2 hétről 4 hétre növeli az évi rendes szabadság időtartamát.

4. Paragrafus

23. Az eredeti Karta ezen paragrafusa az egészségre káros, vagy veszélyes munkakörökben foglalkoztatottaknak az évi rendes szabadságon kívül biztosítandó fizetett szabadságot, ill. munkaidő-csökkentést szabályozza. A rendelkezés módosítása a

which has to be accepted as a whole, irrespective of whether the corresponding provisions of Part II are accepted or not.

14. The wording of points 8, 15 and 17 has been brought into line with the revised Articles 8, 15 and 17. The amendments made to Articles 2, 3, 7, 10, 11, 12 and 19 have not required that any changes be made to Part I.
15. Points 20 to 23 have been taken from the 1988 Additional Protocol to the Charter and have not been amended.
16. Points 24 to 31 correspond to the new Articles contained in the Revised Charter.

Part II

17. Part II contains the economic and social rights provided for by the Revised European Social Charter. As in the case of the Charter, those rights may be accepted selectively, subject to a minimum number of acceptances (see Article A below).
18. As there is no explanatory report to the Charter, it was considered preferable not to explain the rights contained in Part II of the Revised Charter. Only the differences with the Charter will therefore be mentioned, as well as the new provisions set out.
19. Articles 1 to 19 reproduce the text of the corresponding Articles of the Charter with the following differences:

Article 1 - The right to work

20. No amendment.

Article 2 - The right to just conditions of work

21. Two paragraphs have been amended (paragraphs 3 and 4), the others remain unchanged:

Paragraph 3

22. This provision provides for an increase in annual holidays, from the two weeks provided by the Charter to four weeks.

Paragraph 4

23. This provision, which in the Charter provides for additional paid holidays or reduced working hours for workers engaged in dangerous or unhealthy occupations, has been amended so as to reflect present day policies which aim to elimi-

tique qui doit être acceptée entièrement, que les dispositions correspondantes de la partie II soient acceptées ou non.

14. Le texte des points 8, 15 et 17 a été modifié pour tenir compte de la révision des articles 8, 15 et 17. Les amendements faits aux articles 2, 3, 7, 10, 11, 12 et 19 n'ont pas entraîné de changements dans la partie I.
15. Les points 20 à 23 sont repris du Protocole additionnel à la Charte de 1988 et n'ont pas été amendés.
16. Les points 24 à 31 correspondent aux nouveaux articles figurant dans la Charte révisée.

Partie II

17. La partie II contient les droits économiques et sociaux énoncés par la Charte sociale européenne révisée. Comme dans le cas de la Charte, ces droits peuvent être acceptés d'une manière sélective à condition de respecter un nombre minimal d'acceptations (voir article A ci-dessous).
18. Comme il n'existe pas de rapport explicatif à la Charte, il a été jugé préférable de ne pas expliquer les droits contenus dans la partie II de la Charte révisée. Le texte ci-dessous ne contient par conséquent qu'une mention des différences par rapport à la Charte ainsi qu'une présentation des nouvelles dispositions.
19. Les articles 1 à 19 reprennent le texte des articles correspondants de la Charte avec les différences suivantes:

Article 1 - Droit au travail

20. Pas d'amendement

Article 2 - Droit à des conditions de travail équitables

21. Deux paragraphes ont été modifiés (paragraphes 3 et 4); les autres sont restés inchangés:

Paragraphe 3

22. Cette disposition prévoit un allongement de la durée de congé annuel de deux semaines prévues par la Charte à quatre semaines.

Paragraphe 4

23. Cette disposition, qui prévoit dans la Charte un congé supplémentaire ou des heures de travail réduites pour les travailleurs employés à des occupations dangereuses ou insalubres, a été amendée pour refléter les politiques actuelles dont

jelenlegi munkaegészségügyi politikának a veszélyeztetett dolgozókat fenyegető kockázat megszüntetésére irányuló törekvéseit tükrözi. Ennek megfelelően, csak abban az esetben biztosítható fizetett pótszabadság, ill. munkaidő-csökkenés, ha lehetetlen kiküszöbölni vagy megfelelő mértékben csökkenteni az egészségre eredendően káros, ill. természeténél fogva balesetveszélyes munkakörökben foglalkoztatottakat fenyegető kockázatot. Ezt a rendelkezést a munkahelyi balesetek megelőzését szorgalmazó, módosított 3. cikkely kiegészítésének kell tekinteni.

24. A 2. cikkelyt két új paragrafussal egészítették ki:

6. Paragrafus

25. Ez a paragrafus annak biztosítására kötelezi a Feleket, hogy a munkáltatók tájékoztassák a munkavállalókat munkaszerződésük vagy alkalmazotti viszonyuk legfontosabb vonatkozásairól.

26. A rendelkezések nem határozzák meg, hogy mi tartozik a munkaszerződés vagy alkalmazotti viszony "legfontosabb vonatkozásai" körébe. Mindazonáltal, ebben az esetben az Európai Közösség 91/533 számú határozatának rendelkezéseit kell alapkövetelménynek tekinteni (e rendelet 2. cikkelye a munkáltatónak a munkavállalóval szemben fennálló, a munkaszerződés vagy alkalmazotti viszony feltételeivel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségét szabályozza). Bár e rendelkezés elvben minden munkavállalóra vonatkozik, a függelék alapján két esetben kivétel tehető. Nevezetesen, a Felek kiköthetik, hogy - amennyiben álláspontjukat objektív megfontolások is alátámasztják - nem tekintik érvényesnek ezeket a rendelkezéseket a rendkívül rövid időtartamra szóló munkaszerződés alapján foglalkoztatott munkavállalókra, továbbá az eseti, vagy különleges természetű munka-, ill. szerződéses viszonyban állókra.

7. Paragrafus

27. Ez a kiegészítés azt az általános felismerést tükrözi, miszerint az éjszakai munka különösen jelentős megterhelést ró a munkavállalókra - férfiakra és nőkre egyaránt. Ezen kívül, bár az eredeti Karta 8. cikkelyének 4.a paragrafusára előírja, hogy egészében szükséges szabályozni a gyár- és ipari munkások éjszakai műszakban történő foglalkoztatását, a Módosított Karta megfelelő rendelkezései csupán a terhes munkások számára biztosítanak védelmet. Ennek megfelelően, a korábban az eredeti Karta 8. cikkelyének 4.a paragrafusának hatálya alá tartozó nőkre a továbbiakban a Módosított Karta 2. cikkelyének 7. paragrafusában foglaltak - vagyis az egyenjogúság elvének megfelelően a férfiakéval azonos feltételek - vonatkoznak. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy az új rendelkezés hatályos szabályozás nélkül is alkalmazható.

28. A rendelkezések nem határozzák meg az éjszakai munka fogalmát, ez az egyes államok nemzeti jogrendjének, vagy -gyakorlatának feladata.

nate the risks to which workers are exposed. The idea is that additional paid holidays or reduced working hours should only be provided where it has not been possible to eliminate or reduce sufficiently the risks inherent in dangerous or unhealthy occupations. This provision should be seen as a complement to the revised Article 3, which emphasises the prevention of occupational accidents.

24. Two new paragraphs have been added:

Paragraph 6

25. The obligation on the Parties under this paragraph is to ensure that workers are informed about the essential aspects of their contract or employment relationship.

26. The "essential aspects" of the contract or employment relationship of which workers shall be informed have not been specified in the provision. However, reference as to the minimum requirements in this respect may be found in European Community Directive (91/533) on an employer's obligation to inform employees of the conditions applicable to the contract or employment relationship (Article 2). In principle the provision covers all workers, but the appendix stipulates that two exceptions can be made, namely Parties may provide that the provisions shall not apply to workers whose contract of employment covers a very short period of time or whose contract or employment relationship is of a casual or of a specific nature provided it is justified by objective considerations.

Paragraph 7

27. The general recognition of the fact that night work places special constraints on workers, both men and women led to the inclusion of this paragraph in the Revised Charter. Furthermore, whereas Article 8, paragraph 4.a of the Charter provided that the employment of women workers in general for night work in industrial employment should be regulated, the corresponding provision in the Revised Charter protects women only in the case of maternity. The other women previously protected by Article 8, paragraph 4.a of the Charter are therefore now covered by Article 2, paragraph 7 of the Revised Charter on the same conditions as men, in conformity with the principle of equality. It should however be pointed out that the new provision does not require the existence of regulations.

28. The provision contains no definition of night work, which is to be provided by national legislation or practice.

le but consiste a éliminer les risques auxquels sont exposés les travailleurs. L'idée est que des congés payés supplémentaires ou une réduction des heures de travail doivent être accordés seulement lorsqu'il n'a pas été possible d'éliminer ou de réduire suffisamment le risque inhérent à une occupation dangereuse ou insalubre. Cette disposition doit être vue comme un complément de l'article 3 révisé qui met l'accent sur la prévention des accidents de travail.

24. Deux nouveaux paragraphes ont été ajoutés:

Paragraphe 6

25. Selon ce paragraphe, les Parties ont l'obligation d'assurer que les travailleurs soient informés sur les aspects essentiels de leur contrat ou de leur relation de travail.

26. Les "aspects essentiels" du contrat ou de la relation de travail dont les travailleurs sont informés ne sont pas spécifiés dans ce paragraphe. Cependant, une référence quant aux exigences minimales a ce sujet peut être trouvée dans la Directive du Conseil des Communautés européennes 91/533 relative à l'obligation de l'employeur d'informer le travailleur des conditions applicables au contrat ou à la relation de travail (article 2). En principe, la disposition couvre tous les travailleurs, mais l'annexe prévoit deux exceptions possibles. Les Parties peuvent décider en effet que cette disposition ne s'applique pas aux travailleurs dont le contrat de travail couvre une très courte période ou dont le contrat ou la relation de travail a un caractère occasionnel ou particulier, à condition dans ces cas que des raisons objectives justifient la non-application.

Paragraphe 7

27. Il est généralement reconnu que le travail de nuit est spécialement contraignant pour les travailleurs, qu'il s'agisse des hommes ou des femmes; c'est ce qui a conduit à l'introduction de ce paragraphe dans la Charte révisée. En outre, alors que l'article 8, paragraphe 4.a, de la Charte prévoyait que l'emploi de femmes en général pour un travail de nuit dans des emplois industriels devait être réglementé, la disposition correspondante de la Charte révisée protège les femmes seulement dans le cas de la maternité. Les autres femmes qui étaient au préalable protégées par l'article 8, paragraphe 4.a, de la Charte sont désormais couvertes par l'article 2, paragraphe 7, de la Charte révisée au même titre que les hommes et conformément au principe d'égalité. Il convient cependant de remarquer que cette nouvelle disposition ne demande pas l'existence d'une réglementation.

28. La disposition ne contient pas de définition du travail de nuit, qui relève de la législation nationale ou de la pratique.

3. cikk - A biztonságos és egészséges munkakörülményekhez való jog

29. E cikkely két új (1. és 4.) paragrafusa, a 2. és 3. paragrafusok, valamint a cikkely új bevezető rendelkezései (sorrendben) az eredeti Karta 3. cikkelye 1. és 3. ill. 2. és 3. paragrafusainak felelnek meg.
30. A módosított Karta 3. cikkelyének bevezető rendelkezéseit kiegészítették az eredeti Karta 3. cikkelye 3. paragrafusában foglalt, a munkáltatók számára a dolgozók és alkalmazottak képviselői szerveivel történő érdekegyeztetést előíró kötelelemmel, mely ennek megfelelően a cikkely mind a négy paragrafusára vonatkozik.

1. Paragrafus

31. Ez paragrafus a biztonságos munkavégzést, megfelelő munkakörülményeket, valamint munkaegészségügyi ellátást biztosító nemzeti politika kialakítására, megvalósítására, és időszakos felülvizsgálatára kötelezi a Feleket. E politika célja kihangsúlyozott célja, hogy - többek között - az egyes munkakörökkel járó kockázat mérséklésével biztonságosabb, egészségesebb munkakörülményeket biztosítson, és megelőzze a munkahelyi baleseteket, valamint a foglalkozási ártalmakat.

2. Paragrafus

32. Ez a paragrafus a Karta 3. cikkelye 1. és 3. paragrafusainak felel meg.

3. Paragrafus

33. Ez a paragrafus a Karta 3. cikkelye 1. és 3. paragrafusainak felel meg.

4. Paragrafus

34. Ez a rendelkezés a - döntően preventív és konzultatív rendeltetésű - munkaegészségügyi ellátás progresszív fejlesztését írja elő a Felek számára.
35. A "munkaegészségügyi ellátás" fogalmába a médecine du travail francia koncepciója is beletartozik.
36. A függelékben foglaltak alapján e rendelkezés értelmében a munkaegészségügyi ellátás feladatait, szervezeti felépítését, és működési feltételeit az egyes államok törvényei és rendelkezései, a kollektív szerződések, továbbá más, az egyes országok gyakorlatának megfelelő instrumentumok szabályozzák.

4. cikk - A tisztességes díjazáshoz való jog

37. Nem módosult.

Article 3 - The right to safe and healthy working conditions

29. This Article contains two new paragraphs (paragraphs 1 and 4) and two paragraphs (paragraphs 2 and 3) which, together with the new preamble of the Article correspond, respectively, to Article 3, paragraphs 1 and 3 of the Charter and to Article 3, paragraph 2 and 3 of the Charter.
30. The requirement for consultation with employers' and workers' organisations which is contained in Article 3, paragraph 3 of the Charter has been included in the preamble of Article 3 of the Revised Charter and consequently applies to the four paragraphs contained in Article 3 of this instrument.

Paragraph 1

31. This paragraph obliges the Parties to formulate, implement and periodically review a coherent national policy on occupational safety, occupational health and the working environment. It emphasises that the aim of this policy shall be to improve occupational safety and health and to prevent accidents and injury to health, inter alia, by minimising risks.

Paragraph 2

32. This paragraph corresponds to Article 3, paragraphs 1 and 3 of the Charter.

Paragraph 3

33. This paragraph corresponds to Article 3, paragraphs 2 and 3 of the Charter.

Paragraph 4

34. This provision provides that the Parties shall promote the progressive development of occupational health services for all workers with essentially preventive and advisory functions.
35. The terms "occupational health services" shall include the French concept of médecine du travail.
36. In the appendix it is provided that for the purposes of this provision the function, organisation and conditions of operation of occupational health services shall be determined by national laws or regulations, collective agreements or other means appropriate to national conditions.

Article 4 - The right to a fair remuneration

37. No amendment.

Article 3 - Droit à la sécurité et à l'hygiène dans le travail

29. Cet article contient deux nouveaux paragraphes (paragraphes 1 et 4); de plus, deux paragraphes (paragraphes 2 et 3) combinés avec la nouvelle phrase liminaire de l'article, correspondent respectivement à l'article 3, paragraphes 1 et 3, de la Charte et à l'article 3, paragraphes 2 et 3, de la Charte.
30. L'obligation de consulter les employeurs et les organisations syndicales qui figure à l'article 3, paragraphe 3, de la Charte est incluse dans la phrase liminaire de l'article 3 de la Charte révisée: elle s'applique par conséquent aux quatre paragraphes qui figurent à l'article 3 de cet instrument.

Paragraphe 1

31. Ce paragraphe oblige les Parties à définir, mettre en oeuvre et réexaminer périodiquement une politique nationale cohérente en matière de sécurité et de santé des travailleurs, et en ce qui concerne le milieu de travail. Il insiste sur le but de cette politique qui doit être d'améliorer la sécurité et l'hygiène professionnelle, et de prévenir les accidents et les atteintes à la santé qui résultent du travail, notamment en réduisant au minimum les risques.

Paragraphe 2

32. Ce paragraphe correspond à l'article 3, paragraphes 1 et 3, de la Charte.

Paragraphe 3

33. Ce paragraphe correspond à l'article 3, paragraphes 2 et 3, de la Charte.

Paragraphe 4

34. Cette disposition prévoit que les Parties doivent promouvoir l'institution progressive de services de santé au travail pour tous les travailleurs avec des fonctions essentiellement préventives et de conseil.
35. Les termes "services de santé au travail" couvrent la notion française de "médecine du travail".
36. Dans l'annexe, il est prévu que, aux fins de cette disposition, la fonction, l'organisation et les conditions de fonctionnement des services de santé au travail sont définies par des lois ou des règlements nationaux, des conventions collectives ou d'autres moyens appropriés à la situation nationale.

Article 4 - Droit à une rémunération équitable

37. Pas d'amendement.

5. cikkely - A szervezkedéshez való jog

38. Nem módosult.

6. cikk - A kollektív alkuhoz való jog

39. Nem módosult.

7. cikk - A gyermekek és fiatalok joga a védelemre

40. Módosult a 2., a 4. és a 7. paragrafus, a többi nem változott:

2. Paragrafus

41. Az eredeti Karta nem szabályozta az elismerten veszélyes vagy egészségtelen munkakörökben történő foglalkoztatás alsó korhatárát; a módosított Karta ezt 18 éves kortól kezdve teszi lehetővé. Ez a rendelkezés az Európa Tanács 94/33 számú, a fiatalok munkahelyi védelmét szabályozó határozatán alapul.

4. Paragrafus

42. A munkaidő szabályozása tekintetében az e rendelkezésben meghatározott alsó korhatár az eredeti Kartában megjelölt 16 évről 18 évre emelkedett.

7. Paragrafus

43. A fiatal munkavállalókat illető, éves fizetett szabadság időtartama az eredeti Kartában megjelölt 3 hétről 4 hétre növekedett.

8. cikk - A dolgozó nők joga a védelemre anyaság esetén

44. A férfiak és nők egyenjogúságának érvényesítése érdekében ez a módosított - az eredeti Karta 8. cikkelyének megfelelő - cikkely kizárólag a terhesség idejére biztosít védelmet a dolgozó nők számára. A rendelkezés hatályának megváltozása többek között a címsor és a bevezető mondat átfogalmazásának eredménye. Amint az a cikkely címéből is kitűnik, ez a rendelkezés kizárólag a dolgozó (munkaviszonyban álló) nőkre vonatkozik.

45. Módosultak az 1., a 2., és a 4. paragrafusok; a 3. paragrafus nem változott:

1. Paragrafus

46. A szülési szabadság időtartama az eredeti Kartában megjelölt 12 hétről 14 hétre növekedett.

Article 5 - The right to organise

38. No amendment.

Article 6 - The right to bargain collectively

39. No amendment.

Article 7 - The right of children and young persons to protection

40. Three paragraphs have been amended (paragraphs 2, 4 and 7), the others remain unchanged:

Paragraph 2

41. The minimum age required by this provision for admission to employment in prescribed occupations regarded as dangerous or unhealthy, which was not specified by the Charter, has been fixed at 18 years in the Revised Charter. This provision has been inspired by the Council of the European Communities Directive 94/33 on the protection of young people at work.

Paragraph 4

42. The minimum age limit provided for by this provision for regulation of the working hours has been raised to 18 years as compared to the 16 years provided for in the Charter.

Paragraph 7

43. The length of annual holidays with pay for young workers has been increased, from the three weeks provided in the Charter to four weeks.

Article 8 - The right of employed women to protection of maternity

44. In order to take into account the principle of equality, this Article, which corresponds to Article 8 of the Charter, has been modified so as to protect women exclusively in the case of maternity. This is a result, inter alia, of the changes made to the heading and to the introductory sentence. As stated in the heading of the provision it applies only to employed women.

45. Three paragraphs have been amended (1, 2 and 4), paragraph 3 remains unchanged:

Paragraph 1

46. As compared to the Charter, the length of maternity leave has been increased from twelve to fourteen weeks.

Article 5 - Droit syndical

38. Pas d'amendement.

Article 6 - Droit de négociation collective

39. Pas d'amendement.

Article 7 - Droit des enfants et des adolescents a la protection

40. Trois paragraphes ont été amendés (paragraphes 2, 4 et 7), les autres sont restés inchangés:

Paragraphe 2

41. L'âge minimum d'admission à l'emploi pour certaines occupations déterminées considérées comme dangereuses ou insalubres qui n'était pas spécifié dans la Charte a été fixé à 18 ans dans la Charte révisée. Ces dispositions s'inspirent de la Directive du Conseil des Communautés européennes 94/33 relative à la protection des jeunes au travail.

Paragraphe 4

42. L'âge minimum prescrit par cette disposition qui régleme la durée du travail a été élevé à 18 ans au lieu des 16 ans prévus par la Charte.

Paragraphe 7

43. La durée du congé payé annuel pour les jeunes travailleurs a été allongée, des trois semaines prévues dans la Charte à quatre semaines.

Article 8 - Droit des travailleuses a la protection de la maternité

44. Pour tenir compte du principe d'égalité, cette disposition - qui correspond à l'article 8 de la Charte - a été modifiée de façon à protéger les femmes exclusivement dans le cas de la maternité. Cela résulte notamment des changements apportés au titre et à la phrase introductive. Comme le précise le titre de cette disposition, elle s'applique seulement aux travailleuses salariées.

45. Trois paragraphes ont été amendés (paragraphes 1, 2 et 4), le paragraphe 3 est resté inchangé:

Paragraphe 1

46. Par rapport à la Charte, la durée du congé de maternité a été augmentée de douze à quatorze semaines.

2. Paragrafus

47. A módosított Karta ezen paragrafusa az eredeti Karta megfelelő rendelkezéséhez képest kiterjeszti a terhes nők munkahelyi elbocsátására vonatkozó tilalom minimális időtartamát. Az új rendelkezések szerint a tilalom attól az időponttól kezdve lép életbe, amikor a terhes nő értesíti munkáltatóját terhességéről, és a szülési szabadság lejártának időpontjáig tart.
48. A rendelkezés egyik függeléke bizonyos esetekre felmentést ad a munkahelyi elbocsátás tilalma alól. Ezek többek között azokra az esetekre vonatkoznak, ha a terhes munkavállaló súlyos kötelességmúlasztást követ el, ha az illetőt foglalkoztató vállalat beszünteti működését, ill. ha lejár a munkaszerződésben kikötött mentességi idő. Ezeket a kivételeket a Független Szakértők Bizottságának eseti bíraskodás során hozott döntései alapján határozták meg.

4. Paragrafus

49. Ez a paragrafus az eredeti Karta 8. cikkelye 4.a paragrafuszát módosítja. A módosítások alapjául az ILO 1990. évi, 171. számú (az éjszakai munkavégzésről rendelkező) egyezménye, valamint az Európai Közösség 92/85 számú (a terhes, a közelmúltban szült, vagy csecsemőt szoptató munkavállalók egészségének és munkahelyi biztonságának fokozott védelmét célzó) határozata szolgált; lényegében azt a személetet tükrözik, miszerint a nők éjszakai munkára történő foglalkoztatását csak a terhesség ideje alatt szükséges korlátozni. A Módosított Karta rendelkezései tehát ebben a tekintetben szigorúbbak az eredeti Karta 8. cikkelye 4.a paragrafusában foglaltaknál, mely általában szabályozta a terhes nők éjszakai munkára történő foglalkoztatását. Mindazonáltal, a módosított rendelkezések a munkavállalók szélesebb körét védik, ugyanis nem csupán a gyáripárban foglalkoztatott nők éjszakai munkavégzésére vonatkoznak. A 2. cikkely 7. paragrafusa minden éjszakai munkát végző férfi- és nődolgozó védelmét biztosítja.
50. A "nődolgozó" fogalmi meghatározását az Európai Közösség 92/85 számú határozata alapján alkották. A "terhes nő" fogalma e rendelkezés vonatkozásában azokat a terhes munkavállalókat takarja, akik a nemzeti jogrendnek és/vagy -gyakorlatnak megfelelően értesítették munkaadójukat terhességükről. A "közelmúltban szült nő" fogalma azokat a nődolgozókat takarja, akik a nemzeti jogrend meghatározásai és/vagy gyakorlata alapján meghatározott időn belül hozták világra gyermeküket, és ezt a nemzeti jogrendnek és/vagy gyakorlatnak megfelelően munkáltatójuk tudomására hozták. Végül, a "csecsemőjüket szoptató nők" fogalma azokat a nődolgozókat takarja, akik a nemzeti jogrend meghatározásai és/vagy gyakorlata alapján szoptatással táplálják csecsemőiket és a nemzeti jogrendnek és/vagy -gyakorlatnak megfelelően értesítették erről munkaadójukat.

Paragraph 2

47. This provision of the Revised Charter extends the minimum period of protection against dismissal for pregnant women as compared to the corresponding provision of the Charter. The period runs from the time a woman notifies her employer that she is pregnant until the end of her maternity leave.
48. There are some exceptions to the protection against dismissal during this period. These exceptions have been included in an appendix to the provision. They cover, inter alia, cases of serious misconduct, cases in which the enterprise ceases to operate and cases in which the period prescribed in the employment contract has expired. These exceptions correspond to the case law of the Committee of Independent Experts.

Paragraph 4

49. This paragraph amends Article 8, paragraph 4.a of the Charter. The basic idea behind it, which has been taken from ILO Convention No. 171 (Night Work) of 1990 and from European Community Directive 92/85 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health at work of pregnant workers and workers who have recently given birth or are breastfeeding, is that regulations on the employment of women for night work are needed only in the case of maternity. It is thus more restrictive than Article 8, paragraph 4.a of the Charter, which concerns the regulation of night work for women in general, but at the same time it is wider in its scope as it is not limited to regulating night work for women in industrial employment. Article 2, paragraph 7 offers protection for both men and women performing night work.
50. The definition of the women workers covered by the provision has been inspired by European Community Directive 92/85. "Pregnant women" in this context shall mean pregnant workers who inform their employer of their condition, in accordance with national legislation and/or practice. By "women who have recently given birth" is meant workers who have recently given birth within the meaning of national legislation and/or national practice and who inform their employer of their condition in accordance with that legislation and/or practice. Finally, "women who are nursing their infants" refers to workers who are breastfeeding within the meaning of national legislation and/or national practice and who inform their employer of their condition in accordance with that legislation and/or practice.

Paragraphe 2

47. Cette disposition de la Charte révisée étend la période minimale de protection contre le licenciement pour les femmes enceintes par rapport à la disposition correspondante de la Charte: celle-ci démarre au moment où la femme notifie à son employeur qu'elle est enceinte et dure jusqu'à la fin de son congé de maternité.
48. Il existe des motifs d'exception à la protection contre le licenciement pendant cette période. Ces exceptions ont été incluses dans l'annexe à la disposition. Elles concernent notamment des cas de faute grave, de cessation d'activité de l'entreprise et d'échéance au terme prévu par le contrat de travail. Ces exceptions correspondent à la jurisprudence du Comité d'experts indépendants.

Paragraphe 4

49. Ce paragraphe amende l'article 8, paragraphe 4.a, de la Charte. L'idée qui sous-tend ce paragraphe, reprise de la Convention n° 171 de l'OIT (travail de nuit) de 1990 et de la Directive des Communautés européennes 92/85 concernant la mise en oeuvre de mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleuses enceintes, accouchées ou allaitantes au travail, est que la réglementation du travail de nuit des femmes n'est nécessaire qu'en cas de maternité. Ce paragraphe est donc plus restrictif que le paragraphe 4.a de l'article 8 de la Charte qui concerne la réglementation du travail de nuit des femmes en général; en même temps, il est plus large dans son champ d'application, dans la mesure où il ne limite pas la réglementation du travail de nuit des femmes aux seuls emplois industriels. Quant à l'article 2, paragraphe 7, il offre une protection à la fois aux hommes et aux femmes travaillant la nuit.
50. La définition des travailleuses couverte par cette disposition s'inspire de la Directive des Communautés européennes 92/85. "Femmes enceintes" dans ce contexte signifie les travailleuses enceintes qui informent leur employeur de leur état, conformément à la législation et/ou à la pratique nationales. Par "femmes ayant récemment accouché" on entend les travailleuses qui ont récemment donné naissance à un enfant au sens de la législation et/ou de la pratique nationales et qui informent leur employeur de leur état, conformément à la législation et/ou à la pratique. Enfin, "femmes allaitantes" fait référence aux femmes qui allaitent leur enfant au sens de la législation et/ou de la pratique nationales et qui informent leur employeur de leur état conformément à cette législation et/ou pratique.

5. Paragrafus

51. Ez az eredeti Karta 8. cikkelye 4.b paragrafusát módosító bekezdés a nők földalatti bányászatban, valamint minden más, természeténél fogva veszélyes, egészségre ártalmas, vagy különösen megterhelő munkakörben való foglalkoztatásának tilalmát enyhíti. Nevezetesen, ezt a tilalmat csak az előző paragrafusban foglalt meghatározás szerinti terhes nőkre vonatkozóan tartja fenn. Ugyanakkor arra kötelezi a Feleket, hogy megfelelő intézkedésekkel óvják az érintett nők munkavállalói jogait. E jogvédelem szándékolt módja például a megfelelő munkakörbe való áthelyezés, ill. ha ez nem lehetséges, szabadságra bocsátás lehetősége - a munkabér vagy más, megfelelő járadék biztosításával; ezek az intézkedések nem csorbíthatják a dolgozó munkahelyi, ill. a rangidősök sorában elfoglalt státuszát, vagy a munkahelyi előmenetel lehetőségét.

9. cikk - A pályaválasztási tanácsadáshoz való jog

52. Nem módosult.

10. cikkely - A szakképzéshez való jog

53. Ez a cikkely újabb (4.) paragrafussal egészült ki (a többi nem változott); ennek megfelelően az eredeti Karta 10. cikkelyének 4. paragrafusa a Módosított Karta 10. cikkelye 5. paragrafusának felel meg.

4. Paragrafus

54. A 10. cikkelyt kiegészítő, új paragrafus azt a felismerést tükrözi, miszerint "különleges" intézkedésekkel szükséges biztosítani a hosszú ideje munkanélküli dolgozók átképzését és újbóli munkába állítását, ugyanis ezeknek a munkavállalóknak rendkívül csekély az esélye a sikeres munkaerő-piaci szereplésre.

11. cikk - Az egészség védelméhez való jog

55. Módosult a 3. paragrafus; a többi nem változott:

3. Paragrafus

56. Ez, az eredeti Karta 11. cikkelye 3. paragrafusának megfelelő bekezdés az "és balesetek" kifejezéssel egészült ki. E módosítás célja, hogy a Felek baleset-megelőzési politikát valósítsanak meg, ennek módzatait azonban az egyes országok maguk választhatják meg.

Paragraph 5

51. This paragraph, which amends Article 8, paragraph 4.b of the Charter, limits the prohibition of employment of women in underground mining and in all other work which is unsuitable by reason of its dangerous, unhealthy or arduous nature to the case of maternity as defined in the preceding paragraph. It requires Parties to take appropriate measures to protect the employment rights of the women concerned. By this it has been understood that such workers should be given the possibility to transfer to suitable work, or to be granted leave from work if a transfer is not feasible, with the payment of salary or other adequate allowance and without loss of status, seniority or access to promotion.

Article 9 - The right to vocational guidance

52. No amendment.

Article 10 - The right to vocational training

53. One paragraph has been added (paragraph 4); the others remain unchanged, therefore paragraph 4 of the Charter has become paragraph 5 of the Revised Charter.

Paragraph 4

54. The idea behind this new paragraph, which has been added to Article 10, is that it is necessary to adopt "special" measures for the retraining and reintegration of the long term unemployed, as their possibilities of re-entering the labour market are particularly few.

Article 11 - The right to protection of health

55. One paragraph has been amended (paragraph 3); the others remain unchanged:

Paragraph 3

56. This paragraph corresponds to Article 11, paragraph 3 of the Charter, with the addition of the word "and accidents". What is required from the Parties is to follow a policy of accident prevention, but each state will be able to decide on its own measures to that end.

Paragraphe 5

51. Ce paragraphe, qui amende l'article 8, paragraphe 4.b, de la Charte, limite l'interdiction de l'emploi des femmes dans le travail souterrain dans les mines ou a tous autres travaux de caractere dangereux, insalubre ou pénible, dans les cas de maternité ainsi qu'ils ont été définis dans le paragraphe précédent. Il demande aux Parties de prendre les mesures appropriées pour protéger les droits de ces femmes en matière d'emploi. Cela signifie que ces travailleuses doivent avoir la possibilité d'être transférées a un poste adapté, ou d'obtenir un congé si un transfert n'est pas possible, avec paiement du salaire ou d'autres indemnités appropriées et sans perte du statut, de l'ancienneté ou de l'accès a la promotion.

Article 9 - Droit a l'orientation professionnelle

52. Pas d'amendement.

Article 10 - Droit a la formation professionnelle

53. Un nouveau paragraphe (paragraphe 4) a été ajouté, les autres sont restés inchangés. Le paragraphe 4 de la Charte est devenu le paragraphe 5 de la Charte révisée.

Paragraphe 4

54. L'idée qui sous-tend ce nouveau paragraphe qui a été ajouté a l'article 10 est qu'il est nécessaire d'adopter des mesures "spéciales" de recyclage et de réinsertion des chômeurs de longue durée, considérant que leurs possibilités de réintégrer le marché du travail sont particulièrement limitées.

Article 11 - Droit a la protection de la santé

55. Un paragraphe (paragraphe 3) a été amendé, les autres sont restés inchangés:

Paragraphe 3

56. Ce paragraphe correspond a l'article 11, paragraphe 3, de la Charte auquel ont été ajoutés les mots "ainsi que les accidents". Il est demandé aux Parties de suivre une politique en matière de prévention des accidents, mais chaque Etat est libre de décider les mesures qu'il prend a cette fin.

12. cikkely - A társadalombiztosításhoz való jog

57. Módosult a 2. paragrafus; a többi nem változott:

2. Paragrafus

58. Ez a paragrafus az Európai Társadalombiztosítási Kódexre hivatkozik. Az ILO 102. számú Egyezménye, és az Európai Társadalombiztosítási Kódex a ratifikálásukhoz teljesítendő alapkövetelmények számában különböznek (az ILO Egyezmény esetében 3, a Kódex esetében 6 alapkövetelmény teljesítése szükséges). A Módosított Kódex ratifikálásához magasabb szintű társadalombiztosítási rendszer szükséges, mint az ILO 102. számú Egyezményéhez való csatlakozáshoz.

59. A paragrafus megfogalmazásának álláspontja szerint a (módosított) Európai Társadalombiztosítási Kódex a 12. cikkely 3. paragrafusaiban foglaltak alkalmazásakor is figyelembe vehető.

13. cikk - A szociális és orvosi segítséghez való jog

60. Nem módosult.

14. cikk - A szociális jóléti szolgáltatásokhoz való jog

61. Nem módosult.

15. cikk - A fogyatékossgal élő személyek joga a függetlenséghez, a társadalmi integrálódáshoz és a közösség életében való részvételhez

62. A 15. cikkely módosult.

63. A módosítás kiterjeszti az eredeti Karta 15. cikkelyében a fogyatékossgal élő személyek számára biztosított védelmet, mely a továbbiakban nem korlátozódik csupán a foglalkozási rehabilitációra, hanem magában foglalja a fogyatékossgal élő személyek jogát a független életvitelre és ugyanakkor a társadalmi beilleszkedésre, a személyi függetlenségre, valamint a közösség életében való részvételre általában. A cikkely bevezető mondatában található, "függetlenséghez való jog hatékony érvényesítéséhez" megfogalmazás többek között azt jelenti, hogy a fogyatékossgal élő személyeket megilleti a független élet joga.

64. E rendelkezés alapján a Feleknek egységes intézkedések rendszerével kell segíteniük a fogyatékossgal élő polgáraikat. Korszerről, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának R (92)6. számú határozatában

Article 12 - The right to social security

57. One paragraph has been amended (paragraph 2); the others remain unchanged:

Paragraph 2

58. Reference is made in this paragraph to the European Code of Social Security. The difference between ILO Convention No. 102 and the European Code of Social Security relates to the minimum requirements as to how many parts must be accepted for the ratification of these instruments (three for the Convention; six for the Code). The ratification of the Revised Code requires a higher standard of social security than is required for the ratification of ILO Convention No. 102.

59. The authors of the text considered that the European Code of Social Security (Revised) could be taken into account in relation to Article 12, paragraph 3.

Article 13 - The right to social and medical assistance

60. No amendment.

Article 14 - The right to benefit from social welfare services

61. No amendment.

Article 15 - The right of persons with disabilities to independence, social integration and participation in the life of the community

62. Article 15 has been amended.

63. The protection of the disabled afforded by this Article has been extended as compared to that afforded by Article 15 of the Charter, as it no longer applies only to vocational rehabilitation but to the right of persons with disabilities to independent social integration, personal autonomy and participation in the life of the community in general. The words "effective exercise of the right to independence" contained in the introductory sentence to the provision imply, *inter alia*, that disabled persons should have the right to an independent life.

64. Under this provision Parties must aim to develop a coherent policy for people with disabilities. The provision takes a modern approach to how the protection of the disabled shall be carried out, for example by

Article 12 - Droit a la sécurité sociale

57. Un paragraphe (paragraphe 2) a été amendé, les autres sont restés inchangés:

Paragraphe 2

58. Ce paragraphe se réfère au Code européen de sécurité sociale. La différence entre la Convention no 102 de l'OIT et le code concerne le nombre minimal de parties devant être acceptées pour la ratification de ces instruments (trois pour la Convention no 102; six pour le code). La ratification du code révisé exige un niveau de protection de sécurité sociale plus élevé que celui exigé pour la ratification de la Convention n° 102 de l'OIT.

59. Il a semblé aux auteurs du texte que le Code européen de sécurité sociale (révisé) pourrait être pris en considération dans le cadre de l'article 12, paragraphe 3.

Article 13 - Droit a l'assistance sociale et médicale

60. Pas d'amendement.

Article 14 - Droit au bénéfice des services sociaux

61. Pas d'amendement.

Article 15 - Droit des personnes handicapées a l'autonomie, a l'intégration sociale et a la participation a la vie de la communauté

62. L'article 15 a été amendé.

63. La protection des handicapés prévue par cet article est plus étendue que celle qui était prévue par l'article 15 de la Charte: en effet, elle ne s'applique plus seulement à la formation et à la réadaptation professionnelles, mais elle prévoit le droit des personnes handicapées à l'autonomie et à l'intégration sociale ainsi qu'à la participation à la vie de la communauté. L'expression "l'exercice effectif du droit à l'autonomie" figurant dans la phrase introductive de cette disposition implique notamment que les personnes handicapées doivent avoir droit à une vie autonome.

64. Selon cette disposition, les Parties doivent avoir pour but de développer une politique cohérente pour les personnes handicapées. Cette disposition repose sur une approche moderne, approche qui correspond à celle

foglaltakat tükröző szemlélettel jelöli ki a fogyatékossgal élő személyek védelmének módozatait, például azáltal, hogy nem erre szakosodott intézményekben, hanem lehetőség szerint általános intézményi keretek között kívánja biztosítani a szükséges irányítást, oktatást, és szakképzést. Nem csupán lehetőséget ad a fogyatékossgal élő személyek védelmére, hanem jelentős mértékben kötelezi a Feleket annak megvalósítására.

65. A 2. paragrafus "védett foglalkoztatás" kifejezés a szövetkezetek alkalmazottaira is vonatkozik.

16. cikk - A család szociális, jogi és gazdasági védelemhez való joga

66. Bár e cikkely szövegét nem módosították, az eredeti Karta 17. cikkelyében az "anyák" számára biztosított védelem kötelme nem szerepel a Módosított Karta 17. cikkelyében, ezt a 16. cikkely írja elő. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az "anyák" fogalmába a gyermeküket egyedül nevelő, azonban élettársi kapcsolatban élő nők is beletartozhatnak. Ez a védelem legfőképpen 8. cikkely rendelkezései alá nem tartozó és/vagy a társadalombiztosítási rendszerek szabályai szerint a gyermekszülés után elvárható ideig folyósított anyagi támogatásra, valamint a terhesség ideje alatt megfelelő orvosi ellátásra nem jogosult nőkre vonatkozik.

67. A Módosított Karta Függelke e rendelkezésre vonatkozóan leszögezi, hogy ez a védelem az egyszülős családokat is megilleti.

17. cikk - A gyermekek és fiatalok szociális, jogi és gazdasági védelemhez való joga

68. A 17. cikkely módosult.

69. Noha az eredeti Karta 7. cikkelye általában rendelkezik a gyermekek védelméről, ezek a rendelkezések szinte kizárólag csak a dolgozó gyermekekre vonatkoznak. A Módosított Karta 17. cikkelye a gyermekek és a fiatalok munkavállaláson kívüli védelméről és gondoskodik, sőt, ezen korosztályok fokozott sebezhetőségéből eredő, különleges szükségleteit is figyelembe veszi.

70. E cikkely rendelkezései születésüktől, és szüleik házassági státuszától függetlenül védi a gyermekeket. A Független Szakértők Bizottságának eseti bíraskodásának megerősítéseképpen (misperint a gyer-

providing that guidance, education and vocational training be provided whenever possible in the framework of general schemes rather than in specialised institutions, an approach which corresponds to that of Recommendation No. R (92) 6 of the Committee of Ministers of the Council of Europe. It not only provides the possibility, but to a large extent obliges Parties to adopt positive measures for the disabled.

65. It is understood that the term "sheltered employment" in paragraph 2 also covers working cooperatives.

Article 16 - The right of the family to social, legal and economic protection

66. The text of the Article itself has not been amended, although as the protection offered to "mothers" by Article 17 of the Charter has not been maintained in the new version of Article 17 contained in the Revised Charter, Article 16 of the latter instrument will now cover this group. It must be pointed out that the "mothers" in question may be single parents, but they may also be living in a couple. The protection particularly concerns women who are not covered by Article 8 and/or who are not covered by any social security scheme providing the necessary financial assistance during a reasonable period before and after confinement, as well as adequate medical care during confinement.

67. The Revised Charter contains a statement in the appendix to this provision, to the effect that the protection afforded by it also covers single parent families.

Article 17 - The right of children and young persons to social, legal and economic protection

68. Article 17 has been amended.

69. Whereas the general protection of children in the Charter is contained in Article 7, which refers almost exclusively to the protection of children at work, this Article of the Revised Charter offers protection for children and young persons outside the context of work and addresses the special needs arising from their vulnerability.

70. This provision protects children, irrespective of such factors as their birth status and the marital status of their parents. In confirmation of the case law of the Committee of Independent Experts, according to

de la Recommandation no R (92) 6 du Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, de la façon d'assurer la protection des personnes handicapées, par exemple en prévoyant que l'orientation, l'éducation et la formation professionnelles soient organisées chaque fois que possible dans le cadre de plans généraux plutôt que par des institutions spécialisées. L'article ne prévoit pas seulement la possibilité pour les Parties d'adopter des mesures positives en faveur des handicapés, mais dans une large mesure les oblige à le faire.

65. Il est entendu que le terme "emplois protégés" du paragraphe 2 s'applique aussi aux coopératives.

Article 16 - Droit de la famille a une protection sociale, juridique et économique

66. Le texte meme de cet article n'a pas été amendé mais, comme la protection des "meres" de l'article 17 de la Charte n'a pas été maintenue dans la nouvelle version de l'article 17 qui figure dans la Charte révisée, l'article 16 de ce dernier instrument couvre maintenant ce groupe. Il convient de relever que les "meres" en question peuvent être des parents isolés, mais peuvent également vivre en couple. La protection spécifique s'applique aux femmes qui ne sont couvertes ni par l'article 8, ni par un quelconque régime de sécurité sociale leur fournissant l'assistance financière nécessaire pendant une durée raisonnable avant et après la naissance ainsi que les soins médicaux adaptés pendant l'accouchement.

67. La Charte révisée contient une déclaration dans l'annexe a cette disposition, prévoyant que la protection offerte couvre aussi les familles monoparentales.

Article 17 - Droit des enfants et des adolescents a une protection sociale, juridique et économique

68. L'article 17 a été amendé.

69. Si la protection générale des enfants dans la Charte se trouve dans l'article 7, qui concerne presque exclusivement la protection des enfants au travail, cet article de la Charte révisée offre une protection aux enfants et aux adolescents en dehors du contexte du travail et concerne les besoins spécifiques résultant de la vulnérabilité de ceux-ci.

70. Cette disposition protège les enfants indépendamment de facteurs tels que leur statut de naissance ou le statut marital de leurs parents. Le terme "juridique" a été ajouté au titre de cet article, confirmant

mekek bizonyos jogait, pl. az örökléshez való jogot a Karta 17. cikkelye szabályozza), a "jogi" kifejezéssel egészült ki a 17. cikkely címsora.

71. A 17. cikkely hatályát függelék határozza meg; eszerint a cikkely rendelkezései minden 18. életévét be nem töltött személyre vonatkoznak - kivéve, ha a vonatkozó törvények fiatalabb kortól kezdve tekintik nagykorúnak az illetőt. Ez a cikkely a Karta egyéb vonatkozó (különösen a 7. cikkelyben foglalt) rendelkezéseitől függetlenül védelmet biztosít a gyermekek számára.

1. Paragrafus

72. Az 1. paragrafusban említett "szülők" fogalmába a törvény által kijelölt gyámok, és más, a gyermekért jogi felelősséggel tartozó személyek is beletartoznak.

2. Paragrafus

73. E paragrafus értelmében a gyermekek és a fiatalok ingyenes elemi és középiskolai oktatásra jogosultak, ez a jog azonban például magániskolákban nem érvényesíthető.

74. A függelék vonatkozó záradékából következően ez a paragrafus nem írja elő a kötelező oktatás biztosítását 18 éves korig bezárólag. A paragrafus szövege azért nem említi a kötelező oktatást, mert egyes országokban csak az elemi, másokban a középiskolai oktatás is kötelező.

18. cikk - Jövedelemszerző tevékenység folytatásának joga más Felek területén

75. Nem módosult.

19. cikk - Migráns munkások és családjuk joga a védelemre és segítségre

76. Az 1.-10. paragrafusok nem módosultak.

6. Paragrafus

77. E paragrafus vonatkozásában csak a "külföldi munkavállaló családjá" fogalom Függelékben közölt meghatározása módosult az eredeti Karta megfelelő rendelkezéseihez képest. Míg az eredeti előírások csak a migráns munkavállaló feleségére terjedtek ki, a módosított rendelkezések a migráns munkavállaló házastársára (férjére vagy feleségére) vonatkoznak. Ezen kívül, a Függelék hatálya a migráns munkavállalók női gyermekeire is kiterjed, ha a befogadó állam törvényei szerint kisko-

which certain rights such as the right of children to inheritance are covered by Article 17 of the Charter, the word "legal" has been added to its title.

71. The appendix to Article 17 defines the scope of the provision in that it covers all persons below the age of 18 years, unless under the law applicable to the child majority is attained earlier. The provision covers these children without prejudice to the other specific provisions provided by the Charter, particularly Article 7.

Paragraph 1

72. The word "parents" in paragraph 1.a should be understood as also including legal guardians or other individuals legally responsible for the child.

Paragraph 2

73. Under this paragraph, children and young persons have the right to access to free primary and secondary education, which does not imply that they have a right to exercise this right for example in a private school.

74. It follows from the appendix that this paragraph does not imply an obligation to provide compulsory education up to the age of 18 years. The reason that there is no mention of compulsory education in the paragraph itself is that in some states only primary education is compulsory, whereas in others secondary education is also compulsory.

Article 18 - The right to engage in a gainful occupation in the territory of other Parties

75. No amendment.

Article 19 - The right of migrant workers and their families to protection and assistance

76. Paragraphs 1 to 10 have not been amended.

Paragraph 6

77. Only the appendix to paragraph 6, which gives the definition of the term "family of a foreign worker", has been amended as compared to the appendix to the corresponding provision of the Charter. Instead of covering the migrant worker's wife, it now covers the spouse of the migrant worker, whether a wife or a husband. Furthermore, the appendix now provides that unmarried children of migrant workers are covered as long as they are considered to be minors by the receiving state

ainsi la jurisprudence du Comité d'experts indépendants selon laquelle certains droits, tels que le droit de succession des enfants, sont couverts par l'article 17 de la Charte.

71. L'annexe à l'article 17 définit le champ de cette disposition qui couvre toutes les personnes de moins de 18 ans, à moins que la majorité légale de l'enfant ne soit atteinte plus tôt. Cette disposition couvre ces enfants indépendamment des autres dispositions spécifiques prévues par la Charte, en particulier de l'article 7.

Paragraphe 1

72. Le terme "parents" dans le paragraphe 1.a doit être entendu comme comprenant aussi les tuteurs ou les autres personnes légalement responsables de l'enfant.

Paragraphe 2

73. Selon ce paragraphe, les enfants et les adolescents ont droit à l'accès à un enseignement primaire et secondaire gratuit, ce qui n'implique pas le droit d'exercer celui-ci par exemple dans une école privée.

74. Il résulte de l'annexe que ce paragraphe n'implique pas l'obligation d'assurer un enseignement obligatoire jusqu'à l'âge de 18 ans. Il n'est pas fait mention de l'éducation obligatoire dans le paragraphe 2 parce que dans certains Etats seul l'enseignement primaire est obligatoire, alors que d'autres Etats prévoient l'obligation pour l'enseignement secondaire aussi.

Article 18 - Droit à l'exercice d'une activité lucrative sur le territoire des autres Parties

75. Pas d'amendement.

Article 19 - Droit des travailleurs migrants et de leurs familles à la protection et à l'assistance

76. Les paragraphes 1 à 10 n'ont pas été amendés.

Paragraphe 6

77. Seule l'annexe à ce paragraphe, qui donne la définition des termes "famille d'un travailleur migrant", a été amendée par rapport à l'annexe de la disposition correspondante de la Charte. Au lieu de couvrir l'épouse du travailleur migrant, elle s'applique maintenant à l'époux ou à l'épouse du travailleur migrant. En outre, l'annexe prévoit maintenant que les enfants non mariés du travailleur migrant sont couverts aussi longtemps qu'ils sont considérés comme mineurs par l'Etat d'accueil et

rúaknak, ill. a migráns munkavállaló által eltartott személyeknek minősülnek. Ez a módosítás azért vált szükségessé, mert a szerződő Felek zömében 18 év a nagykorúvá válás korhatára, ugyanakkor a Karta 21 évben jelöli meg a migráns munkavállalók gyermekeinek felső korhatárát. Amint azt a "legalább" előljáró megtartása is tükrözi, az egyes országok szabadon dönthetnek arról, hogy kiterjesztik-e a migráns munkavállaló családjának fogalmát.

78. Két új bekezdéssel egészült ki a 19. cikkely:

11. Paragrafus

79. Ezt a paragrafust a migráns munkavállalók munkaegészségügyi és balesetvédelmi helyzetének javítása, a munkavállalással kapcsolatos jogok garantálása, a dolgozók és családtagjaik beilleszkedése érdekében tartották fontosnak beilleszteni.

12. Paragrafus

80. Ez paragrafus azt a felismerést tükrözi, hogy a migráns munkavállalók gyermekeinek meg kell őrizniük kulturális és anyanyelvi örökségüket, többek között azért, hogy visszaileshetnek eredeti környezetükbe, amennyiben és amikor szüleik hazájukba visszatérnek.

81. A 20.-23. cikkelyek az 1988 év Kiegészítő Jegyzőkönyv 1.-4. cikkelyeinek felelnek meg. Az 1. cikkely 2., 3., és 4. paragrafusait, a 2. cikkely 2. paragrafusát, és a 3. cikkely 2. paragrafusát harmonizációs megfontolások alapján függelékbe helyezték át. Ez a módosítás nem érinti az említett bekezdésekben foglalt jogi kötelek természetét és hatályát.

82. Az 1988 évi Kiegészítő Jegyzőkönyvet értelmező beszámoló továbbra is érvényben marad.

83. A 24.-31. cikkelyek újak, a következő jogokat garantálják:

24. cikk - A védelemhez való jog azokban az esetekben, amikor megszűnik a foglalkoztatás

84. Ez, a teljes egészében elfogadandó cikkely két alapelvet vezet be, nevezetesen:

- a) a munkavállaló elbocsátása csak indokolt esetben jogszerű; továbbá
- b) a dolgozó méltánytalan elbocsátás esetén megfelelő kártérítésre, vagy más kárenyhítő intézkedésre jogosult.

85. Módot ad továbbá arra is, hogy amennyiben a munkavállaló azt vélelmezi, hogy az a) pontban foglalt joga csorbult, eljárást kezdeményezzen a b) pontban foglalt jogainak érvényesítése érdekében.

86. A 24. cikkely rendelkezései az ILO 158. számú, a munkaviszony megszüntetéséről 1982-ben hozott Egyezménye alapján születtek. A cikkely utolsó bekezdése az említett pártatlan testület jellegével kapcsolatban az ILO Egyezmény 8. cikkelyére hivatkozik.

and are dependent on the migrant worker. This amendment has been added as the age of majority is 18 years in most Contracting Parties, whereas the Charter provides for an age limit of 21 years for the entry of children of migrant workers. The words "at least" have been maintained to indicate that states may decide to extend the notion of the family of the migrant worker.

78. Two new paragraphs have been added:

Paragraph 11

79. This paragraph has been considered important for the protection of migrant workers' health and safety at work and for the guarantee of their rights in other respects relating to work, as well as in facilitating their integration and that of their families.

Paragraph 12

80. The underlying reason for this paragraph is the importance for the children of migrant workers of maintaining their cultural and linguistic heritage, inter alia, in order to provide them with a possibility of reintegration if and when the migrant worker returns home.

81. Articles 20 to 23 correspond to the provisions of Articles 1 to 4 of the Additional Protocol of 1988. Paragraphs 2, 3 and 4 of Article 1, paragraph 2 of Article 2 and paragraph 2 of Article 3 have been moved to the appendix for the purposes of harmonisation. This change does not affect the nature and scope of the legal obligations accepted under these provisions.

82. The explanatory report to the Additional Protocol of 1988 remains relevant.

83. Articles 24 to 31 are new provisions which guarantee the following rights:

Article 24 - The right to protection in cases of termination of employment

84. This provision, which must be accepted in its entirety, sets out two general principles:

- a. the right not to be dismissed unless there are valid grounds;
- b. the right to adequate compensation or other relief in cases of unfair dismissal.

85. It further establishes the right for a worker who considers that his rights under paragraph a have been interfered with to an appeal to obtain, if appropriate, his rights under paragraph b.

86. The provision has been inspired by ILO Convention No. 158 (Termination of Employment) of 1982. As to the nature of the impartial body mentioned in the last paragraph of the Article, reference is made to Article 8 of the ILO Convention.

qu'ils sont dépendants du travailleur migrant. Cet amendement a été fait parce que l'âge de la majorité est fixé à 18 ans dans la plupart des Parties contractantes à la Charte, alors que celle-ci prévoit un âge limite de 21 ans pour l'entrée des enfants des travailleurs migrants. Les mots "au moins" ont été maintenus pour montrer que les Etats peuvent décider d'étendre la notion de famille du travailleur migrant.

78. Deux nouveaux paragraphes ont été ajoutés:

Paragraphe 11

79. Ce paragraphe a été considéré important pour la protection de la santé et la sécurité au travail des travailleurs migrants et pour garantir leurs autres droits relatifs au travail, ainsi que pour faciliter leur intégration et celle de leurs familles.

Paragraphe 12

80. Ce paragraphe se justifie par l'importance pour les enfants des travailleurs migrants de conserver leur patrimoine culturel et linguistique, notamment afin de leur donner la possibilité de se réintégrer dans le cas où le travailleur migrant retourne dans son pays.

81. Les articles 20 à 23 reprennent les dispositions des articles 1 à 4 du Protocole additionnel de 1988. Les paragraphes 2, 3 et 4 de l'article 1 et les paragraphes 2 des articles 2 et 3 ont été déplacés à l'annexe pour des raisons d'harmonisation. Cela n'affecte en rien la nature et le champ d'application des obligations juridiques acceptées au regard de ces dispositions.

82. Le rapport explicatif sur le Protocole additionnel de 1988 reste valable.

83. Les articles 24 à 31 sont des dispositions nouvelles qui garantissent les droits suivants:

Article 24 - Droit à la protection en cas de licenciement

84. Cette disposition qui doit être acceptée en totalité énonce deux principes généraux:

- a. le droit de ne pas être licencié sans raison valable;
- b. le droit à une indemnité adéquate ou à une autre réparation en cas de licenciement sans motif valable.

85. Elle énonce également le droit pour un travailleur qui considère que ses droits prévus en a n'ont pas été respectés d'exercer un recours pour obtenir le cas échéant les droits énoncés au paragraphe b.

86. La disposition s'inspire de la Convention no 158 de l'OIT (cessation de la relation de travail) de 1982. En ce qui concerne la nature de l'organe impartial mentionné dans le dernier paragraphe de l'article, il convient de se référer à l'article 8 de la convention de l'OIT.

87. Amint azt a függelék a "munkaviszony megszüntetése" és a "megszűnt" fogalmak értelmezése érdekében kifejti, ezek a kifejezések a dolgozó munkaviszonyának a munkáltató által kezdeményezett megszüntetésére alkalmazhatók.
88. A függelék második bekezdése *ratione personae* tárgyalja a rendelkezés hatályát. Lehetővé teszi a felek számára, hogy az alkalmazottak bizonyos csoportjait kizárják e rendelkezés hatálya alól.
89. A függelék harmadik bekezdése tájékoztató jellegű (nem teljes körű) jegyzékben foglalja össze a munkaviszony megszüntetésének jogszerűtlen indokait.
90. A függelék negyedik bekezdése úgy rendelkezik, hogy a munkaviszony jogszerűtlen megszüntetése esetén kijáró kártérítés vagy más kárenyhítő intézkedés mértékét és jellegét az egyes államok törvényei és rendelkezései, a kollektív szerződések, továbbá más, az egyes országok gyakorlatának megfelelő instrumentumok szabályozzák.

25. cikk - A dolgozók joga követeléseik védelmére abban az esetben, amikor munkáltatójuk fizetéképtelenné válik.

91. E rendelkezés az ILO 173. számú (a munkavállalók követeléseinek a munkaadó fizetéképtelensége esetén történő érvényesítéséről) szóló, 1992 évi Egyezménye, valamint az Európai Közösség 80/987. számú, az egyes tagállamokban a munkavállalókat munkáltatóik fizetéképtelensége esetén megillető védelmet szabályozó jogszabályok harmonizálásáról hozott határozata alapján született. Általános alapelvként szögezi le, hogy a dolgozókat munkáltatóik fizetéképtelensége esetén is megilleti követeléseik érvényesítésének a joga.
92. Nem csupán garanciák bevezetésére, hanem a védelem bármely egyéb módzataira is lehetőséget ad. Biztosítékok és a munkabér kifizetését garantáló szervezet egyidejű alkalmazásának lehetőségét sem zárja ki. A garancia intézménye önmagában elegendő a dolgozók jogvédelmére, hiszen biztosítja a kijáró munkabér kifizetését, feltéve, hogy a követelés meghaladja a vállalkozás tőkéjét. Ez az intézmény, mely a dolgozónak kifizetett előleg fejében átveszi a munkavállaló jogait, tökéletesen kompatibilis a biztosítékok rendszerével.
93. A függelék első bekezdése megengedi, hogy a munkavállalók bizonyos csoportjait - munkaviszonyuk különleges természetéből adódóan - kizárják e rendelkezések hatálya alól. E csoportokba sorolhatók elsősorban a közalkalmazottak, valamint a kisvállalkozások irányító testületeinek tagjai.

87. The appendix clarifies the terms "termination of employment" and "terminated" which shall mean termination of employment at the initiative of the employer.
88. The second paragraph of the appendix deals with the scope *ratione personae* of the provision. It makes it possible for the Parties to exclude some categories of employed persons from its scope.
89. The third paragraph of the appendix contains a non-exhaustive list of non-valid grounds for termination of employment.
90. The fourth paragraph of the appendix clarifies that compensation or other appropriate relief in case of termination of employment without valid reasons shall be determined by national laws or regulations, collective agreements or other means appropriate to national conditions.

Article 25 - The right of workers to the protection of their claims in the event of the insolvency of their employer

91. This provision has been inspired by ILO Convention No. 173 (Protection of Workers' Claims (Employers' insolvency)) of 1992 and of European Community Directive 80/987 on the approximation of the laws of the member states relating to the protection of employees in the event of the insolvency of their employer. It lays down the general principle of the right of workers to protection of their claims in the event of the insolvency of their employer.
92. It provides not only for the possibility of a guarantee institution, but also for any other form of protection. The possibility of a combination of the existence of privileges and of an organisation to guarantee the payment of salaries is not excluded by this provision. In fact, a guarantee institution alone ensures the protection of workers as it secures the payment of salaries owed provided that they are superior to the assets of the enterprise. The establishment of such an institution, which will take over the rights of the workers to whom it has paid an advance, is perfectly compatible with a system of privileges.
93. The first paragraph of the appendix prescribes that certain categories of workers may be excluded by reason of the special nature of their employment relationship. The workers concerned are particularly public employees and managerial staff in small undertakings.

87. L'annexe précise que le terme "licenciement" signifie la cessation de la relation de travail à l'initiative de l'employeur.
88. Le second paragraphe de l'annexe concerne le champ d'application *ratione personae* de la disposition. Il permet aux Parties d'exclure du champ d'application certaines catégories de travailleurs salariés.
89. Le troisième paragraphe de l'annexe contient une liste non exhaustive des motifs de licenciement non valables.
90. Le quatrième paragraphe de l'annexe précise que l'indemnité ou toute autre réparation appropriée en cas de licenciement sans motif valable doit être déterminée par la législation ou la réglementation nationales, par des conventions collectives ou de toute autre manière appropriée aux conditions nationales.

Article 25 - Droit des travailleurs à la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur

91. Cette disposition s'inspire de la Convention no 173 de l'OIT concernant la protection des créances des travailleurs en cas d'insolvabilité de leur employeur de 1992 et de la Directive des Communautés européennes 80/987 concernant le rapprochement des législations des Etats membres relatives à la protection des travailleurs salariés en cas d'insolvabilité de leur employeur. Elle énonce le principe général du droit des travailleurs à la protection de leurs créances en cas d'insolvabilité de leur employeur.
92. Cette disposition ne prévoit pas seulement une institution de garantie mais toute autre forme de protection. La possibilité d'une combinaison entre l'existence de privilèges et celle d'une association pour la garantie de créances salariales n'est pas exclue par cette disposition. En effet, une institution de garantie assure seule la protection des travailleurs puisqu'elle rend certain le paiement des créances salariales dans l'hypothèse ou celles-ci sont supérieures à l'actif de l'entreprise. La mise en place d'une telle institution qui est subrogée dans les droits des salariés pour lesquels elle a effectué des avances est parfaitement compatible avec le recours aux privilèges.
93. Le premier paragraphe de l'annexe prévoit que certaines catégories de travailleurs peuvent être exclues en raison de la nature particulière de leur relation d'emploi. Les travailleurs dont il s'agit sont notamment employés dans la fonction publique ou font partie du personnel de direction dans des petites entreprises.

94. A függelék második bekezdése leszögezi, hogy a "fizetésektelenség" fogalmát az egyes országok jogrendje és joggyakorlata alapján kell meghatározni. Ez a fogalom vonatkozik arra az esetre, amikor a munkaadó tőkéjét hitelezői kollektív kielégítésére használják fel, azonban arra is, amikor a munkaadó pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé a munkavállaló követeléseinek kielégítését (például, ha tőkéje nem elegendő a fizetésektelenség megállapításának kezdeményezéséhez).
95. A függelék harmadik bekezdése a munkavállalói követelések védelmének minimális követelményeit határozza meg. A c) bekezdésben említett "fizetett távollét egyéb formái" az ILO Egyezmény szellemében értelmezendők.
96. Végül, a függelék negyedik bekezdése lehetővé teszi az egyes országok jogalkotói és törvénykezése számára, hogy - társadalmi szempontból teljes mértékben elfogadható - összegben állapítsák meg a munkavállalói követelések felső határát.

26. cikkely - A munkavállaló joga emberi méltóságának védelmére

97. E cikkely célja, hogy a munkahelyen, ill. a munkavégzéssel összefüggő kapcsolatokban biztosítsa a munkavállalók emberi méltóságának védelmét. Hangsúlyozza a túlkapások kiküszöböléséhez szükséges éberség fontosságát, valamint a szexuális zaklatás és megfélemlítés megelőzésének jelentőségét, azonban nem írja elő a Felek számára, hogy védelmet biztosítsanak ezekkel szemben. Ezen kívül, a függelék-ből az is kiderül, hogy a Felek nem kötelesek jogszabályokat alkotni a védelem biztosítása érdekében. Mindazonáltal, "minden helyénvaló eszközzel" kötelesek megóvni a munkavállalók méltóságát.
98. A cikkely két paragrafusa külön-külön is elfogadható.

1. Paragrafus

99. Ez a paragrafus kizárólag a szexuális zaklatásra vonatkozik. Szexuális zaklatásnak minősül a munkavállalót emberi méltóságában sértő, általa nem kívánt, szexuális célzatú közeledés feljebbvalói, ill. egyenrangú munkatársai részéről egyaránt.

2. Paragrafus

100. Ez a paragrafus - a szexuális zaklatáson kívül - a túlkapások egyéb, a munkavállaló emberi méltóságához való jogát sértő formáival (megfélemlítés, erőszakos bánásmód) foglalkozik, és egyben meghatározza ezek körét. A meghatározást az egyes országok vonatkozó, hatályos jogszabályaiból vették át. Eszerint, a munka-

94. The second paragraph of the appendix states that the term "insolvency" must be determined by national law and practice. It is understood that this term shall include situations in which proceedings have been opened relating to an employer's assets with a view to the collective reimbursement of his creditors, but may also apply to other situations in which workers' claims cannot be paid by reason of the financial situation of the employer, for example, where the amount of the employer's assets is recognised as being insufficient to justify the opening of insolvency proceedings.
95. The third paragraph of the appendix sets out the minimum requirement according to which claims shall be protected. The "other types of paid absence" referred to in subparagraph c have the same sense as in the ILO Convention.
96. Finally, the fourth paragraph of the appendix provides that national laws or regulations may limit the protection of workers' claims to a prescribed amount, which must nevertheless be of a socially acceptable level.

Article 26 - The right to dignity at work

97. The purpose of this Article is to guarantee workers the right to dignity at work and in connection with work. It emphasises the promotion of awareness and prevention of sexual harassment and victimisation, but does not require that Parties ensure protection against such conduct. In addition, it follows from the appendix that Parties do not need to enact legislation. However, they are required to take "all appropriate measures" to protect workers.
98. The two paragraphs contained in the Article may be accepted separately.

Paragraph 1

99. This paragraph deals exclusively with sexual harassment, which may be defined as unwanted conduct of a sexual nature, or other conduct based on sex affecting the dignity of workers, including the conduct of superiors and colleagues.

Paragraph 2

100. This paragraph aims at forms of victimising conduct affecting the right to dignity at work (victimisation, defined as bullying) other than sexual harassment and has been defined in the text of the provision itself. The definition has been taken from existing national regulations dealing with this problem and comprises recurrent rep-

94. Le second paragraphe de l'annexe précise que le terme "insolvabilité" doit être défini par la loi et la pratique nationales. Il est entendu que ce terme comprend la situation dans laquelle des procédures ont été engagées contre les biens d'un employeur en vue du remboursement collectif de ses créanciers, mais il peut aussi s'appliquer à d'autres situations dans lesquelles les demandes des travailleurs ne peuvent pas être payées en raison de la situation financière de l'employeur, par exemple lorsque le montant des actifs de l'employeur est reconnu comme étant insuffisant pour justifier l'ouverture d'une procédure d'insolvabilité.
95. Le troisième paragraphe de l'annexe énonce les types de créances qui devront au moins être protégées. Les "montants dus pour d'autres absences rémunérées" auxquels se réfère l'alinéa c a le même sens que dans la convention de l'OIT.
96. Enfin, le quatrième paragraphe de l'annexe prévoit que les législations ou réglementations nationales peuvent limiter le montant protégé, qui devra néanmoins être d'un niveau socialement acceptable.

Article 26 - Droit à la dignité au travail

97. Le présent article a pour but de garantir aux travailleurs le droit à la dignité au travail et en relation avec le travail. Il souligne la nécessité de développer la sensibilisation et la prévention en ce qui concerne le harcèlement sexuel et la "victimisation", mais n'oblige pas les Parties à assurer la protection contre de tels comportements. De plus, il résulte de l'annexe qu'il n'est pas nécessaire pour les Parties de promulguer une législation. Celles-ci sont toutefois tenues de prendre "toute mesure appropriée" pour protéger les travailleurs.
98. Les deux paragraphes contenus dans cet article peuvent être acceptés séparément.

Paragraphe 1

99. Ce paragraphe traite exclusivement du harcèlement sexuel que l'on peut définir comme un comportement non désirable de caractère sexuel ou tout autre comportement basé sur le sexe portant atteinte à la dignité des travailleurs, y compris le comportement de supérieurs et de collègues.

Paragraphe 2

100. Ce paragraphe vise des formes de "victimisation" affectant le droit à la dignité au travail ("victimisation" - harcèlement verbal ou intimidation délibérée) autres que le harcèlement sexuel et a été défini dans le texte de la disposition elle-même. Cette définition est empruntée à la réglementation nationale en vigueur dans ce

vállaló emberi méltóságát sértő, munkahelyén vagy munkahelyi feladataival kapcsolatos tevékenységei során feljebbvalói, vagy egyenrangú munkatársai tanúsított, kifogásolható vagy egyértelműen elítélendő, ismétlődő cselekmények minősülnek erőszakos bánásmódnak. Ennek tényálladéka valósul meg például abban az esetben, ha a munkáltató iránt ellenséges érzülettel viseltető munkaadó és/vagy munkatársak rendszeresen kirekesztik az illetőt a munka megszervezésének megvitatásából, jöllehet a többi munkatárs részt vehet ebben. Ugyanezen elbírálás alá esik, ha a munkavállaló - hasonló indokok alapján - nem tölthet be a képzettségének és beosztásának megfelelő funkciót, ill. nem kap ezeknek megfelelő feladatokat.

101. A függelék leszögezi, hogy ez a paragrafus nem vonatkozik a szexuális zaklatás eseteire.

27. cikkely - A családos munkavállalók joga az egyenlő esélyre és bánásmódra

102. Ez a cikkely az ILO 156. számú (a családos munkavállalókról szóló), 1981 évi Egyezményén és 165. számú (a családos munkavállalókkal kapcsolatos), 1981 évi ajánlásán alapul; esély-egyenlőséget és egyenlő bánásmódot kíván biztosítani a családos munkavállalók számára.

103. A cikkely meghatározza a családos férfi, ill. nő munkavállalók fogalmát; az "eltartott gyermekek", valamint a munkavállaló "támogatására egyértelműen rászoruló, egyéb közvetlen családtagok" fogalmi meghatározását illetően az egyes országok jogszabályaira utal.

1. Paragrafus

104. A paragrafus szövegében használt "megfelelő" jelző az egyes országokban érvényes feltételek, ill. adott lehetőségeket tükrözi.

105. A b) bekezdés az ILO Egyezmény 4. cikkelye b) paragrafusának felel meg.

28. cikk - A dolgozók képviselőinek joga a védelemre és számukra a megfelelő körülmények biztosítása

106. A Módosított Karta jogot kíván biztosítani a munkavállalók képviselőinek érdekképviseleti tevékenységük kifejtéséhez; az 5. cikkely ugyanis csak a szakszervezeti funkcionáriusokra vonatkozik, erre a csoportra nem. A cikkely az ILO 135. számú

rehensibile or distinctly negative and offensive acts by superiors and colleagues affecting the dignity of a worker in the workplace or in relation with work. An example illustrating this would be that of a worker who for reasons of hostility on the part of the employer and/or his colleagues, is systematically excluded from discussions relating to the organisation of work to which his colleagues are invited to take part. Another example could be not giving a worker an office or duties corresponding to his grade and functions for similar reasons.

101. The appendix specifies that this paragraph does not cover sexual harassment.

Article 27 - The right of workers with family responsibilities to equal opportunities and equal treatment

102. This provision provides for equality of opportunity and treatment for workers with family responsibilities. It has been inspired by ILO Convention No. 156 (Workers with Family Responsibilities) of 1981 as well as Recommendation No. 165 (Workers with Family Responsibilities) of 1981.

103. The appendix to this Article gives a definition of men and women workers with family responsibilities. It refers to national legislation for a definition of the terms "dependent children" and "other members of their immediate family who clearly need their care and support".

Paragraph 1

104. The term "appropriate" in this paragraph shall mean suitable to national conditions and possibilities.

105. Subparagraph b corresponds to Article 4, paragraph b of the ILO Convention.

Article 28 - The right of workers' representatives to protection in undertaking and facilities to be accorded to them

106. This provision of the Revised Charter aims to protect workers' representatives in the enterprise, a group which is not covered by Article 5 unless the representative is also a trade union representative. The provision has been inspired by ILO

domaine et couvre des actes condamnables ou explicitement hostiles et offensifs émanant de supérieurs et de collègues et affectant la dignité d'un travailleur sur le lieu de travail ou en relation avec le travail. On peut citer l'exemple d'un travailleur qui serait systématiquement exclu des discussions concernant l'organisation du travail auxquelles prennent part ses collègues, en raison de l'inimitié de son employeur et/ou de ses collègues. Un autre exemple serait celui d'un travailleur qui pour des raisons similaires ne disposerait pas d'un bureau ou ne se verrait pas confier des tâches correspondant à son grade et à ses fonctions.

101. L'annexe précise que ce paragraphe ne couvre pas le harcèlement sexuel.

Article 27 - Droit des travailleurs ayant des responsabilités familiales à l'égalité des chances et de traitement

102. Cette disposition prévoit l'égalité de chances et de traitement pour les travailleurs ayant des responsabilités familiales. Elle est inspirée de la Convention no 156 de l'OIT (travailleurs ayant des responsabilités familiales) de 1981 et de la Recommandation n° 165 (travailleurs ayant des responsabilités familiales) de 1981.

103. L'annexe à cet article donne la définition des travailleurs et des travailleuses qui ont des responsabilités familiales. Elle renvoie à la législation nationale en ce qui concerne la définition des termes "enfant à charge" et "autres membres de leur famille directe qui ont manifestement besoin de leurs soins ou de leur soutien".

Paragraphe 1

104. Le terme "appropriées" dans ce paragraphe signifie compatibles avec les conditions et possibilités nationales.

105. L'alinéa b correspond à l'article 4, paragraphe b, de la convention de l'OIT.

Article 28 - Droit des représentants des travailleurs à la protection dans l'entreprise et facilités à leur accorder

106. Cette disposition de la Charte révisée a pour objet de protéger les représentants des travailleurs dans l'entreprise qui ne sont pas couverts par l'article 5, à moins que ceux-ci n'exercent aussi les fonctions de représentants du syndicat. La disposition s'inspire de la Convention n° 135 de

(a munkavállalók képviselőiről szóló), 1971 évi Egyezményén alapul.

107. A "munkavállalók képviselői" fogalom meghatározását a cikkely függelék tartalmazza. Eszerint, az egyes országok jogrendje, vagy -gyakorlata által elismert személyek tekinthetők a munkavállalók képviselőinek. Ez a meghatározás a 21. és 22. cikkelyek függelékében foglaltakon alapul. A rendelkezések lehetővé teszik az egyes országok jogrendje, ill. joggyakorlata számára, hogy csak a munkavállalók megválasztott, vagy szakszervezeti funkcionáriusokat ismerjék el képviselőkként.
108. A ILO Egyezmény 2. cikkelyének megfelelő b) bekezdés előírja, hogy a munkavállalók képviselőinek megfelelő körülményeket kell biztosítani érdekképviseleti tevékenységük kifejtéséhez. A Módosított Karta egyetlen korlátozást tartalmaz, nevezetesen azt, hogy figyelembe kell venni az adott ország iparának kapcsolatrendszerét, valamint a képviseleti tevékenység mértékét, lehetőségeit, és a kielégítendő szükségletek volumenét. A munkavállalók képviselőinek biztosítandó körülményekre az ILO 143. számú (a munkavállalók képviselőiről szóló), 1971-ben kelt Egyezményében található példák.

29. cikkely - A tájékoztatás és tanácskozás joga kollektív létszámcsoökkentésekkel kapcsolatban

109. E cikkely rendelkezései alapján a Felek annak biztosítására vállalkoznak kötelezettséget, hogy a munkáltatók tájékoztatják a munkavállalók képviselőit a tervezett, kollektív létszámcsoökkentésekről, ill. bevonják őket azok előkészítésébe. E cikkely megfogalmazásakor a Bizottság áttekintette az Európai Közösség 92/56 (1992) számú, a 75/129 számú (a tagállamok jogrendszerének a kollektív létszámcsoökkentéssel kapcsolatos rendelkezéseinek harmonizációjáról hozott) direktívát módosító határozatát, valamint az ILO 158. számú (a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos) 1982. évi egyezményét. A tájékoztatás és a tanácskozás célja a kollektív létszámcsoökkentés elkerülése, mérséklése, ill. következményeinek enyhítése. A következmények enyhítésére többek között szociális intézkedéseket, pl. az újbóli elhelyezkedés támogatását, a munkanélkülivé vált dolgozók átképzését is említik.
110. Az értelmezés során figyelembe kell venni, hogy a szociális intézkedések alkalmazása ebben a vonatkozásban nem csupán a munkáltató feladata.
111. A "munkavállalók képviselői" fogalom meghatározása a cikkely függelékében található, eszerint az egyes országok jogrendje, ill. -gyakorlata által e funkció letéteményeseiként elismert személyek tekinthetők a munkavállalók képviselőinek. Ez a meghatározás a 21. és a 22. cikkelyek függelékének tartalmán alapul.

Convention No. 135 (Workers' Representatives) of 1971.

107. A definition of the term "workers' representatives" is given in the appendix to the Article which describes it as meaning persons who are recognised as such under national legislation or practice. This definition is based on that of the appendix to Articles 21 and 22. It is understood that national legislation or practice may provide that workers' representatives are elected representatives or trade union delegates.
108. Subsection b of the Article, which corresponds to Article 2 of the ILO Convention, provides that workers' representatives shall be afforded such facilities as will enable them to carry out their functions. The only limitation in the context of the Revised Charter is that account shall be taken of the industrial relations system of the country and the needs, size and capabilities of the undertaking concerned. Examples of facilities to be granted to workers' representatives may be found in ILO Recommendation No. 143 (Workers' Representatives) of 1971.

Article 29 - The right to information and consultation in collective redundancy procedures

109. Under this Article the Parties undertake to ensure that employers inform and consult workers' representatives prior to collective redundancies. When drafting this Article the Committee examined European Community Directive 92/56 of 1992 amending Directive 75/129 on the approximation of the laws of the member states relating to collective redundancies as well as ILO Convention No. 158 (Termination of Employment) of 1982. The information and consultation shall concern the possibilities of avoiding collective redundancies, limiting their number or mitigating their consequences. Recourse to social measures providing aid for redeploying or retraining the workers concerned is mentioned as an example of ways of mitigating the consequences of collective redundancies.
110. It is understood that recourse to social measures in this context is not solely the responsibility of the employer.
111. A definition of the term "workers' representatives" is given in the appendix to the Article as meaning persons recognised as such under national legislation or practice. This definition is based on that of the appendix to Articles 21 and 22.

l'OIT (concernant les représentants des travailleurs) de 1971.

107. Une définition des termes "représentants des travailleurs" figure à l'annexe à cet article, précisant qu'il s'agit de personnes reconnues comme telles par la législation ou la pratique nationale. Cette définition est basée sur celle figurant à l'annexe aux articles 21 et 22. Il est entendu que la législation ou la pratique nationale peut prévoir que les représentants des travailleurs soient des représentants élus ou des délégués syndicaux.
108. L'alinéa b de cet article, qui correspond à l'article 2 de la convention de l'OIT, prévoit que les représentants des travailleurs disposent de facilités appropriées leur permettant de remplir leurs fonctions. Dans le contexte de la Charte révisée, la seule limitation est celle qui tient compte du système de relations professionnelles prévalant dans le pays ainsi que des besoins, de l'importance et des possibilités de l'entreprise intéressée. Des exemples de facilités à accorder aux représentants des travailleurs peuvent être trouvés dans la Recommandation no 143 de l'OIT (représentants des travailleurs) de 1971.

Article 29 - Droit à l'information et à la consultation dans les procédures de licenciements collectifs

109. Selon cet article, les Parties s'engagent à assurer que les employeurs informent et consultent les représentants des travailleurs avant des licenciements collectifs. En rédigeant cet article, le Comité a examiné la Directive des Communautés européennes 92/56 de 1992 modifiant la Directive 75/120, concernant le rapprochement de la législation des Etats membres relative aux licenciements collectifs et la Convention no 158 de l'OIT sur le licenciement de 1982. L'information et la consultation doivent concerner les possibilités d'éviter les licenciements collectifs, de limiter leur nombre ou d'atténuer leurs conséquences. Un exemple des moyens de diminuer les conséquences des licenciements collectifs est le recours à des mesures sociales ayant pour but d'aider au redéploiement et la formation des travailleurs concernés.
110. Il est entendu que le recours à des mesures sociales dans ce contexte ne relève pas seulement de la responsabilité de l'employeur.
111. Une définition des termes "représentants des travailleurs" figure à l'annexe à cet article, précisant qu'il s'agit de personnes reconnues comme telles par la législation ou la pratique nationale. Cette définition est basée sur celle figurant à l'annexe aux articles 21 et 22.

30. cikk - A szegénység és a szociális kirekesztés elleni védelemhez való jog

112. Ez a cikkely átfogó és összehangolt erőfeszítéseket ír elő a nincstelenség és a társadalmi kirekesztettség kiküszöbölése érdekében. Rendelkezései szerint az e cél elérését elősegítő intézkedéseket időről-időre felül kell vizsgálni, és az új körülményekhez kell igazítani.
113. E cikkely célja nem az, hogy megismétlje a Módosított Karta más cikkelyeiben foglalt védelem jogi vonatkozásait, bár a Felek természetesen hivatkozhatnak ezekre, amikor rendelkezéseinek megfelelően eleget tesznek beszámolási kötelezettségüknek.
114. A "nincstelenség" fogalma ebben a vonatkozásban azokat a személyeket takarja, akik tartósan, több generációt sújtó, tartós nélkülözésben élnek, vagy átmenetileg kerültek ennek veszélyével fenyegető helyzetbe. "Társadalmi kirekesztettség" abban az esetben állapítható meg, ha az illető halmozottan hátrányos helyzete miatt rendkívül súlyos nincstelenségben él, lealacsonyító helyzeteket, eseményeket, vagy kiközösítést kénytelen elszenvedni, és a kedvezőtlen körülmények egybeesése folytán hosszú ideje elveszítette a jogát bárminemű támogatásra. A társadalmi kirekesztettség veszélye nem csupán az elszegényedettek fenyegeti, hanem azokat is, akiktől hosszan tartó betegsük, családjuk széthullása, vagy erőszak eredményeként, netán börtönbüntetésük letöltése után, vagy többek között alkoholizmusra vagy kábítószer-függőségre visszavezethető szélsőséges viselkedésük miatt tagadják meg bizonyos jogaik érvényesítését, vagy szolgáltatások igénybe vételét.
115. Megjegyzendő, hogy ez a cikkely nem nyilvánítja ki a minimális szükségletek kielégítésének biztosítását. Ennek az az oka, hogy a Módosított Karta 13. cikkelye már gondoskodott erről; ez a vonatkozó cikkely ezért csupán utal a "szociális támogatás [...] tényleges elérhetőségére".
116. A 30. cikkelyben foglalt kötelezettségek számos intézkedést sorolnak fel, ezek részben anyagi, részben nem anyagi támogatást nyújtanak, továbbá egyaránt vonatkoznak a társadalomból kirekesztettekre, és az ennek veszélyével szembenézőkre. Az ezen rendelkezéseket elfogadó államokat arra ösztönzik, hogy csak azok számára nyújtsanak anyagi természetű juttatásokat, akik a maguk erejéből képtelenek boldogulni.
117. A cikkely b) paragrafusában ismertetett felülvizelési mechanizmus általános jellegű, melynek rendszerét minden Félnak magának kell kialakítania az adott ország helyzetének függvényében. A rendelkezésekben említett intézkedések hatékonyságának biztosítása érdekében hatékony rendszert kell létrehozni, többek

Article 30 - The right to protection against poverty and social exclusion

112. This Article provides for a comprehensive and coordinated approach, with relief of poverty and social exclusion as the essential and explicit aim. It also provides that measures corresponding to this approach are reviewed and adapted to new situations.
113. The purpose of the Article is not to repeat the juridical aspects of the protection covered by other Articles of the Revised Charter although Parties may naturally refer to information given in respect of other provisions when reporting under this provision.
114. The term "poverty" in this context covers persons who find themselves in various situations ranging from severe poverty, which may have been perpetuated for several generations, to temporary situations entailing a risk of poverty. The term "social exclusion" refers to persons who find themselves in a position of extreme poverty through an accumulation of disadvantages, who suffer from degrading situations or events or from exclusion, whose rights to benefit may have expired a long time ago or for reasons of concurring circumstances. Social exclusion also strikes or risks to strike persons who without being poor are denied access to certain rights or services as a result of long periods of illness, the breakdown of their families, violence, release from prison or marginal behaviour as a result for example of alcoholism or drug addiction.
115. It must be noted that the Article does not expressly mention the guarantee of minimum resources. The reason is that such protection is already provided for by Article 13 of the Revised Charter and covered by this Article where reference is made in paragraph a to "effective access to [...] social assistance".
116. Among the obligations subscribed to under Article 30, a series of measures is included, which may or may not imply financial benefits, and which concern both persons in a situation of exclusion and those who risk finding themselves in such a situation. States subscribing to this provision are encouraged to restrict financial benefits to those who cannot help themselves by their own means.
117. The review of mechanisms under paragraph b of the Article is of a general character and each Party shall decide how it should be organised, depending on national conditions. This review may, in order for the measures mentioned in the provision to be effective, include consultations with the social partners and vari-

Article 30 - Droit à la protection contre la pauvreté et l'exclusion sociale

112. Cet article prévoit une démarche globale et coordonnée dans le but essentiel et explicite de lutter contre la pauvreté et l'exclusion sociale. Il prévoit également que les mesures a cet effet soient revues et adaptées aux nouvelles situations.
113. L'objet de cet article n'est pas de répéter les aspects juridiques de la protection offerte par les autres articles de la Charte révisée, bien que les Parties aient naturellement la possibilité de se référer aux informations données sous d'autres dispositions lorsqu'elles font rapport sur cet article.
114. Le terme "pauvreté" dans ce contexte signifie les personnes qui se trouvent dans différentes situations allant d'une pauvreté extrême qui peut s'être perpétuée depuis plusieurs générations, à des situations temporaires comportant un risque de pauvreté. Le terme "exclusion sociale" se réfère aux personnes qui se trouvent en situation d'extrême pauvreté parce qu'elles cumulent des handicaps, subissent des faits ou événements dégradants, des exclusions ou des fins de droits échus depuis longtemps, ou en raison d'un concours de circonstances. L'exclusion sociale frappe aussi ou risque aussi de concerner des personnes qui, sans être pauvres pour autant, pourraient être écartées de l'accès à certains droits ou services en raison par exemple de longue maladie, de la dislocation de la famille, de violences, d'une sortie d'une période pénitentiaire ou de déviances dues notamment à l'alcoolisme et à la toxicomanie.
115. Il convient de relever que cet article ne mentionne pas expressément une garantie minimale de ressources. Ceci résulte du fait qu'une telle protection est déjà garantie par l'article 13 de la Charte révisée et qu'elle est reprise au paragraphe a de la disposition qui mentionne "l'accès effectif ... à l'assistance sociale".
116. Parmi les obligations souscrites à l'article 30 figure une série de mesures qui impliquent ou non des prestations financières et qui concernent à la fois les personnes en situation d'exclusion et celles qui risquent de se trouver dans une telle situation. Il sera loisible aux Etats qui acceptent cette disposition de réserver les prestations financières à ceux qui ne peuvent subvenir à leurs besoins par leurs propres moyens.
117. Le réexamen du mécanisme qui est prévu par le paragraphe b de cet article revêt un caractère général et chaque Partie doit décider comment l'organiser en fonction de ses conditions nationales. Ce réexamen peut, afin que les mesures mentionnées dans la disposition soient effectives, inclure des consultations avec les parte-

között a szociális partnerekkel és más szervezetekkel, ill. a nincstelenségben vagy elszigeteltségben élőkkel folytatott konzultációk révén.

31. cikkely - A lakhatáshoz való jog

118. A lakhatáshoz való jog biztosítása érdekében ez a rendelkezés arra kötelezi a Feleket, hogy törekedjenek a hajléktalanság lehetőségeihez mérten progresszív felszámolására, megfelelő színvonalú, és az elégtelen anyagi erőforrásokkal rendelkezők számára is elérhető lakhatási lehetőségek megteremtésére. A "megfelelő színvonal" jelen esetben egészségügyi szempontból elfogadható lakhatási lehetőséget jelent. Az "elégtelen anyagi erőforrások" meghatározása a 13. cikkelyben található.

119. A lakhatás megfelelő színvonalát biztosító nemzeti szabványokat az egyes országok illetékes hatóságainak kell kidolgozniuk.

III. Rész

"A" cikkely - Kötelezettségvállalások

120. A kötelezettségvállalást szabályozó "A" cikkely a megfelelő 20. cikkelyben foglalt rendelkezések felépítését követi.

121. A Karta esetéhez hasonlóan, az 1.b paragrafus arra kötelezi az országokat, hogy teljes körűen, az I. Részben foglalt összes cél megvalósítására vállaljanak kötelezettséget.

122. Az 1.b paragrafus a Módosított Karta lényegi rendelkezéseinek körét is meghatározza; ezek az 1., az 5., a 6., a 7., a 16., a 19. és a 20. cikkelyekben találhatók. A 7. és a 20. cikkely új, ezeket különleges fontosságuk miatt sorolták a lényegi rendelkezések közé.

123. Ennek megfelelően, hatra emelkedett a Felek által elfogadandó lényegi rendelkezéseket tartalmazó cikkelyek száma.

124. Az irányítói és munkavállalói szférát képviselő szervezetek javaslatára a Bizottság eredetileg kötelező érvényűnek kívánta minősíteni a Módosított Karta 5. és a 6. cikkelyeit. Ebben az esetben a Karta ratifikálása csak a két cikkely elfogadása esetén lett volna lehetséges. E mellett szöveg, hogy az említett két cikkelyben foglaltak különleges és alapvető jelentőségűek a gazdasági és társadalmi jogok biztosítása szempontjából. Ennek ellenére, a Bizottság végül úgy döntött, hogy nem teszi kötelezővé az 5. és a 6. cikkelyek elfogadását; ez ugyanis csökkentette volna e

ous other organisations, including organisations representing persons who find themselves in a situation of poverty or social exclusion.

Article 31 - The right to housing

118. In order to ensure a right to housing, this provision obliges Parties to take measures in so far as possible aiming to progressively eliminate homelessness, to promote access to housing of an adequate standard and to make the price of housing accessible to those without adequate resources. By housing of an "adequate standard" is meant housing which is of an acceptable standard with regard to health requirements. For a definition of the terms "without adequate resources" reference is made to Article 13.

119. It will be for the competent authorities of each state to decide, at national level, on appropriate housing standards.

Part III

Article A - Undertakings

120. Article A, concerning undertakings, follows the same pattern as the corresponding provision, that is Article 20 of the Charter.

121. As is the case in the Charter, paragraph 1.a obliges states to consider themselves bound by all the aims put forward in Part I.

122. Paragraph 1.b determines the extent of the hard core of the Revised Charter which comprises Articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 and 20. In relation to the Charter, two new Articles, 7 and 20, have been added in view of their particular importance.

123. Consequently, the number of hard core Articles which have to be accepted by Parties has been increased to six.

124. Following a proposal from the organisations representing management and labour, the Committee had originally planned to make Articles 5 and 6 of the Revised Charter compulsory. This would have meant that no state could have ratified the Revised Charter without agreeing to be bound by these two provisions. This was motivated by the particular and fundamental importance which these two provisions have always had for the protection of economic and social rights. However, the Committee finally decided not to make acceptance of Articles 5 and

naires sociaux et différentes autres organisations dont les organisations représentant les personnes qui se trouvent elles-mêmes en situation de pauvreté ou d'exclusion sociale.

Article 31 - Droit au logement

118. Afin d'assurer un droit au logement, cette disposition oblige les Parties à prendre des mesures dans la mesure du possible en vue d'éliminer progressivement l'état de sans-abri, à favoriser l'accès à des logements d'un niveau suffisant et à rendre le coût du logement accessible aux personnes qui ne disposent pas de ressources suffisantes. Des logements "d'un niveau suffisant" signifient des logements d'un niveau acceptable au regard de la santé. Pour une définition des termes "qui ne disposent pas de ressources suffisantes", on peut se référer à l'article 13.

119. Il appartiendra aux autorités compétentes de chaque Etat de déterminer, au niveau national, les normes nationales acceptables en matière de logement.

Partie III

Article A - Engagements

120. L'article A relatif aux engagements reprend la structure de la disposition correspondante, c'est-à-dire l'article 20 de la Charte.

121. Le paragraphe 1.a oblige les Etats à se considérer liés par tous les objectifs fixés dans la partie I de la Charte comme c'était déjà le cas dans la Charte sociale.

122. Le paragraphe 1.b détermine l'étendue du noyau dur de la Charte révisée. Celui-ci se compose des articles 1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 et 20. Par rapport à la Charte sociale, deux nouvelles dispositions ont été ajoutées; les articles 7 et 20, en raison de l'importance spécifique qui s'attache à ces dispositions.

123. En conséquence, le nombre d'articles du noyau dur dont l'acceptation est exigée de la part des Parties a été porté à six.

124. A la suite d'une proposition des partenaires sociaux, le Comité avait envisagé de rendre obligatoires les articles 5 et 6 de la Charte révisée. Dans ces conditions, aucun Etat n'aurait pu ratifier la Charte révisée sans accepter ces deux dispositions. La raison de ce choix était liée à l'importance particulière et au caractère fondamental que ces deux dispositions ont toujours revêtus dans le cadre de la protection des droits économiques et sociaux. Cependant, le Comité a finalement décidé de ne pas rendre obligatoire l'acceptation des articles 5 et 6 afin de con-

jogi instrumentum rugalmasságát - melynek cikkelyei szabadon választható sorrendben és összeállításban fogadhatók el. A Bizottság azt is figyelembe vette, hogy az 5. és 6. cikkelyek elfogadásának kötelezővé tétele lelassíthatja a Módosított Karta ratifikálását. Mindezek alapján eltekintett ettől annak érdekében, hogy minél több ország fogadhassa el a Módosított Karta új, ill. átdolgozott rendelkezéseit. Mindazonáltal, a Módosított Kartát ratifikáló országoknak minden lehetséges módon arra kell törekedniük, hogy mielőbb elfogadhassák az 5. és 6. cikkelyben foglaltakat.

125. Az 1.c paragrafus a Karta 20. cikkelyének megfelelő rendelkezéseire utal. Meghatározza a Módosított Karta ratifikálásakor elfogadandó cikkelyek és paragrafusok minimális körét. A Bizottság helyénvalónak tartotta, hogy ne változzék a kötelezően elfogadandó ill. a Módosított Kartában található rendelkezések részaránya. Ennek megfelelően, a Kartát ratifikáló országoknak a korábbi 10 helyett legalább 16 cikkelyt, ill. a korábbi paragrafus helyett 63 paragrafust kell elfogadniuk.

126. Az "A" cikkely 2., 3., és 4. megismétlik a Szociális Karta megfelelő, módosított rendelkezéseit.

"B" cikkely - Kapcsolódások az Európai Szociális Kartához és az 1988 évi Kiegészítő Jegyzőkönyvhöz

127. A "B" cikkely 1. paragrafusában foglaltak azt kívánják biztosítani, hogy az egyes országok az eredeti Karta szellemében foganatosított intézkedések helyett a Módosított Karta ratifikálása után az utóbbi rendelkezéseinek megfelelően járjanak el. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a Módosított Kartát elfogadott országok számára a dokumentum I. és II. Része felváltja az eredeti Karta I. és II. Részét. Az érthetőség és a jogi pontosság érdekében alapvető szempont, hogy a ratifikáló országoknak ne kelljen egyszerre két, lényegi - ugyanakkor a Karta módosítása következtében esetleg ellentmondó - rendelkezéseket tartalmazó követelményrendszernek eleget tenniük.

128. A 2. paragrafus meghatározott célt valósít meg, nevezetesen azt, hogy a Módosított Kartát ratifikáló országok ne tekinthessék úgy, hogy ezzel az aktsussal felmondhatják az eredeti Karta bizonyos rendelkezései alapján vállalt kötelezettségeiket. A kötelezően elfogadandó rendelkezések 20. cikkelyben előírt, minimális körénél több kötelezettséget vállaló államok például csábítóan találhatják azt a lehetőséget, hogy a továbbiakban ne tartsák be a

6 compulsory, in order not to detract from the existing flexibility of this legal instrument, which is entirely constructed on an a la carte basis. The Committee also considered that making acceptance of Articles 5 and 6 compulsory might slow down the ratification of the Revised Charter. It therefore decided against doing so, with a view to enabling more states to accept the new and amended provisions in the Revised Charter. However, states which ratify the Revised Charter must take all possible steps to accept Articles 5 and 6 as rapidly as possible.

125. Paragraph 1.c relates to the corresponding provision in Article 20 of the Charter. It establishes the minimum number of Articles or paragraphs which a state must accept on ratification of the Revised Charter. The Committee thought it preferable to keep the same proportion between the minimum number of provisions which must be accepted and the total number of provisions contained in the Revised Charter. Accordingly, it decided that states must accept not less than sixteen Articles, instead of ten as previously, or sixty-three paragraphs, instead of forty-five as previously.

126. Paragraphs 2, 3 and 4 of Article A reiterate, mutatis mutandis, the corresponding provisions of the Social Charter.

Article B - Links with the European Social Charter and the Additional Protocol of 1988

127. The purpose of paragraph 1 of Article B is to ensure that the undertakings entered into by states under the Charter are replaced by those which they have accepted under the Revised Charter, upon ratification of the latter. In practice this means that, for states which have ratified the Revised Charter, Parts I and II of the latter will replace Parts I and II of the Charter. For reasons of clarity and legal certainty, it is essential that states should not be bound by two sets of substantive provisions, some of which may be at variance as a result of the revision of the Charter itself.

128. Paragraph 2 has another specific purpose, namely to ensure that when states ratify the Revised Charter they do not implicitly denounce certain provisions of the Charter. States which accepted more than the minimum number of provisions established by Article 20 of the Charter might be tempted, when ratifying the Revised Charter, not to be bound by certain provisions of the Revised Charter corresponding to provisions of the Charter which

server une relative souplesse a cet instrument juridique dont toute la construction est faite "a la carte". Le Comité a par conséquent aussi considéré que l'obligation d'accepter les articles 5 et 6 pouvait risquer de constituer un frein a la ratification de la Charte révisée et il a décidé de ne pas les rendre obligatoires, dans le but de permettre a un plus grand nombre d'Etats d'accepter a la fois les nouvelles dispositions incluses dans la Charte révisée et les dispositions amendées par celles-ci. Le Comité a toutefois estimé que les Etats ayant ratifié la Charte révisée doivent tout mettre en oeuvre pour etre en mesure d'accepter le plus rapidement possible les articles 5 et 6.

125. Le paragraphe 1.c reprend la disposition correspondante de l'article 20 de la Charte et fixe le nombre minimum d'articles ou de paragraphes qu'un Etat doit accepter lors de la ratification de la Charte révisée. Le Comité a estimé qu'il convenait de garder la meme proportion entre le nombre minimal de dispositions a accepter et le nombre de dispositions figurant dans la Charte révisée. Il a par conséquent fixé a 16 articles au lieu de 10 ou 63 paragraphes au lieu de 45 comme auparavant le nombre de dispositions devant etre acceptées.

126. Les paragraphes 2, 3 et 4 de l'article reprennent mutatis mutandis les dispositions correspondantes de la Charte sociale.

Article B - Liens avec la Charte sociale européenne et le Protocole additionnel de 1988

127. L'objet du paragraphe 1 de l'article B est d'assurer, pour les Etats qui ont ratifié la Charte révisée, la substitution des obligations qu'ils avaient souscrites au titre de la Charte par celles qu'ils ont acceptées au titre de la Charte révisée. Cela signifie en pratique que le texte de la partie II et de la partie I de la Charte révisée remplace, pour les Etats qui l'ont ratifiée, le texte de la partie II et de la partie I de la Charte. Il est en effet fondamental pour la clarté et la sécurité juridique que les Etats ne soient pas liés par deux séries de dispositions matérielles, dont certaines peuvent etre contradictoires en raison de la révision meme de la Charte.

128. Le paragraphe 2 a une autre fonction spécifique. Il s'agit d'éviter qu'a l'occasion de la ratification de la Charte révisée un Etat ne dénonce implicitement certaines dispositions de la Charte. En effet, les Etats qui ont accepté un nombre de dispositions de la Charte supérieur au nombre minimal fixé par l'article 20 pourraient etre tentés, a l'occasion de la ratification de la Charte révisée, de ne pas etre liés par certaines dispositions de cet instru-

Módosított Karta bizonyos, az eredeti Karta ratifikálásakor elfogadott előírásait. Ez a helyzet állhat elő például azon rendelkezések esetében, amelyeknek - a felügyelői testületek megállapításai szerint - az adott ország nem tesz eleget. Természetesen mindig megmarad az a lehetőség, hogy az Módosított Karta ratifikálása előtt az államok felmondják az eredeti Karta bizonyos előírásait a bennük foglalt feltételek alapján. Mindazonáltal, a korábban vállalt kötelezettségeket nyíltan és nem hallgatólagosan kell felmondani.

129. E vonatkozásban a "B" cikkely 2. paragrafusa pontosan megjelöli, hogy a Módosított Karta rendelkezései az eredeti Karta mely rendelkezéseinek felelnek meg. A "megfelel" kifejezés értelmezése jelen esetben: "helyébe lép". Általában véve, a Módosított Karta minden egyes cikkelye az eredeti Karta azonos számú cikkelyének felel meg. Akad azonban néhány kivétel, ezeket a függelék felsorolja. A függelék azt is kijelöli, hogy az új Kartában foglalt kötelezettségek közül melyeket kell vállalni a 2. paragrafusban kifejtett megfeleltetési elv betartása érdekében. A Jegyzőkönyv esetében a Módosított Karta 20., 21., 22., és 23. cikkelyei a Jegyzőkönyv 1., 2., 3., és 4. cikkelyeinek felelnek meg.

IV. Rész

"C" cikkely - A Kartában foglalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése

130. Tekintve, hogy a Karta - legalább is az átmeneti időszakban - kétféle változatban létezik, a Módosított Karta kidolgozói alapvető fontosságúnak tekintették, hogy azok megvalósításának ellenőrzése azonos legyen. Következésképp, nem hoztak létre külön felügyeleti rendszert a Módosított Karta számára, hanem a "C" cikkelyben leszögezték, hogy a Módosított Karta alapján vállalt kötelezettségek teljesítését az eredeti Karta esetében alkalmazott felügyeleti rendszerrel kell ellenőrizni.
131. Ráadásul, ez a rendelkezés nyitott, ezért a felügyeleti eljárás mindenkor azonos marad az eredeti Karta estében alkalmazottal. E megoldás révén a Módosított Karta kidolgozói semleges álláspontra kívántak helyezkedni a Karta felügyeleti rendszerét módosító Torinói Jegyzőkönyvvel szemben. Egyes országok fenntartásokkal fogadták, ill. kifogásolták az e Jegyzőkönyvben foglalt új felügyeleti eljárást, ezért úgy döntöttek, hogy a Módosított Kartát mentesítik ennek hatásai alól. Következésképp, a Torinói Jegyzőkönyv hatályba lépése előtt az eredeti Kartára vonatkozó, azt követően pedig az új eljárás szerint kell ellenőrizni a Módosított Karta alapján vállalt

they had previously accepted. This might apply, for example, to provisions with which in the opinion of the supervisory bodies the states in question do not comply. Of course, it will always be possible for states to denounce certain provisions of the Charter, in accordance with the relevant provisions thereof, before ratifying the Revised Charter. However, the denunciation must be explicit, not implicit.

129. For this purpose, the appendix to Article B, paragraph 2 specifies which provisions of the Revised Charter correspond to the provisions of the Charter. The term "correspond" is used here in the sense of "to replace". Generally speaking, each Article of the Revised Charter corresponds to the Article with the same number in the Charter. However, there are some exceptions, which are listed in the appendix. The appendix specifies which undertakings in the new Charter must be accepted in order to respect the principle of correspondence laid down in paragraph 2. As regards the Protocol, Articles 20, 21, 22 and 23 of the Revised Charter correspond to Articles 1, 2, 3 and 4 of the Protocol.

Part IV

Article C - Supervision of compliance with the undertakings contained in this Charter

130. Given that the two Charters are to coexist, at least during a transitional period, the drafters of the Revised Charter thought it essential that the two legal instruments be supervised in the same manner. Consequently, they did not wish to create separate supervision machinery for the Revised Charter and instead simply specified in Article C that undertakings entered into under the Revised Charter would be subject to the same supervision procedure as that provided for in the Charter.
131. Furthermore, this provision is of an open-ended nature and the supervisory procedure will therefore be the same as that which applies to the Charter at any given time. In so doing, the drafters of the Revised Charter wished to adopt a neutral attitude with regard to the Turin Protocol amending the Charter's supervision machinery. In view of some states' reservations and difficulties in accepting the new supervision procedure set out in this Protocol, they decided that the Revised Charter should not interfere with this issue. Consequently, before the Turin Protocol comes into force, the Revised Charter will use the supervisory machinery applicable to the Charter, and after it

ment correspondant a des dispositions de la Charte qu'ils avaient acceptées et pour lesquelles par exemple les organes de contrôle estiment qu'ils ne sont pas en conformité avec les obligations souscrites. Certes, les Etats auront toujours la possibilité, avant la ratification de la Charte révisée, de dénoncer certaines dispositions de la Charte conformément aux dispositions pertinentes de celle-ci. La dénonciation devra toutefois être explicite et non pas implicite.

129. A cette fin, l'annexe à l'article B, paragraphe 2, précise quelles sont les dispositions de la Charte révisée qui correspondent aux dispositions de la Charte. Par le mot "correspondre" on entend se substituer aux dispositions de la Charte. D'une façon générale, chaque article de la Charte révisée correspond à l'article de la Charte qui porte le même numéro. Il existe cependant un certain nombre d'exceptions qui sont précisées dans l'annexe. L'annexe précise quelles obligations doivent être souscrites dans la nouvelle Charte pour respecter le principe de concordance qui est énoncé au paragraphe 2.

Partie IV

Article C - Contrôle de l'application des engagements contenus par la présente Charte

130. Dans la mesure où la Charte révisée et la Charte vont coexister au moins pendant une période transitoire, les rédacteurs de la Charte révisée ont estimé qu'il était fondamental que les deux instruments juridiques soient soumis au même système de contrôle. Par conséquent, ils n'ont pas souhaité créer pour la Charte révisée un système de contrôle distinct et se sont limités à préciser dans l'article C que les engagements souscrits au titre de la Charte révisée sont soumis au même contrôle que celui de la Charte.
131. En outre, il résulte de cette disposition qu'elle a un caractère évolutif. Par conséquent, il s'agit du même système de contrôle que celui qui fonctionne effectivement pour la Charte à un moment donné. Les rédacteurs de la Charte révisée ont en effet souhaité adopter une attitude neutre à l'égard du protocole de Turin portant amendement au mécanisme de contrôle de la Charte. Connaissant les réticences ou difficultés de certains Etats à accepter le nouveau mécanisme de contrôle tel que prévu par ce protocole, ils ont décidé que la Charte révisée ne devait pas interférer avec cette problématique. Par conséquent, le mécanisme de contrôle pour la Charte révisée sera celui qui fonc-

kötelezettségek teljesítését. Ezen kívül, mivel a Módosított Kartát ratifikáló országok az eredeti Kartát is elfogadták, a Torinói Jegyzőkönyv csak azt követően léphet hatályba, ha mind a 20, az eredeti Kartát ratifikált ország elfogadja a Módosított Kartát. Mindezek alapján a Módosított Karta nem befolyásolja a Torinói Jegyzőkönyv hatályba lépéséhez szükséges ratifikáció mértékét.

"D" cikkely - Kollektív panasz

132. A Bizottság azzal is szükségesnek kiegészíteni a Módosított Kartát, hogy a kollektív panaszemelés rendszerét megvalósító Kiegészítő Jegyzőkönyvet ratifikált országoknak a Módosított Karta ratifikálása előtt bele kell egyezniük az utóbbi alapján őket terhelő kötelezettségeiknek a Jegyzőkönyvben foglalt módon történő felülvizsgálatába. Fontos szempont, hogy a Módosított Karta ratifikálása a gyakorlatban nem eredményezheti a kollektív panaszemelés rendszerét megvalósító Jegyzőkönyv hatálytalanítását. Ezen kívül, mivel az eredeti Karta I. és II. Részai alapján vállalt kötelezettségek helyébe a Módosított Karta alapján vállaltak lépnek, ésszerű megoldás a kollektív panaszra módot adó Jegyzőkönyvet ratifikált országok számára annak elfogadása, hogy azok a Módosított Karta alapján vállalt kötelezettségekre is vonatkoznak.

133. A 2. paragrafus azt a lehetőséget biztosítja a Módosított Kartát a kollektív panaszra módot adó Jegyzőkönyv aláírása előtt ratifikáló országok számára, hogy nyilatkozattal helyezték magukat az utóbbi hatálya alá. E rendelkezéssel azt kívánták elkerülni, hogy az egyes országok túlságosan nagy számú jogi instrumentum parlamenti előterjesztésére kényszerüljenek. Az eljárásrend egyszerűsítése érdekében elegendő a Módosított Karta ratifikálásának időpontjában kijelenteni, hogy az illető ország kötelezőnek tekinti magára nézve a kollektív panaszra módot adó Jegyzőkönyv előírásait.

134. Mindazonáltal egyértelmű, hogy a 2. paragrafus rendelkezései csak a kollektív panasz intézményének hatályba lépése után alkalmazhatók.

V. Rész

"E" cikkely - A diszkrimináció mellőzése

135. A Módosított Karta ezen új cikkelye a Független Szakértők Bizottságának a Kartával kapcsolatos eseti bíraskodását hagyja jóvá. Nevezetesen, azt mondja ki,

comes into force, it will use the new supervision procedure. In addition, since states which ratify the Revised Charter are still Parties to the Charter, the Turin Protocol will only come into force when it has been ratified by all twenty states which are currently Parties to the Charter. The Revised Charter therefore has no influence on the number of ratifications necessary for the entry into force of the Turin Protocol.

Article D Collective Complaints

132. The Committee considered it necessary to include a provision in the Revised Charter providing that a state which had ratified the Additional Protocol providing for a system of collective complaints, before ratifying the Revised Charter, should be obliged to accept the supervision of its obligations under the Revised Charter in accordance with the procedure set out in the Protocol. It is important that ratification of the Revised Charter should not in practice result in denunciation of the Protocol on collective complaints. In addition, given that the Parties' undertakings in Parts I and II of the Charter are replaced by the undertakings in the Revised Charter, it would be logical for a state which has ratified the Protocol on collective complaints to accept that such complaints should cover the undertakings entered into under the Revised Charter.

133. Paragraph 2 is intended to allow states which ratify the Revised Charter before ratifying the Protocol on collective complaints to agree to be bound by the latter by declaration. The main purpose of this provision is to prevent states from having to submit too many legal instruments to their national parliaments for ratification. With a view to simplification, a state may therefore declare itself bound by the Protocol on collective complaints when it ratifies the Revised Charter.

134. It is obvious, however, that the provisions of paragraph 2 can only apply once the Protocol on collective complaints has come into force.

Part V

Article E - Non-discrimination

135. This new Article of the Revised Charter confirms the case law of the Committee of Independent Experts in respect of the Charter, that is that the non-discrimina-

tionne pour la Charte avant l'entrée en vigueur du Protocole de Turin et après l'entrée en vigueur de ce dernier ce sera le nouveau système de contrôle. En outre, les Etats qui ratifient la Charte révisée restent toujours parties à la Charte, il sera nécessaire pour l'entrée en vigueur du Protocole de Turin que les vingt Etats actuellement Parties l'aient ratifié. La Charte révisée n'a par conséquent pas d'influence sur le nombre de ratifications nécessaires pour l'entrée en vigueur du Protocole de Turin.

Article D - Réclamations collectives

132. Le Comité a estimé qu'il était nécessaire d'inclure dans la Charte révisée une disposition prévoyant qu'un Etat ayant ratifié le Protocole additionnel prévoyant un système de réclamations collectives, avant la ratification de la Charte révisée, est obligé d'accepter le contrôle des obligations souscrites en vertu de celle-ci par la procédure prévue dans ledit protocole. Il est en effet important que la ratification de la Charte révisée ne résulte pas en pratique en une dénonciation du Protocole sur les réclamations collectives. En outre, dans la mesure où les engagements des Parties figurant dans les parties I et II de la Charte sont remplacés par ceux figurant dans la Charte révisée, il est logique qu'un Etat ayant ratifié le Protocole sur les réclamations collectives accepte que de telles réclamations concernent les engagements souscrits au titre de la Charte révisée.

133. Le paragraphe 2 a pour vocation de permettre aux Etats qui ratifient la Charte révisée avant de ratifier le Protocole sur les réclamations collectives d'accepter par déclaration d'être liés par ce dernier. L'objet principal de cette disposition est d'éviter d'obliger les Etats à soumettre à leurs parlements nationaux un trop grand nombre d'instruments juridiques en vue de leur ratification. Dans un souci de simplification, il est par conséquent possible qu'à l'occasion de la ratification de la Charte révisée un Etat se déclare lié par le Protocole sur les réclamations collectives.

134. Il est cependant clair que les dispositions de ce paragraphe 2 ne pourront prendre effet que lorsque le Protocole sur les réclamations collectives sera entré en vigueur.

Partie V

Article E - Non-discrimination

135. Ce nouvel article de la Charte révisée confirme la jurisprudence du Comité d'experts indépendants relative à la Charte, c'est-à-dire que la clause de non-

hogy a Karta preambulumban szereplő, a hátrányos megkülönböztetés mellőzését előíró záradék a Karta minden rendelkezésére vonatkozik. Ennek megfelelően, a Módosított Karta semmiféle megkülönböztetést nem enged meg a benne foglalt jogokkal kapcsolatban, az ebben a cikkelyben foglalt indokok alapján.

136. A cikkely az Emberi Jogok Európai Egyezménye 14. cikkelyén alapul, mely a Karta preambulumbánál kimerítőbben sorolja fel az indokokat. A Karta preambulumban is említett indokokon kívül továbbiakat is tartalmaz az Egyezmény, ezek egy részéről azonban a Független Szakértők Bizottsága eseti bírászkodása során már kimondta, hogy a Kartában garantált jogokra vonatkoznak. A rendelkezés szövegében szereplő "úgy mint" névmás arra utal, hogy a diszkrimináció tilalmának indoklása korántsem teljes. Egyértelmű például, hogy többek között nem lehet terhesség miatt megtagadni nők foglalkoztatását, vagy bármilyen megkülönböztetést alkalmazni az egészségügyi ellátás igénybe vételében. Az új cikkely függeléké az objektív és megalapozott indokok alapján differenciált eljárást nem tekint hátrányos megkülönböztetésnek. Ide sorolható például bizonyos életkor betöltésének, vagy bizonyos képességek birtoklásának elvárása egyes oktatási formák igénybe vételéhez. Bár a nemzeti hovatartozás nem fogadható el a megkülönböztetés indokaként, bizonyos körülmények között (például katonai vagy nemzetbiztonsági munkakörök esetében) méltányolható az állampolgárság kikötése.

137. Ezen kívül azt is figyelembe kell venni, hogy ez a rendelkezés nem tekinthető a Módosított Karta hatályát *ratione personae* kiterjesztő záradéknak. A Karta hatályát a függelékében foglaltak definiálják, márpedig ebben a külföldiek csak mint "más Felek az érintett Fél területén jogszerűen tartózkodó, vagy rendszeres kereső tevékenységet folytató állampolgárai" szerepelnek.

Cikkelyek:

F - Háború vagy szükségállapot esetén érvénybe lépő korlátozások

G - Korlátozások

H - A Karta és a nemzeti jogrend, ill. nemzetközi egyezmények kapcsolatai

138. Ezek a cikkelyek a Karta V. Részének módosított 30., 31., és 32. cikkelyeinek felelnek meg.

tion clause in the preamble to the Charter applies to all the provisions of the Charter. Accordingly, the Revised Charter does not allow discrimination on any of the grounds listed in this Article in respect of any of the rights contained in the instrument.

136. The Article has been based on Article 14 of the European Convention on Human Rights which contains a more extensive enumeration of grounds than the preamble to the Charter. The grounds enumerated in the Article are the same as those contained in the preamble to the Charter, with the addition of some grounds mentioned in the Convention. However, with respect to some of these latter grounds, the Committee of Independent Experts has already indicated in its case law that they apply to the rights guaranteed under the Charter. The words "such as" contained in the provision indicate that the list of grounds on which discrimination is not permitted is not exhaustive. It is understood that this provision prohibits, inter alia, the refusal to employ women on grounds of pregnancy. It also provides for non-discrimination in access to health care. These are merely two examples. The appendix to the new Article provides that differential treatment based on an objective and reasonable justification shall not be deemed to be discriminatory. An objective and reasonable justification may be such as the requirement of a certain age or a certain capacity for access to some forms of education. Whereas national extraction is not an acceptable ground for discrimination, the requirement of a specific citizenship might be acceptable under certain circumstances, for example for the right to employment in the defence forces or in the civil service.

137. In addition, it is understood that this provision must not be interpreted so as to extend the scope *ratione personae* of the Revised Charter which is defined in the appendix to the instrument and which includes foreigners only in so far as they are nationals of other parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Party concerned.

Articles:

F - Derogations in time of war or public emergency

G - Restrictions

H - Relations between the Charter and domestic law or international agreements

138. These three Articles correspond, *mutatis mutandis*, to the provisions of Articles 30, 31 and 32 of Part V of the Charter.

discrimination du préambule a la Charte s'applique a toutes les dispositions de la Charte. Par conséquent, la Charte révisée ne permet pas de discrimination fondée sur l'un des motifs énumérés dans cet article en ce qui concerne chaque droit contenu dans l'instrument.

136. L'article se fonde sur l'article 14 de la Convention européenne des Droits de l'Homme qui contient une énumération de motifs plus large que celle du préambule a la Charte. Les motifs énumérés dans cet article sont les memes que ceux qui figurent dans le préambule de la Charte avec l'ajout de quelques motifs figurant dans la Convention. Cependant, pour certains de ces derniers motifs, le Comité d'experts indépendants avait déjà précisé dans sa jurisprudence qu'ils s'appliquaient aux droits garantis par la Charte. Le mot "notamment" qui figure dans cette disposition indique que la liste des motifs sur la base desquels la discrimination est interdite n'est pas exhaustive. On peut mentionner deux exemples de l'application de cette disposition: il est entendu que la disposition interdit entre autres le refus d'employer une femme enceinte; elle prévoit également la non-discrimination dans l'accès aux soins. L'annexe a ce nouvel article prévoit qu'une différence de traitement fondée sur une justification objective et raisonnable n'est pas considérée comme discriminatoire. Comme exemple de justification objective et raisonnable on peut donner les conditions d'âge ou de qualification pour l'accès a certaines formes d'éducation. Alors que l'origine nationale n'est pas un motif de discrimination acceptable, l'exigence d'une citoyenneté spécifique peut être acceptée sous certaines circonstances, par exemple pour le droit d'être employé dans les forces armées ou dans l'administration.

137. De plus, il est entendu que cette disposition ne doit pas être interprétée de manière a étendre le champ d'application *ratione personae* de la Charte révisée qui est défini dans l'annexe a cet instrument et ne comprend les étrangers que dans la mesure ou ils sont des ressortissants des autres Parties contractantes résidant légalement ou travaillant régulièrement sur le territoire de la Partie intéressée.

Article:

F - Dérogation en cas de guerre ou de danger public

G - Restrictions

H - Relations entre la Charte et le droit interne ou les accords internationaux

138. Ces trois articles reprennent *mutatis mutandis* les dispositions des articles 30, 31 et 32 de la partie V de la Charte.

"I" cikkely - A kötelezettségek megvalósítása

139. E rendelkezések alapjául az 1988 évi Kiegészítő Jegyzőkönyv 7. cikkelye szolgált. Az első paragrafus kimondja, hogy a Módosított Karta II. Részének 1.-31. cikkelyeiben foglalt módszerek hátrányba helyezése nélkül, e rendelkezések a paragrafusban felsorolt eljárások bármelyikének alkalmazásával megvalósíthatók. Azért választották ezt a konstrukciót, hogy ne keletkezzen ellentmondás a Független Szakértők Bizottsága eseti bíraskodásának döntéseivel, ezek szerint ugyanis olykor a megvalósítás bizonyos meghatározott módját (pl. törvényalkotást) szükséges alkalmazni. A szöveg megfogalmazásából egyértelműen kitűnik, hogy a választott eljárásnak hatékonyan kell lennie.
140. A második paragrafus kimondja, hogy a felsorolt rendelkezések alapján vállalt kötelezettségek mindaddig teljesítenek tekinthetők, amíg a munkavállalók túlnyomó többségét érintik. Ez a paragrafus az eredeti Karta 33. cikkelyében, a Kiegészítő Jegyzőkönyv 7. cikkelye 2. paragrafusában, valamint a Módosított Karta 3. cikkelye 7. paragrafusában foglalt összes rendelkezést tartalmazza.

"J" cikkely - Módosítások

141. Miután kiderült, hogy az eredeti Karta 36. cikkelyét sohasem alkalmazták - többek között azért, mert rendkívül szigorú korlátozásokat tartalmazott - a Módosított Kartában a Bizottság a szerződés későbbi továbbfejlesztését lehetővé tevő módosított záradékkal kívánta ellátni ezt a cikket. Ez a rendelkezés az Európa Tanács által más európai szerződésekben már felhasznált szövegelemekből tevődik össze.
142. A 2. paragrafus értelmében minden módosítást a Kormányzati Bizottságnak kell elbírálnia; ill. ezek a Parlamenti Gyűléssel folytatott konzultáció után terjeszthetők a Miniszteri Bizottság elé jóváhagyásra. A Miniszteri Bizottság kétharmados többséggel hoz döntést; a jóváhagyott dokumentumokat a Felekhez továbbítják elfogadásra.
143. A Módosított Karta I. és II. Részét érintő módosítások abban az esetben lépnek hatályba, ha három tagállam értesítette a Főtitkárt azok elfogadásáról. E vonatkozásban megjegyzendő, hogy az ilyen jellegű módosításoknak a Kartában garantált jogok kiterjesztését kell célozniuk. Ezen kívül, e rendelkezések függeléke kiköti, hogy az új jogokat tartalmazó cikkelyek hozzáadása "módosításnak" tekintendő; ezt a kérdést a Charte-Rel Bizottság Gyűlésén vetették fel.

Article I - Implementation of the undertakings given

139. The model for this provision has been Article 7 of the Additional Protocol to the Charter of 1988. The first paragraph provides that without prejudice to the methods of implementation foreseen in Articles 1 to 31 of Part II of the Revised Charter, this provision may be implemented by any of the means enumerated in the paragraph. This composition has been chosen so as not to interfere with the case law of the Committee of Independent Experts according to which a certain form of implementation, such as legislation, is sometimes required. The word "shall" indicates that the method chosen must be efficient.
140. The second paragraph provides that in respect of the provisions enumerated therein, the undertakings deriving from these provisions are considered as being fulfilled as long as they are applied to the great majority of the workers concerned. This paragraph contains all the provisions included in Article 33 of the Charter and Article 7, paragraph 2 of the Additional Protocol to the Charter, with the addition of Article 2, paragraph 7 of the Revised Charter.

Article J - Amendments

141. Having noted that Article 36 of the Charter had never been used, inter alia, because it was very restrictive, the Committee wanted to introduce an amendment clause into the Revised Charter which would allow for the subsequent development of the treaty. This provision is based on texts already used by the Council of Europe for other European treaties.
142. According to paragraph 2, all amendments shall be examined by the Governmental Committee, before being submitted for approval to the Committee of Ministers after consultation with the Parliamentary Assembly. The Committee of Ministers shall take its decision by a two-thirds majority; after approval by the Committee of Ministers, the text shall be communicated to the Parties for acceptance.
143. If the amendment relates to Parts I and II of the Revised Charter it shall enter into force when three states have informed the Secretary General that they accept it. In this connection, it should be noted that such amendments must be intended to extend the rights guaranteed by the Charter. In addition, the appendix to this provision stipulates that the term "amendment" also covers the addition of new Articles containing new rights; this issue had been raised at a CharteRel Committee meeting.

Article I - Mise en oeuvre des engagements souscrits

139. Cette disposition est fondée sur l'article 7 du Protocole additionnel à la Charte de 1988. Le premier paragraphe prévoit que, sans préjudice des moyens de mise en oeuvre énoncés par ces articles, les articles 1 à 31 de la partie II de la Charte révisée peuvent être mis en oeuvre par n'importe lequel des moyens énumérés dans ce paragraphe. Cette formulation a été choisie afin de ne pas interférer avec la jurisprudence du Comité d'experts indépendants qui exige parfois une mise en oeuvre précise, telle que par la législation. Le terme "sont" indique que la méthode choisie doit être efficace.
140. Le second paragraphe prévoit, au regard des dispositions énumérées, que les engagements seront considérés comme remplis des lors qu'ils seront appliqués à la grande majorité des travailleurs intéressés. Ce paragraphe reprend toutes les dispositions figurant à l'article 33 de la Charte et à l'article 7, paragraphe 2, du Protocole additionnel à la Charte, ainsi que l'article 2, paragraphe 7, de la Charte révisée.

Article J - Amendements

141. Le Comité ayant relevé que l'article 36 de la Charte n'avait jamais été utilisé, notamment en raison de son caractère restrictif, a voulu introduire dans la Charte révisée une clause d'amendement permettant au traité d'évoluer ultérieurement. Cette disposition s'inspire de textes déjà utilisés dans la pratique conventionnelle du Conseil de l'Europe pour d'autres traités européens.
142. Selon le paragraphe 2, tous les amendements sont examinés par le Comité gouvernemental, puis soumis pour approbation au Comité des Ministres, après consultation de l'Assemblée parlementaire. Le Comité des Ministres prend sa décision à la majorité des deux tiers; après approbation par le Comité des Ministres le texte sera transmis aux Parties pour acceptation.
143. Si l'amendement concerne les parties I et II de la Charte révisée, il entrera en vigueur lorsque trois Etats auront informé le Secrétaire Général qu'ils acceptent l'amendement. Il faut relever à cet égard que de tels amendements doivent avoir pour but d'étendre les droits garantis par la Charte. De plus, l'annexe à cette disposition prévoit que le mot "amendement" comprend aussi l'inclusion de nouveaux articles prévoyant de nouveaux droits; cette question avait été soulevée lors d'une réunion du Comité Charte-Rel.

144. A III.-VI. Részt érintő módosítások ellenben csak azt követően lépnek hatályba, ha azokat az összes, a Módosított Kartát ratifikált fél elfogadta.
145. Abban is megegyeztek, hogy az Európa Tanács azon tagállamai, melyek sem az eredeti, sem a Módosított Kartát nem ratifikálták, részt vehessenek a Módosított Karta továbbfejlesztésében. Mindazonáltal, módosítási eljárás kezdeményezésekor a részvétel engedélyezéséről a Miniszteri Bizottságnak kell döntenie.

VI. Rész

146. A VI. Rész a Módosított Karta záró rendelkezéseit tartalmazza. Szövegét az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által jóváhagyott a Közösségen belül kötött szerződések záró rendelkezése alapján fogalmazták meg, azonban az eredeti Karta VI. Részének bizonyos rendelkezéseivel is kiegészítették.

Függelék: a Módosított Európai Szociális Karta hatálya a jogvédelemben részesített személyek tekintetében

147. A Karta *ratione personae* hatályát a függelék határozza meg. Ennek megfelelően a Kartában külföldiek csak mint "más Felek az érintett Fél területén jogszerűen tartózkodó, vagy rendszeres kereső tevékenységet folytató állampolgárai" szerepelnek.

144. On the other hand, amendments to Parts III to VI shall not enter into force until they have been accepted by all the parties to the Revised Charter.
145. It was also agreed that member states of the Council of Europe which are parties neither to the Charter nor to the Revised Charter should be able to participate in work on amending the Revised Charter, but that this would be for the Committee of Ministers to decide once an amendment procedure had commenced.

Part VI

146. Part VI contains the text of the final clauses of the Revised Charter. It is modelled on the final clauses adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe for treaties drawn up within the Organisation, although it does also reproduce some of the provisions appearing in Part VI of the Charter.

Appendix: Scope of the revised European Social Charter in terms of persons protected

147. The scope *ratione personae* of the Charter has been defined in the appendix according to which the Charter includes foreigners "only in so far as they are nationals of other Contracting Parties lawfully resident or working regularly within the territory of the Contracting Party concerned".

144. Cependant, les amendements relatifs aux parties III à VI n'entreront en vigueur que lorsque tous les Etats parties à la Charte révisée les auront acceptés.
145. Il est également entendu que les Etats membres du Conseil de l'Europe qui ne sont pas Parties à la Charte ni à la Charte révisée devraient avoir la possibilité d'être associés aux travaux relatifs aux amendements de la Charte révisée, mais qu'il appartient au Comité des Ministres de décider ainsi lorsqu'une procédure d'amendement démarre.

Partie VI

146. La partie VI contient le texte des clauses finales de la Charte révisée. Elle s'inspire des modèles de clauses finales adoptées par le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pour les traités élaborés au sein de l'Organisation, en reprenant toutefois certaines des dispositions figurant dans la partie VI de la Charte.

Annexe : Portée de la Charte sociale révisée en ce qui concerne les personnes protégées

147. Le champ d'application personnel de la Charte est défini à l'annexe, selon laquelle la Charte ne s'applique aux étrangers "que dans la mesure où ils sont des ressortissants des autres Parties contractantes résidant légalement ou travaillant régulièrement sur le territoire de la Partie contractante intéressée".